

ת"פ 21485/11/13 - מדינת ישראל נגד שמואל פולינר, מכבסת שלג חדרה (1985) בע"מ, עאסם חלפאוי, מכבסת גאולה בע"מ

בית המשפט המחוזי בירושלים
לפני כב' השופטת שירלי רנר

ת"פ 21485-11-13 מדינת ישראל נ' פולינר ואח'

בעניין: מדינת ישראל באמצעות עו"ד יצחק שפיגלר
ועו"ד אוהד בורשטיין ב"כ היועץ המשפטי
לממשלה מרשות ההגבלים העסקיים

המאשימה

נגד

1. שמואל פולינר
2. מכבסת שלג חדרה (1985) בע"מ
- באמצעות ב"כ עו"ד יעל גרוסמן, עו"ד רוני
בלקין ועו"ד סאלי ליכט
3. עאסם חלפאוי
4. מכבסת גאולה בע"מ באמצעות ב"כ עו"ד
ליזי שובל

הנאשמים

הכרעת דין

הנאשמים 1-2 מזוכים מהעבירות המיוחסות להם באישום הראשון.

נאשמת 4 מזוכה מהעבירה המיוחסת לה באישום השני.

כתב האישום כולל שני אישומים.

אישום 1

1. האישום הראשון נוגע לנאשמים 1-2 בלבד ועניינו נסיון לעשיית הסדר כובל בנסיבות מחמירות כשעניינו של ההסדר
תיאום מכרז ציבורי והיקפו הכספי של המכרז.

2. הנאשמת 2 היא חברה בע"מ אשר במועדים הרלוונטיים ניהלה עסקים בישראל. עיקר עיסוקה היה הפעלת מכבסה תעשייתית, בעיד חדרה, המספקת שירותי כביסה וגיהוץ למוסדות צבור ולגופים פרטיים גדולים.

הנאשם 1 במועדים הרלוונטיים ניהל עסקים בישראל ושימש כבעל מניות ומנהל כללי של הנאשמת 2.

3. בחודש נובמבר 2010 פרסם משרד הבריאות את מכרז 42/2010 לביצוע שירותי כיבוס וגיהוץ עבור יחידות משרד הבריאות (להלן - המכרז) כאשר המועד האחרון להגשת ההצעות נקבע ליום 10.1.11 בשעה 12.00.

יחידות משרד הבריאות עבורן נדרש השירות במסגרת המכרז כללו חמש יחידות: המרכז הרפואי "איכילוב" בתל-אביב, המרכז הירושלמי לבריאות הנפש "כפר שאול-איתנים", המרכז הרפואי לבריאות הנפש "אברבנאל" בבת-ים, המרכז הגריאטרי "שהם" בפרדס חנה והמרכז הרפואי לבריאות הנפש "לב השרון" שבאזור השרון.

על פי תנאי המכרז היה על המציעים להגיש הצעות מחיר על פי חלוקה ליחידות כאשר לכל יחידה יתבצע "תת מכרז" נפרד. תקופת ההתקשרות היתה לשנה מיום חתימת חוזה ההתקשרות, עם אפשרות הארכה לפרק זמן נוסף של שנה בכל פעם, לפי החלטת משרד הבריאות, ועד לתקופה מצטברת של ארבע שנים בסך הכל.

4. על פי כתב האישום במועדים הרלוונטיים לאישום זה יניב סרצ'י (להלן - יניב) ניהל עסקים בישראל ושימש כבעל מחצית מהמניות ומנהל משותף של חברת מ.ל. שירותי כביסה וניקיון יבש בע"מ (להלן "מכבסת מ.ל."), חברה אשר עיקר עיסוקה במועדים הרלוונטיים היה הפעלת מכבסה במישור אדומים.

בסמוך לפני מועד הגשת ההצעות במכרז, נפגשו משה מור (להלן - מור) ומתן פולינר בנו של הנאשם 1 (להלן - מתן) עם יניב. בפגישות אלו הציעו מור ומתן, בשם הנאשמים ובידיעתם, ליניב, הסדר לפיו מכבסת מ.ל. לא תתחרה בנאשמת 2 לגבי שלוש מחמש היחידות של משרד הבריאות הכלולות במכרז: "איכילוב", "שהם", ו-"לב השרון", על ידי כך שתעלה את הצעות המחיר מטעמה ותגיש הצעות מחיר ליחידות אלה במחיר הגבוה מ-2.60 ₪ לק"ג כביסה.

הפגישה הראשונה התקיימה ביום 9.1.11 בנוכחות מור, מתן ויניב. מיד לאחריה שוחח מור טלפונית עם נאשם 1 ועדכן אותו אודות תוכן הפגישה.

בפגישה השנייה, שהתקיימה בבנין משרד הבריאות בירושלים ביום 10.1.11, נכחו מור ויניב. במהלך הפגישה התקשר מור לנאשם 1, פעמיים, ונאשם 1 ציין בפני יניב, בין היתר, כי הוא עומד מאחורי הדברים שמור אמר ליניב. כמו כן, במהלך הפגישה חזר והבהיר מור ליניב כי לפי ההסדר שהוצע, על יניב להגיש הצעות מחיר הגבוהות מסך 2.60 ₪ כאמור.

מור היה זה שהגיש את הצעתה של נאשמת 2 במכרז.

בסמוך לאחר המפגש המתואר בין מור ליניב ושיחות הטלפון כאמור, התקיימה שיחה טלפונית בין מור לנאשם 1.

בהמשך אותו היום (10.1.11), לבקשתו של נאשם 1, התקשר מור ליניב ובירר האם ליניב פעל על פי ההסדר שהוצע. מיד לאחר שיחה זו שוחח מור בטלפון עם נאשם 1.

נוסף על השיחות שהוזכרו לעיל, התקיימו עוד מספר שיחות טלפוניות בין מור לבין ליניב ובין מור לבין נאשם 1, בימים 9.1.11 ו-10.1.11.

5. עוד בטרם המפגשים המתוארים לעיל, נפגשו ליניב ואביו עם נציגי רשות ההגבלים העסקיים והעלו בפניהם חשדות להפרה של חוק ההגבלים העסקיים. בהמשך ידע ליניב את נציגי רשות ההגבלים העסקיים בדבר הפגישות והשיחות שתוארו לעיל ושיתף פעולה עם נציגי הרשות בתיעודן.

6. למכרז הוגשו הצעות מחיר מטעם שש מכבסות.

נאשמת 2 הגישה הצעות מחיר לשלוש יחידות מתוך חמש היחידות שנכללו במכרז, כדלקמן: הצעת מחיר של 2.38 ₪ עבור כיבוס 1 ק"ג כביסה לגבי המרכז הרפואי "איכילוב" והצעות מחיר של 2.56 ₪ לגבי המרכז הגריאטרי "שהם" והמרכז הרפואי "לב השרון".

מכבסת מ.ל. הגישה הצעות מחיר לכל חמש היחידות שנכללו במכרז: הצעת מחיר של 2.29 ₪ עבור כיבוס 1 ק"ג כביסה לגבי המרכז הרפואי "איכילוב" והצעות מחיר של 2.39 ₪ לגבי כל אחת מארבע היחידות האחרות שנכללו במכרז.

על פי מסמכי המכרז, כמויות הכביסה המשוערות בשלוש היחידות שלגביהן הוגשו הצעות מחיר על ידי הנאשמת 2 הינו סך הכל 127,000 ק"ג כביסה לחודש וכ- 11,200 יחידות גיהוץ. היקף המכרז לגבי שלוש היחידות האמורות עמד על סך של כ-3,048,000 ₪ לשנה (לא כולל שרותי הגיהוץ וללא מע"מ) וזאת על פי חישוב אומדני לפי מחיר של 2 ₪ עבור כיבוס 1 ק"ג כביסה.

בסופו של דבר הן הצעת מכבסת מ.ל., שבתחילה הצעתה זכתה במכרז לגבי ארבע יחידות, והן הצעת נאשמת 2 נפסלו על ידי משרד הבריאות מסיבות שונות.

7. על פי כתב האישום לאור תפקידו של הנאשם 1, סמכותו ואחריותו בניהול ענייני נאשמת 2 ולאור הנסיבות הרלבנטיות לכתב אישום זה, יש לראות במעשיו נשוא כתב אישום זה ובמחשבתו הפלילית, את מעשיה ומחשבתה של נאשמת 2.

על פי כתב האישום במעשיהם המתוארים ניסו הנאשמים להיות צד להסדר כובל בנסיבות מחמירות נוכח העובדה שעניינו של ההסדר בתיאום מכרז ציבורי והיקפו הכספי של המכרז.

תשובת הנאשמים 1, 2 לאישום 1

8. הנאשמים 1, 2 כפרו במיוחס להם.

בתשובה לאישום הראשון נאמר כי יש יריבות ארוכת שנים וסכסוך עסקי ומשפטי מתמשך בין הנאשמים לבין המתלוננים, מכבסת מ.ל. (וכן מכבסת לבנון) ואלישע סרצ'י ובניו, בנושאים הקשורים למכרזים של משרד הבריאות.

בכל הנוגע לסעיפי כתב האישום המתארים את הפגישות שהתקיימו בין מור, מתן ויניב טוענים הנאשמים כי אם אכן התקיימו פגישות כלשהן, אין לנאשמים כל נגיעה אליהן ואם אכן התקיימו פגישות, נערכו הפגישות על דעתם וביוזמתם של המשתתפים בהן בלבד. מור ומתן מעולם לא נתבקשו ולא הוסמכו לייצג את הנאשמים בכל עניין ודבר, ואם התיימרו לעשות כן, הם עשו זאת ללא ידיעת הנאשמים ומבלי לקבל את הרשאתם מראש או בדיעבד.

הנאשמים כפרו בקיומן של שיחות בין מור לנאשם 1 ולטענתם ככל שהתקיימו שיחות טלפון כלשהן במועדים הנזכרים בכתב האישום בין הנאשם 1 לבין מור, הן לא נגעו לנושא המכרז.

9. הנאשמת 2 הודתה כי ניגשה למכרז וכי הצעתה במכרז היא כמפורט בכתב האישום וכן כי הצעתה נפסלה בסופו של יום על ידי משרד הבריאות. באשר להצעת מכבסת מ.ל. נטען כי היא נפסלה על ידי משרד הבריאות לאור ליקויים חמורים שהתגלו בהתנהלותה.

המחלוקת

10. במרכז המחלוקת לגבי אישום זה אותן פגישות שהתקיימו בתאריך 9.1.11, יום קודם להגשת ההצעות למכרז, בנוכחותם של שלושה - מור, מתן ויניב ובתאריך 10.1.11, הוא יום המכרז, בנוכחות מור ויניב.

מפגשים אלו הוקלטו על ידי יניב באמצעות מכשירי הקלטה שסופקו לו על ידי חוקרי הרשות להגבלים עסקיים, ההקלטות ותמליליהן הוגשו, ואין מחלוקת על עצם קיומם של המפגשים ועל זהות הנוכחים בהם. המחלוקת היא האם במפגש העיקרי, הראשון, ביום שקדם להגשת מעטפות המכרז, פעלו מתן ומור או מי מהם בשמו של נאשם 1, ומה המשמעות - העובדתית והמשפטית, שיש לייחס לעולה מתמלילי ההקלטות.

ראיות המאשימה

11. ראיות המאשימה לעניין אישום זה מבוססות על ההקלטות/תמלילי ההקלטות של השיחות במפגשים וכן של שיחות

נוספות שהוקלטו, עדויותיהם של יניב ושל מור, ופלטי השיחות של הנאשם 1 ושל מור יום קודם למכרז ומיום המכרז.

יניב סרצ'י

12. יניב שהינו הבעלים יחד עם אחיו תמיר של מכבסת מ.ל. שירותי כביסה וניקוי יבש בע"מ (עמ' 124, ש' 25-30) העיד כי כמה ימים לקראת סוף השבוע שלפני ה-9.1 פנה אליו מור, אשר לא היתה לו היכרות קודמת איתו, ציין כי הוא פונה מטעם נאשם 1 וביקש להיפגש במטרה לדבר (עמ' 126, ש' 8-17). שיחה זו הוקלטה על ידו (עמ' 125, ש' 25-29). על פי עדותו אביו הודיע לו שאותו יום מור התקשר לאביו (של יניב) והאחרון היפנה אותו אליו (עמ' 126, ש' 5-7).

בפגישה מיום 9.1.11 משתתפים מתן (בנו של נאשם 1), מור והוא, והיא מתקיימת בבית קפה בנתניה, יום קודם להגשת ההצעות במכרז משרד הבריאות (עמ' 126, 17-25), ואז לעדותו פגש לראשונה את מתן ואת מור (עמ' 126, 26-27; 127, 4-5). הוא מקליט את השיחה (עמ' 127, 30 - 128, 1). הוא מתאר את השיחה כנסובה סביב חלוקה גיאוגרפית של בתי החולים אליהם מתייחס המכרז בין נאשם 1 לבין/אביו. בפגישה דובר על פי עדותו על כך שלגבי בתי החולים המצויים באיזור העבודה של נאשמת 2 - השרון, איכילוב ושוהם הוא או אביו יגישו הצעה של מעל 2.60 ₪ לק"ג כביסה ואז כל מכבסה תוכל לעבוד באיזור שלה "בכיף" בלי להפריע, הכוונה בלי להתחרות, ולזכות במחיר נמוך (129, 1-4; 19-30. אך ר' עמ' 130, ש' 26-27 שם הוא מעיד שנתבקש להציע מחיר מעל 2.65). מי שהעביר את המסר אלו מתן ומור (130, 1-2). לעדותו האזורים שישארו לו/לאביו הם אברבנאל, כפר שאול- איתנים (130, 17-18). תמורה נוספת עליה דובר באותה פגישה היתה שיקבל חלק מהכביסה של אסף הרופא שאינו קשור למכרז אך עד אז חלקו נאשמת 2 ומכבסת לבנון שבבעלות אביו, כל אחת, במחצית הכביסה של בית חולים זה (131, 9, 26-28). לעדותו הרעיון היה שמתן יבקש מאחראי מערך הטקסטיל באסף הרופא, עמיחי, לקחת פחות כביסה ואת זו שלא יקח תיקח מכבסת לבנון (132, ש' 22-24). עוד תמורה אותה הזכיר בעדותו היא קבלה בעתיד של מכרזי משרד הביטחון (ר' 134, ש' 8-9).

בתום הפגישה סוכם שהוא צריך להחזיר תשובה לאחר התייעצות עם אביו ושיפגשו יותר מאוחר או למחרת בבוקר לפני המכרז (134, 5-6).

13. לאחר אותה פגישה הולך יניב למשרדי החוקרים של הרשות ומאוחר יותר קוימה שיחת טלפון בינו ובין מור בה דובר על היתכנות לפגישה נוספת באותו ערב בין נאשם 1 לבין אביו של יניב, אלישע סרצ'י (135, 14-16; 18-19).

14. ביום 10.1.11 בסביבות השעה 09.30-10.00 התקשר אליו מור ואמר לו שהוא בדרך לירושלים עם מעטפת המכרז של נאשמת 2 ולשאלתו של יניב האם הוא מגיע עם מתן אמר שלבד, ואז יניב אמר לו שאין מה להיפגש ושילך לעזאזל, משהוא כזה. כשנשאל למה זה היה חשוב לו אם מתן מגיע או לא השיב כי מתן מקורב לנאשם 1 וזה מלמד על הרצינות. אחר כך הוא נסע למשרד הבריאות ושם את מעטפת המכרז וכמה דקות אחרי התקשר מור (עמ' 136, ש' 4-13).

לאחר השיחה מור מגיע עם המעטפה לקומה בה צריך לשים את המעטפות, וכשנשאל שוב על ידי יניב למה מתן לא

הגיע, הוא אומר שהוא לא התעורר ושלו יש את הסמכות (136, ש' 23-30). אז לעדותו של יניב הם נכנסו לחדר המדרגות (כי לא נעים לדבר על יד האיש עם תיבת המכרזים), ויניב ביקש ממור להתקשר למתן, שלא ענה, ואחרי זה ביקש ממנו יניב להתקשר לנאשם 1, שענה (137, 3-7). בשיחה זו מור מדבר תחילה עם נאשם 1, שם את הטלפון על רמקול ואז יניב ונאשם 1 מדברים כשמור שומע את השיחה (137, 16-22). אז לעדותו של יניב הוא מדבר עם שלום יהודה, החוקר מהרשות להגבלים עסקיים, ומעמיד פנים כי הוא מדבר עם אביו ולמעשה עדכן את שלום (137, 24-27). אמנם הוא אומר באותה שיחה שלא הגיש את מעטפת המכרז אך למעשה כבר הגיש אותה (28-29). בשום שלב מור לא הראה לו את המחירים במעטפה (138, ש' 1-3).

15. לעדותו בהמשך הוא התקשר פעם נוספת לחוקר שלום, הוא סבור כי היתה עוד שיחה מול נאשם 1 ולאחר מכן הוא ומור יצאו מהבנין ושוחחו בחניה (138, ש' 8-9). אחר כך הוא נסע אל החוקרים ברשות למסור את הקלטות. יותר מאוחר התקשר אליו מור בשם נאשם 1 כדי לברר אם ביצע את מה שהתבקש (ר' 139, 10-13). כלומר האם שם מחירים מעל 2.60 בשלושת בתי החולים (ר' 139, ש' 24-26). יניב העיד כי הוא לא שינה את המחירים בעקבות מה שסיפר (140, 15-17), בהמשך הם זכו במכרז, אך הוגשה עתירה על ידי נאשמת 2 ומכבסה נוספת בשם "מכבסות מאוחדות" והזכיה נפסלה (141, 7-9).

16. יניב העיד כי מי שיצר את המגע הראשוני זו הרשות להגבלים עסקיים עימו ולראשונה ככל הידוע לו מול אביו אשר היפנה אותם אליו (144, 10-11). לאחר שמור פנה לאביו ב-5.1, הוא עצמו פנה לרשות וב-5.1 קיבל ציוד הקלטה מהרשות (158, 8-9, 17-19). במקביל להקלטות שביצע במכשיר של הרשות הקליט גם את המפגשים והשיחות בציוד אישי שלו (162, 24-27).

משה מור

17. העיד שהוא פעיל בתחום של המכבסות 20-22 שנה ועבד עם נאשמת 2 הרבה שנים. לאחר שעבר תאונת דרכים ב-2006, אינו עובד עוד - המכבסה נסגרה, הוא היה בשיקום תקופה ארוכה ונותר נכה. (201, ש' 1-14). בין השנים 2002-2004 היתה לו חברה בשותפות 50-50 עם נאשם 1 שהתפרקה לפי עדותו לאחר שנאשם 1 פתח מכבסה בקרני שומרון בניגוד להסכם (201, 24-28).

בשנת 2004 נאשם 1 תבע אותו "תביעה הזויה" לדבריו על סך 1,600,000 ₪, בגין תרמית והונאה וב-2009 הוא התיישב מלנסות להגיע להסדר והגיש בקשה לפשיטת רגל (202, 7-14; 204, 12-14). כשבוע שבועיים קודם לעדותו (2.3.2015 תאריך העדות), נגמר העניין בהפטר בבית משפט והטענות על תרמית והונאה נדחו (204, 18-21).

על פי עדותו לפני 2004 הוא ונאשם 1 היו חברים ממש טובים והיו נוסעים לחו"ל ביחד (204, 25-22). אחרי התביעה שמרו על רמה של חברות ופגישות מדי פעם, אולי בהתחלה לא אבל מאוחר יותר זה חזר לעצמו, כאשר היוזמה היתה הדדית (205, 1-3, 8-9). מדי פעם גם היה מגיע איתו להסדר בעניין התביעה עד שעורך הדין של נאשם 1, לזר, היה מתערב (205, 13-15).

18. בכל הנוגע לאלישע סרצ'י (אבא של יניב, להלן - אלישע) העיד כי היה בעליה של אחת המכבסות שעבד איתן בשנת התשעים אך כמעט לא היה בקשר איתו ועל היחסים העכורים בינו לבין נאשם 1 ידע בעיקר מנאשם 1 (25-28, 205).

מור העיד כי נאשם 1 היה מספר לו על המשפטים שמתנהלים ואמר שנמאס לו מבתי משפט והוא רוצה להגיע למצב "בלי" ואז אמר שיש מכרז ושהוא רוצה פגישה עם אלישע אם מור יכול לסדר. כן אמר לו נאשם 1 שניסה בעבר דרך אנשים אחרים ולא הצליח לדבר איתו שכן אלישע לא רצה להיפגש (23-11, 206). מור לעדותו דיבר עם אלישע, אמר לו שיש לנאשמת 2 ולאלישע סכסוך על מחירים ושניהם מפסידים ורצים מירושלים לחדרה וההיפך אז "שיעשו סדר". בתחילה אלישע לא רצה להיפגש אך בהמשך השאיר את הדלת פתוחה ובסוף אמר שאם נאשם 1 כל כך רוצה אז הוא ישלח את הבן שלו (14-6, 207). אז נתבקש על ידי נאשם 1 לייצגו במפגש וכשהוא לא הסכים נשלח על ידי נאשם 1 לשאול את הבן תומר במשרד אם הוא ילך אך תומר סירב (29-17, 207). אחרי זה נאשם 1 ביקש מממן לייצגו בפגישה (5-4, 208).

19. לקראת הפגישה שנתבקש לתאם נאשם 1 אמר לו לסכם עם אלישע שהמחירים צריכים להיות מעל 2.20, 2.60, 2.80 ₪ לק"ג כביסה והרעיון בגדול היה לסדר גיאוגרפית שבתי החולים מתל-אביב צפונה זה של נאשמת 2 ומתל-אביב למזרח דרום לאלישע. נאשם 1 אמר לו שיש מכרז בקרוב ושהוא רוצה להגיע למצב שיהיו מחירים הוגנים ולא מחירי הפסד כמו היום. מחירים הוגנים הם מעל המספרים לעיל (30-11, 208). מור גם זכר שהענין הגיאוגרפי היה בגלל השינוע ושלגבי איכילוב דובר על מעל 2.6, 2.8 כשאלישע יתן מחירים גבוהים במקומות שצריכים להגיע לנאשמת 2 ולהיפך (18-5, 2-1, 209).

בפגישה בבית הקפה בנתניה ישבו תחילה הוא ומתן כשעתיים עד שיניב שאיחר, הגיע, ותפקידו שלו היה בעיקר להפגיש, תפקיד של מתווך. לעדותו הוא לא ידע שהפגישה מוקלטת (30-21, 209) ונודע לו שהפגישה הוקלטה רק בחקירה ברשות (2-1, 201). הוא ידע מה לאמר בפגישה לגבי מחירים ודברים נוספים מנאשם 1, באחת הפגישות, בטלפון, וגם מזה שישב עם מתן שעתיים לפני הפגישה (19-8, 210). הסיבה שהסכים לעשות את כל מה שעשה היתה בגלל הקשר החברי וגם קיווה שזה ירכך את נאשם 1 עם התביעה אך זה לא עזר (4-1, 211).

מור העיד כי אחרי הפגישה בנתניה הוא דיבר עם נאשם 1 על מה היה והוא היה צריך לארגן למחרת את המכרז, לבוא למחרת עם מתן, לפגוש את יניב לבדוק שכל אחד כתב מה שכתב ולהגיש. כשנשאל מה נאשם 1 אמר לגבי הסיכום שהיה בפגישה בין מתן ליניב הוא משיב "לא זוכר" (21-23, 11-8, 211). אחרי שמרעננים את זכרונם מהחקירה הוא עונה שאמר לנאשם 1 על המחירים - 2.6, 2.7, 2.8, שהוא אמר לו שזה הסיכום ביניהם ונאשם 1 אמר שזה מקובל עליו. לעדותו נאשם 1 ידע שהוא עומד ליסוע למחרת עם מתן, אף אחד לא ביקש זאת ממנו (ממור) אבל זה היה הסיכום שסיכמו שם (18-1, 212).

20. למחרת בבוקר הוא הגיע, לבקשת נאשם 1, למקום הנאשמת 2, ככל שזכור לו אז נאשם 1 מילא את המחיר בהצעה ואז גם התברר שמתן עבד כל הלילה כי היתה תקלה והוא עייף ולכן לא יבוא (22-30, 212). לעדותו נאשם 1 נתן לו את המעטפה, אמר לו לבדוק שהמחירים שניב כתב אלו המחירים שסוכמו, לסגור את המעטפות (של שניהם) ולהגיש (14-5, 213). מור העיד כי כשהגיע למקום, משרד הבריאות בירושלים, ראה את יניב שהיה מאוד לחוץ, דיבר

עם אבא שלו, ביקש ממנו לשים את נאשם 1 על ספיקר ואחרי זה נעלם ל-12 דקות ובסוף הוא עצמו הגיש רק את ההצעה של נאשמת 2 (213, 17-30).

לאחר מכן הוא דיבר עם נאשם 1 מהדרך והאחרון שאל אותו אם הוא יודע מה יניב רשם וכשענה שלא, ביקש ממנו נאשם 1 לברר ואז הוא דיבר עם יניב שאמר "מה שסיכמנו פחות או יותר יהיה בסדר". הוא לא ידע אז שהשיחה מוקלטת וזה נודע לו בחקירה (215, 1-4, 22-25).

21. מור נחקר תחילה ברשות באזהרה בדצמבר 2011, וכ-3-4 חודשים קודם לעדותו קיבל הודעה שהתיק נסגר (216, 22-9).

22. בנוסף על העדויות האמורות העידו מטעם המאשימה לעניין אישום זה **עופר לוי**, מנהל אגף רכש נכסים ולוגיסטיקה במשרד הבריאות (240, 19-25), **שלום יהודה** העובד במחלקת מודיעין וחקירות ברשות (287, 28) ו**חיים ארביב**, מנהל יחידת החקירות ברשות להגבלים עסקיים (388, 15-17).

עופר לוי

23. העיד כי המפגש הראשון שלו עם הרשות להגבלים עסקיים היה בכנס שם שמע הרצאה מסמנכ"ל הרשות שבעקבותיה פנה אליו ואמר לו כי כדאי לו לבדוק את שוק הכביסה. הסיבה לכך לעדותו היא שמזה עשור או יותר שוק הכביסה הוא שוק רווי יצרים, אין מכרז ללא עתירות והוא לא מכיר התנהלות כזו של ספקים כמו בשוק הכביסה - הטחות, האשמות רפש ובזז אחד כלפי השני והוא חושש לאינטרס הציבורי, שלא ישלמו יותר (241, 26 - 242, 12).

24. עופר לוי העיד כי הוא יחד עם הצוות שלו היה אחראי להכנת המכרז 42/2010 (242, 16-19) עליו הודיעו כבר ביום 14.10.10 בתשובה לעתירה קודמת שהגישה נאשמת 2 (264, 15-21). המכרז פורסם בנובמבר 2010 והמועד המקורי להגשת ההצעות היה 20.12.10. בעקבות פנייה של נאשמת 2 החליטה ועדת המכרזים לשנות תנאי מתנאי המכרז ובעקבות זאת נדחה המועד המקורי להגשת ההצעות ליום 10.1.11 (243, 1-10, 13-17, 22).

על פי עדותו בתקופה הרלוונטית טווח המחירים הרלוונטי שמשרד הבריאות קיבל במכרזים מסוג זה סובב סביב 2.2, ועד 2.7 או אף 3 ש"ח לק"ג כביסה (244, 25 - 245, 1; 260, 9-10). המחירים מורכבים מהוצאה על כח אדם, חומרים, שינוע והוצאות כללית - הנהלה וכדו' כאשר המשתנה שבעיקר משחק בתחום המכבסות הוא השינוע - מרחק לבית החולים שכן כל יתר המרכיבים קבועים (245, 2-8). עוד העיד כי תהליך הבחירה במכרז מורכב מעמידה בתנאי סף, מרכיב איכות (30%) ומרכיב מחיר (70%) אשר מורכב מכביסה וגיהוץ כאשר הכביסה היא בעלת דומיננטיות יותר גדולה בהוצאות (247, 9-23).

25. על פי עדותו במכרז הספציפי הזה הוגשו 6 הצעות (245, 12-13). הוחלט לפסול את הצעת יונירנט, ואז נבחרה מ"ל כזוכה ב-4 בתי חולים, כאשר בחמישי אמורה היתה נאשמת 2 לזכות אלא שאז נתקבל מידע שהיא מעבירה את

הכביסה שלה למכבסה אחרת בקרני שומרון בניגוד לתנאי המכרז והתחילו לערוך בירורים (246, 24-11).

לגבי הזכיה של מ"ל בארבעת בתי החולים העיד כי בסופו של יום היתה בדיקה של ר"ח הכט לגבי עמידה בזכויות עובדים אצל נאשמת 2, לבנון ומ"ל, ביקשו ממ"ל להרחיב את הבדיקה 3 שנים אחורה והם סירבו, לכן נפסלו ועתירה שהגישו נדחתה (247, 26, - 248, 2, 4-6, 12).

עוד העיד כי בדצמבר 2011 הודיעה הרשות על פתיחת חקירה בעניינה של נאשמת 2, בעקבות זאת הוקפאה בדיקת הצעתה, ומשהודע בינואר 2012 כי הוחלט על הגשת כתב אישום הוחלט לאחר קבלת טיעוניה לפסול את הנאשמת 2 (248, 23-15). עתירה שהגשה נדחתה (249, 22-18).

שלום יהודה

26. העיד כי חקירת הרשות בנושא התיק הנוכחי נולדה בעקבות הפגישה עם עופר לוי מיום 26.10.10 (288, 12-1; נ/6). בעקבותיה יזם לעדותו את המפגש עם אלישע סרצ'י (נ/4 מיום 8.11.10). העד פירט כי הפניה לאלישע נעשתה בעקבות הרושם שנוצר ברשות במהלך הפגישה עם עופר לוי ומסקירת העתירות שהוא "עוף מוזר", שהוא תמיד נגד כל האחרים, כאשר פרט לשמות שהתקבלו מעופר לוי, נעשתה בדיקה באינטרנט, באתרי מכרזים, משרד הבריאות (294, 1-6, 15-16).

היות ואלישע סיפר במהלך הפגישה שהוא דחה במהלך השנים ניסיונות להיפגש איתו, הוא (שלום יהודה) חשב שאלישע לא מתאים לפעול מטעם הרשות ושמי שיתאים במידה וינסו שוב ליצור קשר הוא הבן יניב שנכח בפגישה (288, 20-29). לעדותו, במפגש הסכים אלישע שבנו יקליט ניסיון תאום כזה (297, 17-18, 29-30) כאשר הרעיון שלא אלישע ילך לפגישה אלא בנו היה של העד (298, 27-28).

27. העד אישר בעדותו את דוח הפעולה ודוח הפגישה אותם כתב (ת/144 ו-ת/145) לגבי קבלת ההקלטות מיניב ביום 9.1.11. על פי עדותו יניב סיפר על הפגישה עם מתן ומור, הוא היפנה אותו לחוקר הרשות שגבה ממנו הודעה, לאחר מכן היתה שיחת טלפון בין יניב ובין מור שלא בנוכחות החוקרים, ולאחריה שתי שיחות נוספות ביניהם בנוכחות החוקרים, שיחות שהוקלטו (289, 7-30).

העד גם אישר דוח פגישה אותו כתב (ת/147) ממנו עולה כי נפגש עם יניב ביום המכרז לפני הגשת ההצעות ולאחר מכן פגש בו שוב וכי במהלך הפגישה עם מור צלצל אליו יניב, דיווח לו מה קורה וקרא לו "אבא" (290, 14-19, 23-29). העד העיד כי הוא לא נתן ליניב הוראות במהלך המפגש והוא גם לא ידע בדיוק מה קורה שם (318, 30-32). על פי עדותו בבוקר של יום המכרז כשנפגש עם יניב הוא תדרך אותו לא ליזום שום תאום (291, 20-21). מאוחר יותר באותו יום יניב ומור שוחחו שוב, לעדותו ליניב לא היו אותה עת מכשירי ההקלטה של הרשות אשר נלקחו ממנו ב-9.1 בערב לאחר המפגש ברשות. בבוקר המכרז הוא עצמו (העד) הקליט (292, 1-10).

העד אישר בחקירתו כי בהמשך מגיעים החוקרים למשרדו של יניב ומוציאים ממנו הקלטה של אותה שיחה מה-10.1 אחרי המפגש במשרד הבריאות, אשר לא נמסרה על ידי יניב בזמן אמת (324, 4-1).

חיים ארביב

28. העיד כי בחקירת תיאום מכרזים מחפשים בדרך כלל את רגע התיאום, קשה למצוא ראיות כי המתחרים שומרים בסוד ומדובר בעבירת חשיפה שקשה מאוד למצוא לה ראיות בדיעבד. קיימת בשל כך אף מכח הדין תכנית חסינות שעברין שקשור לעבירת הגבלים עסקיים ורוצה לחשוף יזכה לחסינות כמעט אוטומטית (339, 4-2, 12-6). אף לעדותו תחילת החקירה בתיק זה הייתה כתוצאה מפניה של משרד הבריאות (340, 19-17). באותה עת עמד על הפרק מכרז והיתה זו הזדמנות טובה לאשש או לשלול תיאום (340, 23-22).

העד ציין בחקירתו כי עיונות בין מתחרים מובילה לעיתים לראיות טובות, כי קיימת הבנה שיש הרבה אינטרסים אבל זה חלק מכללי המשחק ואחד גם מבסיסי ההרתעה (345, 345, 18-8). עוד ציין כי רצוי היה שיהיה תיעוד על מסירת ציוד ההקלטה ליניב ועל כך שהוזהר לא ליזום ולא להדיח (356, 23-15) וכי אחרי שנתיים, ב-31.12.12, לאחר שהוצא פלט השיחות של יניב (360, 3-1), לא הוא או מור זומנו על מנת לברר מה היה בשיחות שלא הוקלטו (360, 17-15).

ראיות הנאשמים

29. העדויות העיקריות מטעם ההגנה לעניין אישום זה היו עדויותיהם של נאשם 1 ושל בנו, מתן פולינר. כן העיד עו"ד אדי לזר, המייצג את נאשם 1 מזה 15 שנה (513, 18-15).

נאשם 1 - שמואל פולינר

30. הנאשם 1 שהינו בעל המכבסה התעשייתית - הנאשמת 2, עובד על פי עדותו 40 שנה במכבסה ונותן שירותי כביסה לבתי חולים, מוסדות, בתי מלון ומפעלים (376, 21-14). בתקופה הרלוונטית בנוסף על המכבסה בחדרה (נאשמת 2) היה לו עוד מפעל במישור אדומים שם בוצעה עבודה עבור הצבא - פקוד דרום ומרכז (377, 20-18).

31. בנוגע ליחסיו עם אלישע העיד כי לאחר שהתברר לו לפני כעשר שנים כי מכבסת לבנון (של אלישע) שנמצאת במישור אדומים לא עומדת בתנאי המכרז שכן לא משלמת שכר מינימום ולא את התנאים הסוציאליים של העובדים ופניות למשרד הבריאות להסדיר את הנושא לא הועילו, הוא הגיש בין 2008 ל-2010 כ-6 עתירות בעטיין נאלץ משרד הבריאות לקחת חברה לראיית חשבון לבדיקת הטענות והתברר שהן נכונות (378, 19 - 379, 5). נאשם 1 העיד כי היו מתחים בינו לבין אלישע, לכלוכים, מכתבים שנשלחו ללקוחות שלו ולבתי חולים ותלונות שווא (386, 10-1).

32. באשר ליחסיו עם משה מור העיד כי הייתה למור חברה שהתעסקה עם שירותי כביסה והשכרה של מפות ומפיות, בשלב מסוים קיבל שירותי כביסה מנאשמת 2 ואז בתקופה מסוימת הוא ומור נכנסו לשותפות בחברה שסיפקה שירותי כביסה והשכרה של מפות ומפיות. לאחר זמן גילה לעדותו שמור גונב מהחברה המשותפת וב-2004 בערך הגיש תביעה

כנגדו ובית המשפט פסק שמור צריך לשלם לו 1,200,000 ₪ (379, 13-7 ; 24-19). נאשם 1 העיד כי מור ניסה בדרכים שונות להתחמק מהתשלום, בינתיים עבר תאונת דרכים קשה, ואחריה התחיל לשלם חלק מהכספים. שבועיים קודם לעדותו הושגה לדבריו פשרה לפיה שילם מור לנאשם 1 עוד 400,000 ₪ ובזה נסגר התיק (379, 25-27 ; 29 - 380, 2). נאשם 1 העיד כי כשהיו הוא ומור שותפים הם היו חברים די קרובים ואחרי התאונה שעבר מור נוצרה שוב מעין חברות (380, 7-4). עוד העיד כי המערכת המשפטית שניהל נגד מור היתה מאוד מאוד אגרסיבית (381, 12).

33. נאשם 1 העיד כי דיבר עם כולם על הקשיים הקיימים בשוק הכביסה, ועל היחסים עם משפחת סרצ'י (380, 15-16 ; 21-22). באשר למכרזים העיד כי את המחיר הוא ממלא בבוקר המכרז, גם כדי שלא ידלוף וגם בגלל ההתלבטות (383, 10-15). במכרז הנוכחי הגיש הצעה לשלושה בתי חולים - לב השרון, שוהם ואיכילוב (383, 18-19).

לעדותו הוא לא יצר קשר עם משפחת סרצ'י לפני המכרז, היו בעבר פניות מצידם אך הוא סבר שמפגש לא יועיל והדבר צריך להיפתר באופן קבוע על ידי בתי משפט ושגם משרדי ממשלה יהיו קשורים לזה (385, 14-24). עוד העיד כי אין לו קשר למפגש מור/מתן/יניב, כי לא ידע עליו מראש ואם היה יודע היה מונע אותו (386, 11-13). עדותו של מור כי תומר (בנו) לא רצה ללכת והוצע שמתן ילך "לא דובים ולא יער" (386, 18-20). נאשם 1 העיד כי באופן עקרוני כל מי שיכול לעשות שולם - מבורך אך לא לפני מכרז ובטח לא משה מור (386, 22-24). עוד העיד כי היום בדיעבד כשהוא שומע את הקלטת הוא מבין שמתן רצה לעשות איזו סולחה, שלא הכל ילך דרך בתי משפט, אך הוא אמר שם דברים שהוא לא יכול לעמוד בהם גם אם היה רוצה, כמו שהם (סרצ'י) יקבלו את העבודה של משרד הביטחון או באסף הרופא (387, 28-7).

לגרסתו של נאשם 1 מור לא ידע ממנו אלו בתי חולים מופיעים במכרז, והאמירה של מתן בפגישה כי יש לו גבוי ממנו היא כדי שישמע טוב בשיחה אך לא היה לו כל גבוי כזה, הוא לא היה שותף במכבסה, לא הכיר את הניהול ואת התמחור, לא דיבר איתו לפני המפגש ונאשם 1 לא ידע עליו וכששמע בדיעבד הצטער (388, 14-26). לגבי השיחות הנראות בפלט השיחות בינו ובין מור קודם למפגש העיד כי דיברו על הכל רק לא על זה שהם צריכים להיפגש (389, 22-20).

34. לאחר המפגש, בשיחות עם מתן ועם מור הם סיפרו על המפגש ועל כך שניסו לעשות סולחה ולא יצא מזה כלום (389, 23-26). השיחות בערב המכרז עם מור נסובו על לקיחת המעטפה לירושלים (389, 27-29) ועדותו של מור שהוא עדכן את נאשם 1 בנוגע לרעיון שיפגשו בבוקר המכרז וישוו את המחירים במעטפות פשוט לא נכונה (390, 1-6). עוד העיד כי מעטפת המכרז שנתן למור היתה עם סיכות וסלוטייפ מעל הסיכות כמו תמיד (390, 11-12).

35. באשר להקלטה מיום המכרז בה הוא נשמע משוחח עם יניב העיד כי כשמור צלצל אליו והוא הבין שהוא עם המעטפה במשרד הבריאות ביחד עם יניב "נהיה לי חם וקר", הוא נעשה פרנואיד ורצה להבין האם הפגישה מקרית. השיחה התנהלה על רקע הניסיון שלו לקבל מידע בעניין זה וכך יש להבינה (390, 15-21). הוא ניסה לא ליצור אי נעימות עם יניב בתקווה שבעתיד יוכלו לדבר אבל רצה שיבין שמתן לא קשור למכבסה. הכוונה היתה להיפגש אחרי המכרז וליצור מערכת שסרצ'י יצטרכו לשלם שכר עבודה ולעמוד בתנאים והוא לא יצטרך ללכת לבתי משפט (391, 13-1). הוא אומר בשיחה המוקלטת "לא לטלפון" כי אלו דברים שצריך לשבת ולדבר בצורה מסודרת, ודבריו שהוא

עומד מאחורי מור הם כדי ליצור אוירה נעימה לעתיד שהרי המכרז כבר סגור, והוא כל הזמן חשש שמור יפתח את המעטפה ושהם לא סתם נפגשים (391, 28-14).

השיחות עם מור אחרי המפגש במשרד הבריאות נסובו סביב זה שהוא מנסה לוודא שהכל בסדר עם המעטפה ושלא פתחו אותה והוא לא שאל אותו אם הוא יודע מה יניב כתב כי זה גם לא מעניין אותו אחרי המכרז (392, 13 - 393, 3).

מתן פולינר

36. בנו של נאשם 1, מנהל עסק להשכרת מפות אותו פתח בשנת 2006 ובנוסף מ-2012 הינו הבעלים של מכבסת י.ש. קלין בקרני שומרון (535, 25-27). מ-2010 הוא יודע על היריבות עם סרצ'י, על הבג"ץ בנושא זכויות עובדים ושכר מינימום (535, 28-31).

37. לעדותו ביום המפגש בנתניה מור יצר איתו קשר טלפוני כשעה שעתיים קודם לכן ואמר לו שבעקבות כל המריבות והבג"ץ הבן של אלישע באזור ורוצה להיפגש כדי לראות אם אפשר לעשות סולחה, שנדבר, ואז נוכל לדבר עם האבות ונראה איך אפשר למנוע את המלחמה (536, 20-25). הוא אישר כי אמנם היחסים בינו לבין אביו צמודים אך הרבה דברים הוא אוהב לעשות לבד וכי לא יחס לכך חשיבות. הוא הלך לפגישה ואביו לא ידע על כך והוא אמר לעצמו שבמידת הצורך ידע אותו אחר כך (536, 27-31). את הדחיפות בקיום הפגישה הסביר בכך שמור אמר לו שיניב באזור ואמר לו להגיע לקפה ליד נתניה וכך עשה, גם כך היה על הדרך (537, 1-4). מאביו שמע שהיו בעבר ניסיונות של אלישע להיפגש עמו (537, 6-7). הוא לא ידע כל כך למה לצפות מהמפגש אך הבין במהלך השיחה שהכוונה שימשכו את הבג"ץ (537, 8-13).

בפגישה הציג את עצמו כמי שמעורב בעסקי הנאשמת 2 כדי לתת ליניב הרגשת ביטחון, יניב ישר העלה את נושא הבג"ץ והוא עצמו אמר שאם יפסיקו עם נושא התשלום הלא תקין לעובדים יוצר מחיר תקין לשוק (538, 12-20). לעדותו בפגישה לא דובר בכלל על המכרז, ההבנה שלו מהשיחה היתה שמדובר על הבג"ץ שהוגש נגד אלישע וכלל לא עלתה האפשרות להיפגש למחרת במשרד הבריאות (540, 1-4). על המפגש סיפר לאביו או באותו יום בערב או למחרת היום (538, 4-9).

38. מתן העיד כי במכרזים אליהם ניגשה נאשמת 2 רק אביו היה ממלא את המחיר ומראש לא סיפר לו על כך, זה היה אחד הסודות הכי שמורים של אביו שחשש שהעניין ידלוף (537, 24-29). עוד העיד כי בתחילת החקירה ברשות לא רצה לאמר את השם של האדם שארגן את המפגש כי "פתאום נפל לי האסימון" והבנתי איפוא אני עומד וביקשתי להתייעץ עם עורך דין (537, 18-23).

אדי לזר

39. עו"ד לזר העיד כי בשנת 2004 התבקש על ידי נאשם 1 לייצג את נאשמת 2 בהליכים נגד מור בעקבות הונאה שהונה האחרון את נאשם 1 (513, 15-18). הוא תיאר הפרות וניסיונות התחמקות של מור מפסקי דין שניתנו כנגדו,

הליכי הוצל"פ שננקטו כנגדו, עיכוב יציאה מן הארץ (513, 24 - 515, 17). הוא תיאר את מור כנוכל המנסה להפיל בפח וכמי ששונא את נאשם 1 (526, 10-13).

סיכומי המאשימה

40. לטענת ב"כ המאשימה, בסיכומיהם הבהירים והסדורים, התיק אינו מבוסס על ראיות נסיבתיות אלא העבירה עצמה הוקלטה. בפגישה בנתניה הציעו משה מור ומתן פולינר בשמו של נאשם 1 ליניב הסדר ביחס למכרז משרד הבריאות לפיו לא יתחרה יניב ומכבסת מ.ל. בנאשמת 2 ביחס לבתי החולים איכילוב, שוהם ולב השרון הכלולים במכרז וזאת על ידי הגשת הצעות הגבוהות מ-2.6 ₪ לק"ג כביסה לבתי חולים אלה. העובדה שמדובר בהצעות של הנאשם 1 עולה הן מהקלטת שיחה זו, והן מהקלטת השיחה הנוספת שהתנהלה למחרת היום במשרד הבריאות בין מור, יניב והנאשם 1. כך גם עולה מעדותו של מור שאישר כי נאשם 1 אישר את הסיכום.

גם אם מילה כזו או אחרת אינה ברורה בהקלטות, כוונת המשפט וכוונת הפגישה ברורים ומתאימים לכתב האישום. לעומת זאת גירסת מתן שהשתתף בשיחה הראשונה וגרסת הנאשם 1 לא מתאימים למהלך השיחה, לחלקים מהנאמר בה ולחלקים אחרים אין לשניים הסבר. מהשיחות עולה שאי אפשר לייחס את ההצעות למור ולא למתן, אלא עולה כי הדברים הוצעו מצד שני המשתתפים, מתן ומור. לא ניתן ליתן אמון, בדיעבד, בניסיונו של מתן להציג את הפגישה בצורה שונה ממה שהייתה על מנת שלא להפליל את אביו. בניגוד לעדותו כי לא היה נוכח ברציפות לאורך כל הפגישה בנתניה שכן היו לו שיחות טלפון, הלך לשירותים, הלך להזמין אוכל, אין תמיכה מההאזנה להקלטה כי בסמוך לאמירות מור ביחס לעבירה לא משתתף מתן בשיחה ולא נשמע שהוא יוצא או הולך למקום כלשהוא. גירסתו של נאשם 1 לגבי השיחה השניה אינה מתיישבת עם העולה מהשיחה עצמה, עם עצם קיומה ועם האמור בהודעתו של הנאשם, ואף זו של מתן לגבי המועד בו נודע לנאשם 1 על הפגישה בנתניה ויש בכך משום חיזוק לראיות התביעה.

41. ראיות נוספות התומכות בעולה מהקלטות השיחות הן פלטי השיחות של הנאשם 1 ושל מור מהתאריכים 9.1.11-10.1.11, כאשר סמיכות השיחות בין השניים לשיחות שמנהל מור עם יניב מלמדת על דיווח ועדכון ישיר של מור לנאשם 1 על שיחותיו עם יניב. גם מועדי השיחות בין הנאשם 1 למתן ובין מתן למור תומכים בראיות העולות מההקלטות. גם השיחות שמנהלים הן מור והן מתן עם הנאשם 1 מייד בסיום הפגישה עם יניב מחזקת את הראיות והסברו של מתן כי באותה שיחה כלל לא דיבר עם אביו על המפגש אינה סבירה ואינה הגיונית. גם פינג פונג השיחות המתנהלות באותו ערב לאחר הפגישה וקודם למכרז וסמיכותן זו לזו מתאימים לתיאורו של מור שהוא בא מטעמו של נאשם 1 ואילו גירסתו של הנאשם 1 כי השיחות נסובו רק סביב הגשת המעטפה למחרת, אינה מתיישבת עם זה. גם השיחה המתנהלת לאחר הגשת המעטפות בין מור לבין נאשם 1 אשר בהודעתו ברשות לא זכר פרטים אודותיה מתיישבת עם עדות מור.

42. גם מועד הפגישה, יום קודם להגשת מעטפות המכרז, תומך בראיות התביעה והתייצבותו המיידית של מתן, כך לגירסתו, למפגש ללא צורך ספציפי בקיומו אותה עת וללא בקשת אביו אינה סבירה. גם מבחינת מעמדו של מתן במכבסה ביחס לאביו, אין זה סביר כי הלך לפגישה מעין זו בלא לעדכן את אביו, ולהישלח על ידו.

גם העברת המעטפה לידי מור והגשתה על ידו מוסיפה לראיות התביעה. נאשם 1 מעולם לא הגיש באמצעות מור מעטפות מכרז קודם לכן, ובחקירתו ברשות הסתיר זאת תחילה. לכך יש להוסיף כי הגירסא שמשה מור, עליה לא נחקר, על אף מגוריו בנתניה נסע לחדרה כדי לקחת מעטפה על מנת להגישה בירושלים שכן אמור היה לתקן את רכבו בירושלים, איננה סבירה.

43. ב"כ המאשימה טען כי יש ליתן אמון בגרסאותיהם של יניב ושל מור. היוזמה לחקירה היתה בכלל פנייה של עופר לוי ממשד הבריאות לנציג הרשות בעקבות הרצאה ששמע. מחלקת החקירות החליטה לפנות לאלישע סרצ'י מתוך הערכה כי הוא ה"עוף המוזר" שאינו חלק מהתיאום. ההחלטה שעדיף כי יניב ישתתף במפגשים היתה אף היא של הרשות ועל רקע זה נמסר לו מכשיר ההקלטה. הראיות שיניב הביא אינן אמירות בעלמא. לכך יש להוסיף כי עדותו היתה קוהרנטית, אמינה ושקולה ויש בה כדי לחזק את הראיות. ההצעה בענייננו הגיעה מצד הנאשם וכל שעשה יניב הוא להקליט את הדברים וממילא אין כל פגם וכל בעיה במעשיו.

אכן מערכת היחסים בין נאשם 1 למור היא מורכבת אבל מור העיד כי סבר אותה עת כי השגת שלום בין נאשם 1 לסרצ'י תסייע לו בפתרון בעיותיו שלו מול הנאשם 1, אין כל סיבה לפקפק בכך, ועדותו היתה קוהרנטית, תאמה לראיות בזמן אמת ולא ביקשה לייחס לנאשם 1 יותר ממה שעשה. לכן יש לקבל גם את עדותו של מור כמסייעת.

תיאורית הקונספירציה שמעלה ב"כ הנאשמים ולפיה מור הופעל על ידי יניב ללא ידיעת הרשות אינה מסבירה את דברי הנאשם 1 בשיחתו עם יניב במשרד הבריאות, את דברי מתן בפגישה בנתניה, ואינה הגיונית מבחינתו של משה מור - לסכן עצמו ללא כל תועלת בהעמדה לדין וביחסיו מול הנאשם 1, שהתביעה הכספית שתבע אותו הנאשם 1 הסתיימה בפשרה רק לאחר עדותו. בנוסף, מור לא מיד הפליל את הנאשם 1 אלא תחילה הרחיק עצמו ורק לאחר שהושמעו לו ההקלטות נאלץ לספר על חלקו, מצב דברים שאינו מתיישב עם תיאורית הקונספירציה. זאת ועוד. על פי תיאורית הקונספירציה אין כל הגיון בפניה של יניב למשה מור דווקא, ומכל מקום היא דורשת כי כל המעשים והשיחות בקשר למכרז נעשו ממטרה זו, ואולם לא ניתן לעשות דבר כזה מראש, והראיות אינן תומכות בכך.

44. ראיה נוספת התומכת בראיות התביעה היא הכחשת הנאשם 1 בחקירתו. הסבריו להכחשה זו אינם מתיישבים עם העולה מההודעות והוא מתחיל לתת את הסבריו רק לאחר שהוצגו בפניו ההקלטות.

אכן יתכן כי היו שיחות שלא הוקלטו על ידי יניב מסיבה שלא החזיק מכשירי הקלטה באותו רגע, אי תשומת לב או חוסר יכולת להקליט, אבל הניסיון לתלות בהיעדר הקלטה של שיחה/שיחות תיאורית קונספירציה שלמה שאין לה כל ביסוס בראיות, שאינה מתיישבת עם הקלטת השיחות שישנן ואינה עולה בקנה אחד עם שאר הראיות, אין לה מקום ואין לקבל אותה.

45. מבחינה משפטית ההצעה שעלתה בשיחות עם יניב הייתה הצעה להסדר כובל כפי שפורש בפסיקה, המסתפקת ברמה מינימאלית של הבנה משותפת לשם יצירת הסדר. גם יתר התנאים הנדרשים לשם ביצוע העבירה מתקיימים בנסיבות המקרה. מדובר בהצעה להסדר בנוגע למחיר ולחלוקת השוק לגביהם קבועות חזקות חלוטות בחוק. העובדה

שנתונים נוספים היה צפויים להשפיע על ההחלטה מי הזוכה במכרז, כמו גם העובדה שהיו מתחרים נוספים שהיו אולי עשויים לזכות במכרז וההסדר לא התייחס אליהם, אין בה כדי לפגוע ביסודות העבירה. המעשים המיוחסים לנאשם 1 עולים כדי ניסיון שכן נאשם 1 ואנשים מטעמו עשו הכל מבחינתם להשלמת העבירה והסכמת הצד השני, יניב. עיתוי הפגישה ותוכן השיחות מלמדים על כוונה חד משמעית של נאשם 1 לביצוע העבירה כאשר גם לאחר הגשת ההצעות יצר קשר באמצעות משה מור עם יניב כדי לברר האם פעל לפי ההסדר המוצע. לנאשם 1 היתה מודעות לכל רכיבי עבירת הניסיון המיוחסת לו. היקפו הכספי של המכרז כעולה מהעדויות והעובדה שמדובר במכרז ציבורי מצדיקים את הקביעה שמדובר בנסיבות מחמירות של העבירה.

סיכומי הנאשמים 2-1

46. מהראיות עולה כי בשוק המכבסות התעשייתיות תחרות קשה ומרה, והיריבים המרים ביותר הם נאשמת 2 ומכבסת לבנון בבעלות אלישע סרצ'י ובגלגוליה המאוחרים יותר, מ"ל בבעלות כביכול בניו. בתקופה הרלוונטית גם הסכסוך בין מור לנאשם 1 בעיצומו ונוצרת חבירה בין מור לאלישע כדי לנסות ולהפיל את האויב המשותף, נאשם 1.

47. לטענת ב"כ הנאשמים **ראשית**, יש ליתן משקל לכך שהמאשימה סגרה את תיקי החקירה כנגד מור ומתן בעילה של חוסר עניין לציבור, כלומר לא ראתה במעשיהם תווך או שותפות להגבל עסקי ועולה מכך כי לא פעלו ליצירת הגבל עסקי. **שנית**, בתיק היו מחדלי חקירה היוורדים לשורש אפשרות הנאשם להתגונן. מחדלים המתבטאים בחוסרים בתיק שהינם חשובים לא פחות מהראיות שקיימות.

משבחרה הרשות להעסיק גורם מתחרה לאיסוף הראיות, המינימום היה צריך להיות תיעוד של כל פעולות החקירה אך זה לא נעשה - למשל אין תיעוד של מועד מסירת ציוד ההקלטה לראשונה ליניב, אין תיעוד של השיחה שמנהל החוקר עם יניב ביום המכרז בה קורא יניב לחוקר "אבא". מתוך ההקלטות שיניב מוסר לרשות ברור שהיו שיחות נוספות שלא הוקלטו, אך הנושא כלל לא נחקר ויניב מסר לרשות רק את השיחות בהן סבר כי יש רמזים לתיאום מכרז אך לא את שיחות הרקע וההכנה. הרשות לא ביקשה את פלטי השיחות של יניב ואביו, ואין משקל לפלטי השיחות שהוצגו בתיק לאור השעות המופיעות בהם, ולאור תהיות נוספות העולות מעיון בהם.

48. הנאשם 1 אינו חולק על קיומה של הפגישה המשולשת - מור, מתן ויניב, ואולם לטענתו מור ומתן לא ביקשו את רשותו ולא פעלו על דעתו ואף לא בידיעתו. אפילו טענה זו לא התקבלה, מה שנעשה באותה פגישה לא היה הסדר כובל וכך גם מה שקרה למחרת.

אשר לטענה כי בפגישה המשולשת נאשם 1 לא יוצג על ידי מור או מתן. לגירסת נאשם 1 עצמו הוא הסמכות היחידה שמחליטה במכבסה ולמתן אין ידיעה או הבנה בנושא. גירסה זו עולה לא רק בחקירה ברשות ובעדות בבית המשפט אלא גם מהשיחה המוקלטת על ידי יניב. גם מתן וגם מור מעידים כי סוגיית המחירים במכרז היא סוד והמחירים הוכנסו רק ברגע האחרון. אשר למור, לאור היחסים בין הצדדים אין זה סביר שנאשם 1 ימנה את מור לנציגו בפגישה רגישה לקראת תיאום מכרז עם יריבו המר. גם מור עצמו בעדותו בבית המשפט מאשר את שאמר בחקירה שהוא לא מייצג את נאשם 1 במפגש הזה. היוזמה למפגש היתה של מור והעובדה שאין תעוד של פניות טלפוניות של מור למתן עובר

לפגישה מוסברת על ידי מתן בכך שיתכן כי מור התקשר מטלפון אחר, מה גם שהפלט אינו ראייה אמינה.

49. עד המפתח בתיק, יניב, "יצר" במהלך חקירתו גירסא בדבר שתי מעטפות שהוכנו למכרז כדי "להלבין" את המעטפה שהוכנסה לתיבת המכרזים אך גירסתו נסתרה בעדויותיהם של חוקר הרשות ושל נציג משרד הבריאות, ויש בעדותו השקרית בעניין זה של יניב כדי להאיר את הכזב שבכל עדותו. העד הכי חשוב בתיק, אלישע סרצ'י, "המתכנן והמתחבל", לא מסר עדות בבית המשפט. עדותו של מור על מה שסבב את המפגש ומטרתו היתה רצופה סתירות ושקרים בולטים.

אשר לשיחות המוקלטות, עולה מהן כי היו שיחות נוספות שלא הוקלטו, זאת על אף שניתן היה להקליטן. גם ביום שבו יניב מקליט את השיחות הוא מדלג על כמה וכמה שיחות שהוא

יזם, כך שאי אפשר לאמר שלא יכול היה להתארגן להקליטן. יתירה מכך. אין גם תיעוד לשיחות שמנהל יניב עת הוא מצוי ברשות.

50. במפגש עצמו דובר בצורה לא רצינית על מחירי כביסה ולא על יתר הרכיבים שקובעים זכייה ולכן גם אם המפגש היה על פי הוראות נאשם 1 לא היה ולא יכול היה להיות תיאום כשמתייחסים למרכיבים האלה בלבד.

מתוכן ההקלטה של המפגש המשולש עולה כי מתן כלל לא ידע שלמחרת צריך להגיש מעטפות למכרז, כך גם עולה מעדותו של נאשם 1. לאורך כל ההקלטה עצמה מתן לא נוקב בשמות בתי חולים ובמחירים אלא מדבר דיבורים כלליים בלבד על שמירה על זכויות עובדים ועל שכתוצאה מכך השוק יתנהל בצורה הוגנת ותחרותית. תוכן השיחה אינו עולה כדי הסדר כובל ותיאום מכרז. אין בה תיאום מחירים, תיאום הצעות, או חלוקה גיאוגרפית של השוק משום שהשיח מאוד כללי ולא ספציפי ורחוק מהרף הנדרש להגבל עיסקי. אפשר להתרשם מדברי מתן כדברי רהב חסרי בסיס ואילו מי שמנסה לאורך כל השיחה להשחיל דברים לתוך השיח זה יניב בעזרתו של מור. מור הוא זה שמזכיר מחירים ובפריסה מאוד רחבה. יניב הוא מי שמדבר על חמישה בתי חולים כשנאשמת 2 ניגשה רק לשלושה ומתן אינו יודע כלל במה מדובר.

51. עדותו של מור כי נאשם 1 אמר לו איזה מחירים לתת, אינה מתיישבת עם עדותו ברשות. מור גם מאשר בעדותו שגם אם היה רוצה לחלק את הארץ גיאוגרפית הוא לא יודע איזה בתי חולים יש ליד המכבסה של נאשמת 2 ומתוך התמליל עולה כי כלל אינו יודע שנאשמת 2 לא מתחרה על שניים מתוך בתי החולים שבמכרז.

גם סוגיית התמורה או היעדרה עבור הויתור לכאורה של יניב על 3 בתי חולים מלמדת על מופרכות הגירסא בדבר תיאום המכרז.

52. אין מחלוקת בין המשתתפים בפגישה שהיא הסתיימה ללא סיכום ספציפי. מהשיחות המוקלטות עולה שניב היה מאוד לחוץ לנסות לקבוע מפגש נוסף באותו ערב. עדויותיהם של יניב ושל מור ולפיהן מור אמר שנאשם 1 הציע שמור

יקח את המעטפות של שניהם אינה נתמכת בתמליל וגם אינה הגיונית.

נאשם 1 העיד שמסר למור מעטפה סגורה עם סיכות וסלוטיפ למכרז אבל מור נותן שלל גירסאות בעניין זה. שיחה בין יניב למור באותו בוקר אינה מוקלטת ואין כמו התסכול האוטנטי שהביע יניב ביחס לפירות המאמצים שלו ושל מור להשיג ראיות מפלילות כנגד נאשם 1 כדי ללמד שהוא לא השיג דבר.

הכרעה

53. כאמור אין מחלוקת כי יום קודם למועד שנקבע להגשת ההצעות למכרז 42/2010 שפירסם מכרז הבריאות, מתקיים בנתניה מפגש משולש בהשתתפותם של מתן, מור ויניב.

הידיעה אודות המפגש

54. לגרסת הנאשם 1 הוא כלל לא ידע על המפגש האמור מלכתחילה אלא רק בדיעבד, לאחר שהתקיים. גם בנו מתן כך העיד. אין בידי לקבל גירסא זו.

55. מדובר במפגש המתקיים יום קודם להגשת ההצעות במכרז רחב היקף היוצא אחת למספר שנים (ר' עופר לוי, עמ' 244, ש' 1-5, 241, ש' 14). במפגש משתתפים מתן - בנו של הנאשם 1, ויניב - בנו של יריבו המר ביותר אלישע סרצ'י. מתן אינו טוען כי הוא שיזם את הפגישה על מנת לנסות ליישר את ההדורים בין האבות, אלא שנקרא "על הדרך" לפגישה על ידי מור חברו/אויבו של אביו, עימו אין מתן מצוי בקשר תדיר, כשדחיפותה של הפגישה מוסברת בכך שיניב "בסביבה" זאת הגם שמתברר שיניב איחר משמעותית לפגישה (ר' ת/127, ש' 6-7). על פי עדויותיהם של הנאשם 1 ושל מתן הם בקשר קרוב מאוד ומדברים מספר פעמים מדי יום, כך גם באותו היום. מתן, גם אם על פי עדויות השניים אינו נוטל חלק פעיל בעסק של אביו, עסקו שלו - השכרת מפות, ממוקם באותו המקום, וכשיש צורך בסיוע בעסק של אביו הוא "נקרא לדגל" כך גם על פי עדותו.

בנסיבות אלו אין זה מתקבל על הדעת כי השתתף בפגישה האמורה בלא ידיעת אביו. ודוק. גירסתו איננה כי יזם או השתתף במפגש כאמור שכן ביקש להפתיע את אביו, ובשל כך אף לא סיפר לו קודם לכן אודותיו. גירסתו היא כי הרבה דברים הוא אוהב לעשות לבד וכי לא ייחס לכך חשיבות. כאמור אין בידי לקבל גירסא זו.

56. זאת ועוד. מור העיד כי עדכן את נאשם 1 מיד לאחר הפגישה. מתן העיד כי אינו זוכר האם עדכן את אביו אודות הפגישה באותו היום או למחרת, הגם שכעולה מפלט השיחות דיבר עם אביו מיד עם סיום הפגישה, שיחה שנמשכה מעל 8 דקות (ר' ת/59, שעה 17:46:08, על כך שמדובר בשיחה המתרחשת עם תום המפגש ר' להלן). כך או אחרת אין מחלוקת כי נאשם 1 עודכן אודות הפגישה עוד בטרם התרחש המפגש הנוסף למחרת במשרד הבריאות. כך עולה גם מתמליל השיחה המתנהלת במשרד הבריאות (ת/130). ככל שנאשם 1 לא עודכן אודות המפגש המשולש קודם להתקיימותו מה היה הטעם של מי מהצדדים לעדכנו בסמוך לאחריו?

57. גם פלטי השיחות של הנאשם 1 ושל מור מהתאריכים 9.1.11 עד 10.1.11 (ת/55 ו-ת/59) תומכים במסקנה כי היה מודע לקיומה של הפגישה מבעוד מועד. מפלטים אלו עולה כי ביום המפגש בנתניה, 9.1.11, שוחח מתן עם אביו בין היתר בשעות 15:11:21 ו- 15:37:35 (ת/59). בסמוך לאחר מכן, בשעה 15:40:43 יוזם מתן שיחת טלפון עם משה מור הנמשכת 01:57 דקות (ת/55). שיחה יזומה זו מצידו המתנהלת בסמוך לשיחות עם אביו, אינה משתלבת עם גירסתו של מתן לפיה מור, בלא ידיעת אביו, יצר עימו קשר למפגש בלתי מתוכנן עם יניב. בפרט הדברים אמורים כאשר בפלט השיחות של מור אין תיעוד לשיחה יזומה כאמור מצידו של מור והסברו של מתן כי יתכן ומור דיבר מטלפון אחר אינו משכנע.

מפלט השיחות גם עולה כי סמוך לשעת המפגש עם יניב, עת מחכים לו מתן ומור בבית הקפה, מקיימים מור ונאשם 1 שתי שיחות טלפון, האחת בשעה 16:55:27 ביוזמת מור והשניה בשעה 16:58:52 ביוזמת נאשם 1. האפשרות כי עת יושבים בנו של נאשם 1 ומור בבית הקפה וממתינים ליניב, אין מור בשיחת טלפון אותה הוא מקיים עם נאשם 1 מעדכן אותו אודות הפגישה, אינה מתקבלת על הדעת.

העובדה ששיחות אלו מתקיימות עת ממתינים השניים בבית הקפה נלמדת מהעובדה שאורך הקלטת הפגישה עם יניב הוא כ-38 דקות (ר' ת/127), לגירסתו של מתן שיחותיו עם מור ביום המפגש נועדו לפירוט מדויק של מקום המפגש ואכן קיימות שתי שיחות כאלו כעולה מהפלט בשעות 15:48:25 ו-15:50:23 (של 14 ו-15 שניות, ת/55), כעולה הן מתמליל השיחה והן מעדותו של מתן הם המתינו ליניב לכל הפחות חצי שעה אם לא שעה (292, ש' 11-12; ת/127, ש' 6-7), וכעולה מפלט השיחות שוחח מור עם יניב בטלפון בשעה 17:06:02 ובשעה 17:09:45 (ת/55) כאשר לאחר שיחות אלו אין מור מדבר עוד אלא עם נאשם 1 בשעה 17:55:05 (ת/55) ואילו מתן מדבר עם אביו כבר בשעה 17:46:08 (ת/59). בשים לב לאורך הקלטת, למשך המתנה מינימאלי ליניב אף של חצי שעה, ולשיחת הטלפון האחרונה עם יניב, השיחות שהתקיימו בשעות 16:55 ו-16:58 התקיימו עת נכחו מתן ומור בבית הקפה.

58. במהלך ניהול ההוכחות טענה ב"כ הנאשמים כנגד משקלו של פלט השיחות ת/59 בשים לב לכך שמופיעות בו שעות מוזרות (3839, 44349, 854, 993) וכן היפנתה לעובדה שביום 9.1.11 בשעה 174608, באותו יום ובאותה שעה מתקיימות 2 שיחות עם אותו שותף לשיחה שמשכן שונה (420, 507) (עמ' 26, 483 - 4). בסיכומים נטען בנוסף כי 2 שיחות לתא הקולי ב-10.1 (ככל הנראה הכוונה ל-9.1) בשעות 08:24 ו-14:26 מופיעות אצל מור ולא אצל נאשם 1.

אין בידי לקבל טענות אלו. הפלטים (הדיסקים וקובצי האקסל) הוגשו בהסכמה באמצעות תעודות בדבר רשומות מוסדיות (ת/63 ו-ת/65) כאשר לא נתבקשה חקירתם של עורכי התעודות. בהתאם להוראת סעיף 36(א) לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971 הם מהווים ראיות קבילות להוכחת אמיתות התוכן.

אכן השגותיה של ב"כ הנאשמים הן לעניין המשקל שיש לייחס לפלטים בשים לב לנתונים המוזרים, כך על פי הטענה, העולים מפני הפלטים. ואולם בעניין זה מקובל עלי הסברו של ב"כ המאשימה כי המוזרויות הנטענות בנוגע לשעות השיחות לאו מוזרויות הן שכן בטבלת האקסל הורדו האפסים, כך שמקום בו מופיעות פחות מ-6 ספרות לציון השעה (2 לשעות, 2 לדקות ו-2 לשניות) יש להוסיף אפסים, 1, 2 או 3 בהתאמה. לעניין משכי הזמן השונים של אותה שיחה טען

ב"כ המאשימה כי בטבלה (ת/59) ישנו טור של אתר תחילת שיחה מחייג ואתר תחילת שיחה מחוייג כאשר במקרים בהם יש מעבר בין אתרים תועדה אותה שיחה פעמיים כשלמעשה התנהלה השיחה במשך הזמן הארוך מבין השניים ואילו החלק הקצר הוא חלק השיחה שהחל מאתר שונה. תמיכה לכך מצויה בפלט השיחות ת/55 של אותה שיחה אצל מור שם לא קיימים שני הטורים ואותה שיחה מתוארת רק לפי משכה הארוך. יתכן גם כי קיים הסבר מניח את הדעת לכך שהשיחות אשר פורטו ככאלו שנכנסו לתא הקולי אצל מור, אינן מופיעות בפלט השיחות של נאשם 1. ואולם, משלא נתבקשה חקירתם של עורכי התעודות, חקירה שעשויה היתה לספק מענה למהות שהועלו, אינני סבורה כי בנסיבות אלו התהיות אותן העלתה ב"כ הנאשמים יש בהן כדי לגרוע ממשקלם של פלטי השיחות שהוגשו.

59. גם מור העיד כי הלך למפגש המשולש על דעתו של נאשם 1 וביוזמתו. אכן כפי שציין ב"כ המאשימה, היחסים בין מור לבין נאשם 1 הם מורכבים. תחילתם בחברות קרובה ובשותפות בין השנים 2002-2004, המשכם בהתפרקות השותפות ובתביעה על סך 1.2 מליון ₪ שמגיש בשנת 2004 נאשם 1 כנגד מור בטענה למעילה, עוד בהמשכם תאונת דרכים קשה שעובר מור ב-2006 שלאחריה נשמרים במידה כזו או אחרת קשרים חברתיים בין השניים, במקביל למערכה משפטית אגרסיבית וקשה (לרבות הליכי הוצל"פ, עיקולים, עיכוב יציאה מהארץ והתנגדות לבקשה לפשיטת רגל שהגיש מור), כך לעדותו של נאשם 1 עצמו ובא כוחו באותם הליכים עו"ד לזר, אותה ממשיך נאשם 1 לנהל כנגד מור.

לעדויות של עו"ד לזר, מור שונא את נאשם 1. ניתן להניח אכן שבנסיבות יחסו של מור כלפי נאשם 1 אינו פשוט. יחס זה בא לידי ביטוי בעדותו למשל כשמיזמתו, בלא שנשאל בעניין זה, הוא מספר על כסף שחור אותו הכניס נאשם 1 לכיסו בהקשר זה (217, 26-28). יש איפוא לבחון את עדותו של עד זה זהירות כפולה ומכופלת ככל הנוגע לנאשם 1. עם זאת, עדותו כי הגיע לפגישה על דעתו של נאשם 1 מקובלת עלי שכן, כפי שיפורט להלן, היא משתלבת במכלול הראיות, וכל אפשרות אחרת אינה מתקבלת על הדעת.

60. **ראשית**, מור מגיע לפגישה עם מתן, בנו של נאשם 1, לאחר קיום שיחה בין השניים. **שנית**, מפלטי השיחות שהוגשו עולה כי ביום המפגש עד למועד המפגש התקיימו בין נאשם 1 לבין מור כ-10 שיחות טלפון, החל משעות הבוקר, כאשר כמחציתן ביוזמת נאשם 1. מדובר בהתנהלות שאין לה הסבר המניח את הדעת אלא כגרסתו של מור כי דובר על ההליכה למפגש. עדותו של הנאשם 1 כי דיברו באותן שיחות על הכל, רק לא על זה שהם צריכים להיפגש (389, 20-22), אינו הסבר המניח את הדעת. זאת ועוד. על אף מערכת היחסים המורכבת בין מור לנאשם 1, גם לעדותו של נאשם 1 עדכן אותו מור אודות המפגש לאחריו, ואף לגרסתו הוא נתן לו את מעטפת המכרז, למחרת, על מנת להגישה בירושלים. יהא איפוא יחסו של מור כלפי נאשם 1 אותה עת אשר יהא, לפחות מבחינתו של נאשם 1 טיב הקשר בין השניים היה כזה אותה עת שאפשר לפחות 10 שיחות טלפון ביום והפקדת מעטפת מכרז חשובה בידיו של מור. **שלישית**, המפגש, כעולה מתמליל השיחה (ת/127), לא נסוב סביב עניינים הנוגעים במור, אלא לשיטת הנאשם 1 עצמו סביב היחסים בין המכבסות. זו של נאשם 1 וזו של אלישע/יניב. מדוע ילך מור למפגש כזה, עם בנו של נאשם 1, שלא בדיעתו של נאשם 1, ולאיזה תכלית?

ההסבר היחיד אותו מציע הנאשם 1 היא תיאורית הקונספירציה. תיאוריה ולפיה מור גויס למעשה על ידי יניב לשם הפללתו של נאשם 1 וכי כל ההתנהלות של מור היא לרקע זאת. הסבר זה אינו משכנע ממספר טעמים. **ראשית**, כפי

שהעידו שלום יהודה וחיים ארביב החקירה בעניין אישום זה החלה ביוזמת הרשות להגבלים עסקיים בעקבות פנייתו של עופר לוי ממשרד הבריאות ולפיה כדאי לחקור את שוק הכביסה. הפנייה לאלישע ולאחריה הבחירה ביניב היתה ביוזמת חוקרי הרשות, ולא ביוזמת יניב. **שנית**, על פי תיאורית הקונספירציה שיחות הטלפון מיום המפגש כל תכליתן לייצר תשתית ראייתית להפללה בעניין המפגש. ואולם עיון בפלט השיחות מעלה כי השיחה הראשונה אף ביום המפגש היא ביוזמת נאשם 1 ולא מור, ואף שיחת הטלפון הראשונה בין מור למתן היא ביוזמת מתן דווקא. **שלישית**, מור נחקר בגין מעשיו באזהרה ברשות. אין להניח כי היה חושף עצמו לסיכון של העמדה לדין בלא להפנות את האצבע כלפי יניב שגייס אותו למפגש כאמור, ובכך להקנות לעצמו הגנה. אין טענה כי כך נעשה. **רביעית**, גם אם יחסו של מור כלפי נאשם 1 הוא מורכב, העד סיפק הסבר מניח את הדעת מדוע ילך לפגישה כאמור בידיעת נאשם 1. הוא סבר כי סיוע לנאשם 1 בנקודה הכאובה של יחסיו מול סרצ'י תקנה לו נקודות זכות בהליכים המשפטיים אותם הוא מנהל נגדו ואולי נאשם 1 יקל עימו בעניין זה. כזכור מדובר היה בהליכים משפטיים אגרסיביים ומעיקים. מנגד, הפללתו של נאשם 1 עלולה רק להחמיר את מצבו. הטענה כי כך אכן היה מוכן לעשות רק מכח שנאתו לנאשם 1 אינה משכנעת לאור מכלול הראיות ובהקשר זה יצוין כי במהלך עדותו פירט העד כי לדעתו מי שמנע הקלות והסדרים עימו היה דוקא עורך דינו של נאשם 1 ולא נאשם 1 עצמו.

61. לסיכום נקודה זו, המפגש המשולש בנתניה התקיים בידיעתו של נאשם 1. כך עולה מאופי ומהות הפגישה, הנוכחים בה ומועד התקיימותה. משיחות הטלפון המתקיימות ביום המפגש, לפניו ואחריו ומעדותו של מור המשתלבת בעניין זה עם יתר הראיות.

ייצוגו של נאשם 1 במפגש

62. נאשם 1 כאמור ידע על המפגש העומד להתקיים בנוכחות בנו מתן, מור ויניב. משדחיתי את גירסתו ואת גירסת בנו מתן כי מתן הלך למפגש על דעת עצמו, בלא אף ליידע את אביו, הרי מהעובדה שמדובר ביחסים קרובים של אב ובן שאף עסקיהם מצויים באותו מקום, מהעובדה שמדובר במפגש המתקיים ערב מכרז חשוב עם בנו של המר ביריבו, מהעובדה שבמפגש עצמו מדובר על הסדרת היחסים, בצורה כזו או אחרת, בין עסקו של הנאשם 1 לעסקי סרצ'י, מתבקשת המסקנה כי במפגש זה מייצג מתן את אביו. אין בנמצא גירסא אחרת.

זאת ועוד. במפגש עצמו כשנשאל מתן על ידי יניב אם הוא בא בגיבוי מלא, הוא משיב "הכל מגובה" (ת/127, עמ' 5). הסברו של מתן כי הדברים נאמרו סתם, כדי ליצור רושם על יניב ולהראות שהוא עצמו רציני (ת/154, ש' 655-656; עמ' 551, ש' 5-8), אינו מניח את הדעת. אכן בשיחה שמתקיימת למחרת היום בין הנאשם 1 לבין יניב עת שווה האחרון במשרד הבריאות ומתרעם על כך שמתן לא הגיע, אומר לו הנאשם 1: **"תראה אני אמרתי למשה ואני אומר גם לך. הבן שלי לא מתמצא במכבסה, הוא לא קשור למכבסה, הוא לא יודע (מ.ל.ב) לא לעניין שהוא יגיע. אין לו קשר הוא לא מתמצא, הוא לא מכיר את העבודה במכבסה"** (ת/130, עמ' 5). אולם, גם אם אכן לשיטתו של נאשם 1 אין מתן מתמצא בעסקי המכבסה, אין בכך כדי לגרוע ממסקנתי כי נשלח לפגישה על ידי אביו על מנת לייצגו שם. יתכן כי כך נעשה (שליחתו למפגש) בשל התעקשותו של יניב כי מי מבני משפחת הנאשם 1 ישתתף אף הוא במפגש והוא לא הסתפק בנוכחותו של מור.

63. האם מיוצג נאשם 1 במפגש גם על ידי מור? מהטעמים שפירטתי קודם לכן מודע נאשם 1 לכך שמור ובנו מתן

מתייצבים לפגישה האמורה. כעולה גם מתמליל השיחה, לפחות על פני הדברים מייצג מור במפגש את נאשם 1. מור עצמו העיד כי לא רצה לייצג במפגש את נאשם 1 ולכן למעשה שלח נאשם 1 גם את מתן.

לטענת ב"כ הנאשמים לאור טיב היחסים בין מור לנאשם 1 אין זה סביר כי נאשם 1 ישלח את מור כנציגו לפגישה כה רגישה. ואולם, למעשה עד עדותו בבית המשפט לא סבר נאשם 1 עצמו כי מור פועל כנגדו. הוא מסר לו מסמך כה רגיש כמעטפת הצעה במכרז חשוב על מנת שיגישה בשמו, לפחות במידה זו סמך עליו. בשיחה נוספת, שהוקלטה, המתקיימת עם יניב למחרת המפגש המשולש עת יניב נמצא במשרד הבריאות, אומר לו נאשם 1: "[מ.ל.ב.] **משה אמר לך דברים אני עומד מאחוריו**" (ת/130, ש' 19). הסבריו של נאשם 1 ברשות כי סתם אמר את זה שכן לא היה לו משהוא אחר להגיד (ת/1, 493-492, 661-659, 667-674, 736-739) ובבית המשפט כי מדובר בסתם אמירה על מנת לייצר אווירה נינוחה (391, ש' 17-22, עמ' 500), אינם משכנעים. בחקירתו ברשות הגדיר נאשם 1 את מור כחבר (ר' ת/1 259-260) וזאת עוד בטרם הושמעו לו ההקלטות, וכשעומת בעניין זה בחקירתו בבית המשפט העיד כי בזמנו סבר שמור מנסה לייצר מערכת שהוא לא ילך לבתי משפט אך בדיעבד מתברר כי טעה (416, 27 - 417, 6). משמע, גם הוא לא שלל נכון לאותה עת את האפשרות שמור יפעל עבורו. סבורה אני איפוא כי בנסיבות ראה בו נאשם 1 ביחד עם בנו מתן, כנציגו במשא ומתן.

64. ב"כ הנאשמים ביקשה לייחס משקל מכריע לכך שלטענתה התקיימו קודם למפגש המשולש שיחות בין מור ליניב שלא הוקלטו על אף שבידי יניב היה מכשיר הקלטה, שיחות שיניב כלל לא נחקר לגביהן, כאשר על פי תיאורית הקונספירציה במהלך אותן שיחות תדרך יניב את מור, בין היתר, מה לאמר במפגש המשולש וזאת על מנת להפליל את נאשם 1.

בתמליל השיחה הראשונה המתנהלת ביום 9.1 בין מור ליניב (ת/126) אומר יניב למור בין היתר "**אבל אמרתי לך אני מעדיף אין אומרים לשבת עם הבנאדם עצמו**." (ת/126, ש' 17-18) ובהמשך "**אין לי בעיה אבל אמרתי לך, אני רוצה להיפגש עם אחד מהם**." (שם, עמ' 2, ש' 2). אכן משתמע מכך כי היתה שיחה או שיחות קודמות בין השניים. יצוין כי לפי פלט השיחות של מור אין המדובר בשיחות שהתקיימו באותו היום. ואולם יניב עצמו מסר בעדותו כי נעשה ניסיון מצידו של מור לפגישה מספר ימים קודם לכן, ב-5.1, פנייה בעקבותיה הוא פנה לרשות להגבלים עסקיים וביקש את מכשיר ההקלטה. פגישה זו על פי עדותו לא יצאה אל הפועל (158, 20-3). יתכן כי באותה שיחה נאמרו הדברים. יתכן כי בשיחות קודמות שאולי התרחשו ואולי לא. מור עצמו העיד כי כבר כחודשיים קודם לכן פנה לאלישע על מנת לנסות ולתאם מפגש ונענה בשלילה ואז כשבוע לפני המכרז פנה פעם נוספת (219, 28-30). לא ניתן לתלות באותה שיחה שהתקיימה בין מור ובין יניב ככל הנראה עוד בטרם קיבל יניב את מכשיר ההקלטה, תיאורית קונספירציה שלמה.

אכן יניב לא הקליט גם שיחות נוספות. מפלט השיחות שהוגש עולה כי ביום המפגש לאחר אותה שיחה שהוקלטה, ת/126, נערכות בין יניב למור שיחות נוספות, שלא הוקלטו, על אף שנערכו ביוזמת יניב כך שלא היתה מניעה להקליטן. מדובר בשיחות שנערכו בשעות 15:10, 16:40 ו-16:51. לא ברור מה נאמר באותן שיחות וכפי שצוין חיים ארביב, מנהל יחידת החקירות ברשות, טוב היה לו היו בידי הרשות הקלטות של כל השיחות (360, 24-26). עם זאת, הניסיון לתלות באי הקלטה כאמור תיאורית קונספירציה שלמה היא מרחיקת לכת. בפרט הדברים אמורים כאשר תוכן השיחה הראשונה המתנהלת בין השניים ביום המפגש המשולש (ת/126) מלמד כי היוזמה למפגש היא של מור, לא של יניב וכן

לאור מכלול הראיות כמפורט לעיל.

65. אכן מור עצמו העיד כי לא רצה לייצג את נאשם 1 בפגישה ובשל כך שלח נאשם 1 את מתן. עם זאת, בידיעתו של נאשם 1 מור הלך לפגישה, יחד עם מתן, ונטל בה חלק פעיל.

על יסוד כל האמור מסקנתי היא כי מתן ומור שימשו כנציגיו של נאשם 1 במפגש המשולש.

תכנו של המפגש

66. המפגש כאמור הוקלט (התמליל, ת/127).

בתחילה מתנהלת בין הצדדים השיחה הבאה:

יניב: מה הוא אומר? מה הרעיון?

מתן: שורה תחתונה מה שבאזור שלכם ומה שבאזור שלנו

משה: אתם תיקחו מה שבאזור שלכם והם ייקחו את מה שבאזור שלהם במחירים סבירים טובים, כל אחד דואג לשני

יניב: השאלה מה?

משה: מה ת'כלס?

יניב: ת'כלס אזור אזור זה אני מבין

משה: איכילוב יש עכשיו, שהם, אני יודע מה יש, שער מנשה, זה באזור שלו. לעומת זאת יש אסף הרופא

.

.

משה: אתה מבין עשו את החלוקה הזאת שלא תרוץ לפה והוא ירוץ לשם וגם מחירים טובים שתיים עשרים, שתיים שמונים

יניב: השאלה איך? זה השאלה הגדולה. מה מה מה, מה יש באזור שלי? שאתה אומר אזור שלך אזור שלי, מה יש באזור שלי?

משה: מי נתן לך (מ.ל.ב.) אני לא מחליט. תגיד לי אתה מה יש באזור שלך. אסף הרופא באזור שלך?

יניב: לא יודע, אני נמצא במדבר יהודה. באיזור שלי יש אבנים, יש הרבה חול ואבנים.

מתן: שמע: זה לא סוד ששנינו נוסעים כל יום לאסוף הרופא

יניב: שמה?

מתן: שנינו נוסעים כל יום לאסוף הרופא ושנינו נוסעים כל יום למלבן

(עמ' 4 לתמליל).

בהמשך מתנהלת שיחה לגבי בית חולים איכילוב:

יניב: מה לגבי תל אביב?

מתן: תל אביב אתה (מ.ל.ב.) אלא אם כן אתה אומר תשמע אני לא מעניין אותי, אין לי מה לעשות אז אני אלחם על הכל (מ.ל.ב.)

משה: אני הבנתי משמוליק (מ.ל.ב.) ואיכילוב (מ.ל.ב.) אם אתה תיתן מחיר גבוה אז הוא יורד מהצבא (מ.ל.ב.)

(עמ' 5 לתמליל)

ובהמשך:

יניב: איזה מחיר אני צריך לתת שמה בשביל לשחרר אותך

מתן: איפה? באיכילוב?

יניב: באיכילוב

משה: אני הבנתי שמעל שתיים שמונים, שתיים שישים, שתיים שבעים באזורים האלה

יניב: אוקיי. מה עם לב השרון, מה עם שוהם, כל אלה אני מסתכל עליהם?

מתן: (מ.ל.ב.) שוהם, לב השרון.

משה: לא, (מ.ל.ב.) הוא עכשיו מטפל בזה

מתן: שוהם, לב השרון (מ.ל.ב.)

(תמליל, עמ' 7-6)

ועוד בהמשך:

יניב: אוקיי. זאת אומרת מה שאתה מציע

מתן: מה שאני מציע זה פשוט, מה שנמצא קרוב (מ.ל.ב.).

יניב: אתה אומר הוא לא מממן את דלק, המחירים מתחילים לעלות

מתן: (מ.ל.ב.) מרחק כזה זה זמן זה דלק זה עוד (מ.ל.ב.).

יניב: אתה אומר שאני בכל הסט הזה של המכרז צריך לתת מעל כמה? שתיים

משה: שתיים שישים, שתיים שבעים

(תמליל, עמ' 8).

כשבוחן יניב בשלב מסוים מה יקרה אם יעשו "הפוך" מתנהלת השיחה הבאה:

יניב: ואם נעשה הפוך?

מתן: מה זה הפוך?

יניב: הפוך, מה שאמרת רק הפוך

מתן: מה ההגיון? שאני אסע רחוק ואתה רחוק?

יניב: איך אומרים עם הפלשתינאי, אני הפלשתינאי בסדר. עם הפלשתינאים מציעים צעדים בוני אמון. איך אני, אתה בא אליי בהצעה כזאת אני רוצה לדעת שאתה עומד מאחורי העניינים אז אני אומר לעצמי אולי נעשה הפוך

מתן: מה זה הפוך?

יניב: אני אסע לאזור הזה של, של פרדס חנה ומה שאתה מציע שאני אקח אתה תיקח, הפוך

מתן: אבל ההגיון זה לחסוך את הנסיעה. רחוק (מ.ל.ב.) מה ההגיון?

יניב: סתם אני מעלה אפשרות כאילו לא

מתן: נראה לי פשוט לא הגיוני, כאילו אני אמור לנסוע דרומה?

(תמליל, עמ' 6).

כששואל יניב כיצד ידע שהם יעמדו בסיכום עונה מתן:

אם אנחנו נתחרט רק נפסיד מזה, שנינו יודעים (מ.ל.ב.). אתה יודע מה, אנחנו מנסים לבנות פה משהו חדש. אם אנחנו נשים רגל מההתחלה, אז אתה יודע לא היינו עושים את זה. באנו בשביל שני הצדדים כן יצליחו להרוויח ולא להילחם (מ.ל.ב.) להרוויח מה שצריך ולמנוע את כל המלחמות האלה בלי יותר מדי (מ.ל.ב.) בדרך שמפריעים לנו כמו שהיה בעבר.

(עמ' 4 לתמליל).

כששואל בשלב מסוים בשיחה יניב מה יקרה עם "שחקנים" אחרים בשוק, עונה מתן תחילה שזה "לא הליגה" שלו אבל בהמשך לגבי שני משתתפים קונקרטיים הוא אומר את הדברים הבאים:

(מ.ל.ב.) גם ברני וגם דב מי כמוך יודע (מ.ל.ב.) שמע באחריות הוא כמו שהם לא נכנסו לנו עד היום אז בערך הם הבינו שזה המצב כי הם יודעים שזה שמוליק, את מבין? כאילו להיכנס חזיתית בחבר הכי טוב, הם לא יעשו דבר, אתה מבין?

ובהמשך:

יניב: הם נכנסו או מה?

מתן: לא לחלק שלנו, הם יודעים שאנחנו (מ.ל.ב.) אמנם לא מתואם כמובן אבל כמו שאנחנו לא נכנס להם (מ.ל.ב.)

(עמ' 7-8 לתמליל)

67. לגרסתו של מתן כל הדו-שיח האמור לא נסוב כלל על המכרז אלא על הבג"ץ אותו הגיש נאשם 1 כנגד סרצ'י בנושא זכויות עובדים ועל האפשרות למשוך את העתירה אם יפסיקו סרצ'י את התשלום לא תקין לעובדים. לגרסתו "שובר" אלישע סרצ'י את מחירי השוק שכן אינו משלם את התשלומים אותם מחוייב לשלם לעובדים, לכן יכול להרשות לעצמו להתחרות במחירים שהינם למעשה מחירי הפסד מבחינת שאר המתחרים, בשל כך גם הוגש הבג"ץ, ואם יתנהל אלישע בצורה חוקית, יאלץ ממילא להעלות את המחירים, וכולם באופן טבעי יעדיפו לעבוד באזורים קרובים למיקום המכבסות וירוויחו כתוצאה מכך.

הקושי בגירסא זו הוא שאין לה תימוכין בתמליל. נושא התשלום של התנאים הסוציאליים עולה לראשונה לקראת סיום השיחה (עמ' 10 לתמליל), לא כעניין מרכזי, לא כעניין עליו נסובה השיחה, אלא רק בתשובה לשאלה של יניב מדוע הם

פתחו סניף במעלה אדומים (ר' עמ' 10 לתמליל). נושא משיכת העתירה מועלה על ידי יניב, אף הוא לקראת סיום השיחה, לאחר שמתנהל כל הדו שיח האמור, ומתנהלת השיחה הבאה:

יניב: בוא בוא נעבור למנה העיקרית, מה עם הבתי משפט?

משה: הלכו, הלכו לקראתי (מ.ל.ב) מושכים את העתירות

יניב: אתה אומר אם אני עושה את זה אתה מושך את העתירה

מתן: ברור

(תמליל, עמ' 9)

אין עוגן בשיחה לגירסא לפיה השוק יחלק עצמו באופן טבעי אם יישמרו זכויות העובדים אלא מהשיחה עולה כי מדובר בה על חלוקה יזומה של השוק כשנושא זכויות העובדים מועלה אגב אורחא לקראת סיומה. במהלך עדותו, במקומות בהם מתקשה מתן ליתן הסבר לשיחה התואמת את גירסתו הוא מצייין כי אולי לא נכח באותו חלק של השיחה שכן הלך לשירותים, דיבר בטלפון, הזמין אוכל (עמ' 11-16, 550; ש' 28 - עמ' 552, ש' 2) ואולם עיון בתמליל וברצף הדוברים בו אינו תומך בגירסא זו. הסבריו השונים לחלקים שונים של התמליל אינם מניחים את הדעת (ר' עמ' 11-26, 550; 553-).

מקריאת התמליל עולה כי באותה שיחה מתקיים דו שיח בנוגע לחלוקה גיאוגרפית של המכבסות.

68. האם מדובר בדוח שיח אודות חלוקה גיאוגרפית שעניינה המכרז שעתידי להתקיים למחרת היום?

המכרז של משרד הבריאות כלל חמש יחידות: "איכילוב", "כפר שאול-איתנים", "אברבנאל", "שהם" ו"לב השרון". בתחילת השיחה נזכרים בתי חולים נוספים, שאינם כלולים במכרז - שער מנשה ואסף הרופא. עם זאת, בהמשך נעשה השיח קונקרטי, בעיקר לגבי "איכילוב" שהינו בית החולים המרכזי לגבי מתקיים המכרז כאשר לגבי איכילוב נאמר כי יש ליתן מחיר שמעל 2.6, 2.7, 2.8 (תמליל, עמ' 6). בתשובה לשאלה של יניב **"מה עם לב השרון, מה עם שוהם, כל אלה אני מסתכל עליהם?"** לא ברור מהי תשובתו של מתן ותשובתו של משה הינה **"לא, (מ.ל.ב.) הוא עכשיו מטפל בזה"** (עמ' 6).

הנוכחים במפגש, כולם, מודעים לקיומו של המכרז למחרת ובהקשר זה לקראת סיום הפגישה מדובר, ביוזמת יניב, על אפשרות להיפגש פעם נוספת, מאוחר יותר באותו היום, לאחר שיניב ישב עם מי שצריך לשבת (ר' עמ' 11 לתמליל).

לאור מועד השיחה, יום קודם למועד שנקבע להגשת ההצעות, ותוכן השיחה, מסקנתי היא כי הדוח שיח מתנהל, לפחות בחלקו, לגבי המכרז העתידי להתקיים למחרת.

69. האם עולים הדברים שנאמרו כדי עבירה של נסיון לעשיית הסדר כובל כאמור בכתב האישום?

בהקשר זה אבחן תחילה את התנהלות הדברים לאחר אותה שיחה.

ההתנהלות לאחר המפגש

70. לאחר השיחה האמורה נוסע יניב לפגישה עם החוקר שלום יהודה במשרדי הרשות בתל אביב ומוסר בידיו את הקלטות של המפגש המשולש ושל השיחה המתנהלת באותו יום מוקדם יותר בינו לבין מור (ת/126) אשר בה נקבע המפגש (ר' ת/144-ת/145). במהלך שהותו ברשות מתקשר יניב למור בשעה 21:12, שיחה שלא הוקלטה, ולאחריה פעמיים נוספות בשעות 21:39 ו-21:53, שיחות שהוקלטו (ר' ת/55. תמלילי השיחות שהוקלטו ת/129 א +ב).

בשיחה הראשונה (תמליל ת/129) שואל יניב את מור מה "הוא" אומר, והכוונה מההקשר לנאשם 1, ומור עונה לו כי אין לנאשם 1 בעיה להיפגש אף באותו ערב אבל אם הוא יבוא צריך לבוא אלישע סרצ'י, אבא של יניב ואם יניב הוא מי שיבוא לפגישה יגיע הבן של נאשם 1. מתנהלת שיחה לגבי מועד ומקום המפגש והשיחה מסתיימת בזה שמור ידבר עם נאשם 1.

לאחר מכן אכן מתקשר מור לנאשם 1 ומנהל איתו שיחה (ת/55) ולאחריה מתנהלת השיחה הנוספת בין יניב למור לאחר שיניב מתקשר פעם נוספת למור (ת/129(ב)). בשיחה זו אומר מור ליניב כי "הוא" אומר שיגיעו לירושלים בבוקר וכי מי שיגיעו הם מתן ומור. באשר לשעה מציע מור לכוון עשר וחצי ואילו יניב לוחץ לכוון התשע וחצי כדי שיהיה זמן לדבר ואומר למור שיתקשר אליו כבר מהדרך.

71. ביום המכרז, 10.1.11, מצלצל יניב למור בשעה 10:13, שיחה שאינה מוקלטת, ולאחר מכן מתקיימת ביניהם שיחה, שהוקלטה, עת יניב נמצא במשרד הבריאות, כאשר מור מגיע זמן קצר לאחר מכן (ת/130). השיחה הטלפונית מתחילה בשעה 11:13. לאחר מכן ממשיכה השיחה במפגש ביניהם במשרד הבריאות, אף הוא מוקלט (ת/130).

הן בשיחה הטלפונית והן במפגש נשמע יניב כועס: **"מה אתם עושים צחוק ממני"** (עמ' 1), **"בשביל מה הבאתם אותי אתמול"** (עמ' 2), **"מה זה השטויות האלה?"** (עמ' 3). מור עוד בטלפון אומר לו: **"אז תשמע, אני מבין מהם שהם מפחדים מהקטע בגלל שהמכרז הוא היום. יש להם את החשש הזה, אז הם לא בטוחים במיליון אחוז כמו שגם אתה לא בטוח במיליון אחוז ואני מבין גם אותך. זה בסדר גמור, כאילו החששות האלה אתה יודע זה לא ביום אחד יוצרים את האמון"**. ובהמשך **"בעקרון אתמול זה היה קצת מאוחר מידי כי אנחנו כבר (מ.ל.ב.). אם זה היה לפני שבוע שבועיים כשהיה לנו זמן לדסקס את העניינים זה היה יותר קל אבל בגלל שזה נעשה אתמול ברגע האחרון אז הכל נראה ככה כמו ברגע האחרון, אתה מבין?..."** (עמ' 2).

יניב עומד על כך שמור יצלצל לנאשם 1 וישים אותו על רמקול על מנת שהוא, יניב, ישוחח איתו (עמ' 3). מור מתקשר לנאשם 1, שם אותו על רמקול ומתנהלת בינו לבין יניב שיחה בה בתחילתה בתשובה לשאלה מה שלומו משיב נאשם 1

"טוב, אני שמח שהאווירה מתחילה להתפתח" (עמ' 4). נאשם 1 ממשיך ואומר שאמר למור והוא אומר גם לו (ליניב) כי בנו לא מתמצא במכבסה ולא קשור אליה **"ולא לעניין שהוא יגיע"**. כשמבקש יניב בטחון לאביו אומר נאשם 1 **"בינתיים הניסיון של החיים לימד שכל מה שאני הבטחתי לאביך קיימתי"**. כשיניב חוזר ומבקש בטחון אומר לו נאשם 1 **"טוב, זה לא בטלפון"** ובהמשך **"(מ.ל.ב.) משה אמר לך דברים אני עומד אחריו"** (עמ' 5). כשיניב מבקש לדעת בשנית אם למשה יש את כל הגבוי, עונה לו נאשם 1 **"יניב, אני עוד פעם אומר לך. יש דברים שאני לא יכול להסביר לך בטלפון בגלל כל מיני נסיבות"** ובהמשך **"אבל שנינו הולכים לקראת אביב"**. ובהמשך **"נדבר, נדבר אחרי זה"** ו**"אחרי המכרז נשב, ארוחת צהריים בכיף, גם אבא שלך"**. כששואל יניב עד איזה שעה צריך להגיש את המעטפה ונאשם 1 עונה לו שעד 12, אומר יניב **"עד שתיים עשרה, טוב תראה מה שאני אעשה אהה"** ונאשם 1 עונה לו **"עזוב יניב עזוב בטלפון"** (עמ' 6).

72. לאחר סיום השיחה שואל יניב את מור אם נאשם 1 **"רוצה שנישאר בתכנית של אתמול?"** ומור עונה לו שכן, אך כשנשאל מור אם נאשם 1 נותן לו את כל הגבוי הוא משיב: **"אני אומר לך מה שהוא אומר, אני כאילו הדובר שלו אבל אני לא מחליט. שלא תגיד שאני הבטחתי לך ואני לא קיימתי, כי אני לא מחליט זה הוא מחליט. מה שהוא אומר לי אני מעביר לך, אני רק המתווך להודיע לו, באמת שאין לי שום אינטרס לא לפגוע בך ולא לפגוע בו"** (תמליל, עמ' 7).

73. בהמשך, משוחח יניב עם חוקר הרשות תוך שהוא מעמיד פנים כי הוא מדבר עם אביו. לאחר מכן מבקש יניב ממור להתקשר פעם נוספת לנאשם 1 ולשים אותו על רמקול ובאותה שיחה שנייה המתנהלת בין יניב לנאשם 1 הוא אומר לו כי אביו (של יניב) מבקש לדעת כיצד הוא מובטח שאחרים **"לא תוקעים אותנו?"**. לכך משיב נאשם 1 **"אני לא יכול להבטיח את כולם"** **"אני יכול להבטיח אותנו שנינו, בשביל זה אני מאמין שהבעיה היא שנינו לא יותר אבל אני לא יכול להבטיח לך"**. כשאומר לו יניב כי **"אתה רוצה שאני אוותר פה על כל הה, הכל ואני כאילו אני לא יכול לקבל פה שום דבר בוודאות, שמוליק זה איך אומרים אתה עם כל הכבוד לך ויש לי כבוד אליך, אבל איך אומרים, יש גבול ליכולת שלי להניח את עצמי פה על המזבח"** עונה לו נאשם 1 **"לא ביקשתי שתוותר על כלום"** ו**"אף אחד, אף אחד לא מוותר על כלום, אנחנו"** (עמ' 9).

74. בהמשך כשמתנהלת שיחה בין יניב למור בלבד ויניב שואל אותו אם בכלל נאשם 1 הוא זה שפנה אליו ואם כן **"מה הוא משחק איתי עכשיו"** עונה לו מור **"בגלל שזה הרגע האחרון אפילו אתה יודע ניהול משא ומתן לוקח זמן, פה אין לנו זמן, אין לנו זמן"** ו**"עוד 10 דקות צריך למסור את זה"** (עמ' 10 לתמליל). עוד בהמשך כשמתנהלת שיחה בה מסביר יניב למור כי הוא עשה צחוק מול אבא שלו וכי נאשם 1 עשה גם צחוק ממור כי אתמול נתן לו גבוי (עמ' 11), הוא שואל את מור **"מה הוא אמר לך אתמול?"**, **"מה אני צריך לשים?"** עונה לו מור **"מעל שתיים שישים, זה מה שהוא אמר לי"** ובהמשך מסביר כי נאשם 1 אמר לו שהוא יכול להתחייב רק לגבי אסף הרופא והשאר **"כאילו דב הרמתי ודוב אלה וזה, זה יש לו קצת בעיה אבל מה ששלו הוא (מ.ל.ב.)"** (עמ' 12) ולשאלה **"אבל מי מבטיח לי שהם לא יכנסו?"** עונה מור **"זה אני לא יודע"** (עמ' 12).

75. לאחר אותה פגישה מתקשר נאשם 1 למור ב- 11:35, מור לנאשם 1 ב- 11:54 ושוב נאשם 1 למור ב- 12:40 (ת/55) ומתנהלת עוד שיחה אחת שהוקלטה בה מתקשר מור ליניב (ת/132).

במהלך השיחה אומר מור כך:

"...הוא שואל אותי תגיד לי בסוף הוא עמד בהסכם או לא עמד בהסכם? אמרתי לו אני לא יודע, אז הוא אומר לי תשמע אני צריך לדעת, אם כן אני גם יעמוד בהסכם אם לא אז אני גם לא כאילו הוא לא יודע מה, אנחנו לא יודעים מה רשמת בסוף". לכך יניב משיב "אני לא יודע מה" ובהמשך "הוא משחק איתי, הוא משחק איתי פוקר...". ואז מתנהלת בין השניים השיחה הבאה:

משה: כן, אבל בסוף אה, רשמת יותר? רשמת פחות?

יניב: מה הוא שואל? אם רשמתי מה שהוא ביקש שאני ארשום?

משה: כן, פחות או יותר שנדע אם אנחנו עומדים בהסכם כאילו

יניב: הוא ביקש שאני ארשום כמה?

משה: הוא אמר מעל 2.60

יניב: אני חושב ש, שזה איך אומרים? לא היסטרי מזה, לא (מ.ל.ב.).

משה: באזור הזה

יניב: כן, מה הוא בלחץ?

משה: לא, לא בלחץ, הוא אומר לי תשמע אם אני עומד בהסכם אני מעביר לו את אסף הרופא אם אין הסכם אז אני לא (מ.ל.ב.).

יניב: מתי הוא, מתי, מתי הוא אמר לך? מתי הוא אמר לך את זה?

משה: עכשיו הוא התקשר אלי לפני איזה שעה בערך

.

.

יניב: לא יתאכזב

משה: אז כאילו עמדנו בהסכם פחות או יותר אבל עמדנו בהסכם

(עמ' 2-1 לת/132).

76. בסופו של יום, כעולה מעדותו של עופר לוי, הוגשו במרכז נשוא כתב האישום 6 הצעות. הצעתה של יונירנט היתה

אמורה לזכות בבתי החולים איכילוב ושוהם ואולם הצעתה נפסלה. לאחר פסילתה זכתה מ"ל (של יניב) בארבעה בתי חולים, ונאשמת 2 היתה אמורה לזכות בחמישי. בסופו של דבר נפסלה מ"ל ובוטלה זכייתה וגם לגבי נאשמת 2 בעקבות בירורים שנערכו והגשת כתב האישום, הוחלט על פסילתה. מאחר ולא היה זוכה במכרז ומכבסה אחרת לא הסכימה לקבלו, המשיכה נאשמת 2 לעבוד באיכילוב, לכל הפחות עד מתן העדות (16.3.15). גם לבנון (של סרצ'י) המשיכה לתת שירות בבתי חולים בגלל שהמכרז לא צלח.

ניסיון להסדר כובל?

77. אחזור עתה לשאלה בה פתחתי, האם עולים הדברים שנאמרו במפגש המשולש כדי עבירה של ניסיון לעשיית הסדר כובל כאמור בכתב האישום?

לטענת המאשימה הדברים שנאמרו במפגש המשולש עולים כדי הצעה לתיאום המכרז שעתידי היה להתקיים למחרת היום, הצעה שחוזקה למחרת היום כאשר אמר נאשם 1 ליניב בשיחה (ברמקול) כי הוא עומד מאחורי הדברים שאמר לו מור, ועת שלח נאשם 1 את מור עם מעטפת המכרז על מנת לוודא עמידה בהסכם. חיזוק נוסף מצוי בשיחה המתנהלת לאחר הגשת ההצעות בין מור ליניב.

אין בידי לקבל תמונה זו של הצגת הדברים. התבוננות בדו שיח במפגש המשולש ובהתרחשות שאחרי מלמדים כי בענייננו טרם התגבשה בליבו של הנאשם 1 אותה כוונה הנדרשת בעבירת הניסיון.

78. היסוד הנפשי הנדרש בעבירת הניסיון הוא כפול - הן המחשבה הפלילית הנדרשת לעבירה אותה ניסה הנאשם לבצע והן המטרה להשלים את העבירה (ש"ז פלר, יסודות בדיני עונשין, כרך ב' (1984), עמ' 64).

"עבירת הניסיון מתאפיינת בהיעדר השלמת המעשה הפיזי ובגילוי ברור של היסוד הנפשי של כוונה. עבירת הניסיון מושלמת אם ליסוד הפיזי של תחילת ביצוע נלווה יסוד נפשי כאמור" (ר' ע"פ 9511/01 קובקוב נ. מדינת ישראל פ"ד נו(2) 687, בעמ' 694).

"בענייננו על מנת להרשיע בעבירת הניסיון יש להוכיח כי התקיים אצל המערער היסוד הנפשי הנדרש (ובין היתר, מטרה להשלים את העבירה) בעת שכבר נכנס למתחם הניסיון..." (ע"פ 297/11 מחסן סעיד נ. מדינת ישראל, פסקה 38)

79. בענייננו, בסיומו של אותו מפגש בו מתנהל הדו-שיח בנוגע לחלוקת השוק, מציע יניב שיחה או פגישה נוספת עוד באותו היום (עמ' 11 לתמליל, ת/127). לאחר מכן בשיחה אותה הוא יוזם הוא מכוון למפגש נוסף עוד באותו היום ולשם כך אף נכון ליסוע עד לחדרה. מור אומר לו כי הוא צריך להתייעץ עם נאשם 1, אכן דקות ספורות לאחר מכן מצלצל מור לנאשם 1 ומנהל איתו שיחה (ת/55) אך הוא לא מצלצל בשנית ליניב. יניב הוא שיוזם שיחה נוספת ובה אומר לו מור כי שוחח עם נאשם 1 וכי באותו היום לא יפגשו אלא רק למחרת בירושלים והוא מציע את השעה 10.30, קרוב לשעה

בה צריך להגיש את ההצעות (12.00. ר' נאשם 1, ת/130, עמ' 6). יניב הוא שמציין כי מדובר בשעה מאוחרת מדי ולוחץ לכוון השעה 09.30 ומור מסכים. מסוכם כי מתן יגיע למפגש.

ההתנהלות האמורה אינה משקפת כוונה לפעול לקראת מטרת התיאום. אין נכונות למפגש מייד, לא מחזירים צלולים ואין הצעה לקביעת פגישה במועד שיתיר די זמן להמשך הדו-שיח.

80. למחרת, על אף הסיכום, מור אינו מתייצב בשעה 09.30 אלא בשעה 11.15, קרוב למועד הגשת ההצעות. בניגוד לסיכום הוא אינו מתייצב עם מתן. פלט השיחות (ת/59) אינו מלמד על שיחה יזומה של נאשם 1 למתן בעקבות השיחה עם מור, אלא אך שמתן הוא שמצלצל אליו. גם ההתנהלות האמורה אינה מלמדת על כוונה להשגת המטרה של תיאום המכרז הספציפי, אלא דווקא על חוסר שיתוף פעולה בעניין זה. גם יניב רואה זאת כך שכן הוא כועס כשרואה את מור ומבטא את כעסו באמירות כגון **"מה אתם עושים צחוק ממני"**, **"בשביל מה הבאתם אותי אתמול"**, **"מה זה השטיות האלה?"**

בתגובה לכך קיימות אמירות של מור המחזקות את המסקנה בדבר חוסר נכונות לפעול להשגת המטרה: **"...הם מפחדים מהקטע בגלל שהמכרז הוא היום. יש להם את החשש הזה, אז הם לא בטוחים במיליון אחוז.."**, **"בעקרון אתמול זה היה קצת מאוחר מידי כי אנחנו כבר (מ.ל.ב.). אם זה היה לפני שבוע שבועיים כשהיה לנו זמן לדסקס את העניינים זה היה יותר קל אבל בגלל שזה נעשה אתמול ברגע האחרון אז הכל נראה ככה כמו ברגע האחרון, אתה מבין?..."**. אמירות אלו מלמדות על היעדרה של החלטה סופית ומגובשת לתיאום המכרז הקונקרטי ולמעשה על כך ש"מאוחר מדי" בשביל המכרז הזה. אמירות אלו גם מבהירות את אי שיתוף הפעולה בעניין הפגישה הנוספת קודם לכן.

81. יניב הוא שמבקש ליזום שיחה עם נאשם 1, במהלכה אומר לו האחרון את המשפט **"(מ.ל.ב.) משה אמר לך דברים אני עומד אחריו"** ואולם כשמבקש יניב בעקבות זאת פעם נוספת לדעת אם יש למור גבוי, עונה לו נאשם 1 כי זה לא לטלפון, וגם אומר כי יפגשו לאחר המכרז, לארוחת צהריים גם בנוכחות אביו של יניב, אלישע. לאור ההתנהלות שקדמה לאותה שיחה, אין בשיחה זו משום חיזוק והשלמת "הצעה" שניתנה קודם לכן במפגש המשולש, אלא אך אמירה כי הדו שיח בעניין החלוקה הגיאוגרפית של המכבסות ימשך לאחר המכרז.

82. אכן אין בידי לקבל את הסבריו של נאשם 1 בכל הנוגע לדו שיח המתנהל במשרד הבריאות. הסבריו בחקירתו לכך שאמר שהוא עומד מאחורי מה שמור אמר וכי אמר שהדברים הם לא לטלפון, הם כי סתם אמר את הדברים וכי לא היה לו משהוא אחר להגיד (ת/1, ש' 657-658; 736-739). בבית המשפט אמר כי בעיקר חשש מהמפגש המשותף בין מור לבין יניב וביקש להבטיח שאינו מקרי, אמר דברים על מנת שתיווצר אווירה נעימה כדי לוודא זאת ודבריו "שלא לטלפון" הם כי יש צורך בשיבה מסודרת ביחס להסדרת העסקת עובדים והסדרת היחסים (ר' 390, ש' 15-21; 391, 14-28).

הסברים אלו אינם משכנעים. בד בבד עם כך שנאשם 1 אומר כי הוא עומד מאחורי דברים שמור אמר, הוא גם אומר כי בנו מתן אינו בעניינים ואינו מבין. ובחלק של השיחה הוא אך מנסה למנוע המשך אמירת דברים על ידי יניב על ידי אמירה

כי זה לא לטלפון. אינני סבורה איפוא כי הסבריו משכנעים. עם זאת, גם אינני סבורה מהטעמים שפורטו ושיפורטו כי אותה עת גמלה בלבו של נאשם 1 החלטה לבצע תיאום במכרז נשוא כתב האישום.

גם יניב עצמו כעולה מסיום השיחה עם נאשם 1 והמשך השיחה בינו לבין מור, ואף השיחה עם חוקר הרשות (ר' ת/130) אינו רואה בדברי נאשם 1 באותה שיחה כחיזוק הצעה שניתנה קודם לכן.

83. גם בשיחה הנוספת המתנהלת בין מור ליניב ביוזמת הראשון (ת/132), אין כדי להוביל למסקנה אחרת.

לגירסת מור השיחה האמורה (ת/132) התנהלה בעקבות שיחה שניהל עם נאשם 1 מהדרך לאחר הפגישה במשרד הבריאות כאשר נאשם 1 שאל אותו אם הוא יודע מה יניב רשם. כשענה שלא, ביקש ממנו נאשם 1 לברר זאת ובעקבות זאת שוחח מור שוב עם יניב.

לגירסת נאשם 1 השיחה האמורה (בינו ובין מור) נסובה סביב זה שהוא מנסה לוודא שהכל בסדר עם מעטפת המכרז ושלא פתחו אותה, וכלל לא עניין אותו אחרי המכרז מה נרשם בהצעות.

תהא האמת אשר תהא בעניין זה, האם מדובר בבקשה של נאשם 1 או ביוזמה עצמאית של מור, אין בה משום חיזוק למסקנה כי נאשם 1 גיבש החלטה סופית לתאם במכרז הספציפי. מור לא העיד במפורש כי נאשם 1 אמר לו לברר איזה מחיר יניב שם על מנת שהוא (נאשם 1) ידע אם הוא צריך לבצע את חלקו בהסכם, אלא רק אמר בחקירתו באופן כללי בתשובה לשאלה כי הוא אומר בפגישה ובשיחות דברים שנאשם 1 אומר לו לאמר (ר' עמ' 215). יתכן איפוא כי חלק זה של השיחה הוא יוזמה של מור וזאת בניסיון לברר את המחירים. מדובר בשיחה המתנהלת לאחר שההצעות כבר הוגשו, בניסיון לברר מה רשם המתחרה האחר, ככזו, אין בה כדי לחזק גירסא זו או אחרת.

84. ב"כ המאשימה הפנה בסיכומיו לעדותו של מור ולפיה נשלח עם מעטפת המכרז של נאשם 1 על מנת להשוות מחירים ואף לשנותם, כתמיכה לכך שנתגבשה כוונה סופית במפגש. כן היפנה לכך שבעדותו מצוין מור כי לאחר המפגש המשולש שוחח עם נאשם 1 על הסיכום וזה אישר אותו.

עדותו של מור בעניין המעטפות אינה משכנעת. בבית המשפט העיד כי אמור היה להשוות עם יניב את הרשום במעטפות ואז להגישן (213, ש' 13-14). בהמשך העיד כי סיכום כאמור התקבל בעת המפגש המשולש. כשעומת עם כך שאין לכך תעוד בהקלטה השיב כי ההקלטה לא כל כך ברורה ויתכן שלא הוקלטו חלק מהדברים (234, 24 - 235, 2). מור העיד כי המחירים כבר מולאו עת קיבל את המעטפה וכשנשאל מה אמור היה אם כן לעשות איתם העיד כי "אפשר לקשקש על זה". עוד העיד כי מי שאמור היה לשנות את ההצעה של נאשמת 2 זה מתן, אשר כלל לא הגיע, ולגבי ההנחיות של נאשם 1: "זה לא כזה מדויק, זה הכל בלחץ ומהיר". כשעומת עם זה שהעיד ברשות כי קיבל מנאשם 1 מעטפה סגורה העיד כי "אני לא יודע אם סגורה אטומה" ולשאלה אם סגר את המעטפה השיב "לא זוכר. יכול להיות שכן, לפי ההגיון זה כן". ובהמשך "...נראה לי שזה היה סגור אבל זה היה בתוך מעטפה אבל כנראה הלשונית עם הדבק לא היתה סגורה" (עמ' 235, 10 - 236, 8). העדות כאמור אינה משכנעת.

אכן לא ברור מה ראה נאשם 1 לנכון לתת בבוקר המכרז את המעטפה דווקא למור. מחקירתו ברשות עולה כי ראה בו אותה עת חבר ויתכן כי ביקש לשדר כלפי יניב מסר של המשך לעתיד, או כי היה לדברים הסבר אחר שלא נתחוויר עד תום. ואולם, אין בעדותו האמורה של מור בעניין המעטפות כדי לחזק בשום צורה את גירסת תאום המכרז.

גם עדותו ולפיה לאחר המפגש המשולש אישר לו נאשם 1 את הסיכום, צריכה להתפרש לאור ההתנהלות שלאחר מכן כאישור עקרוני לניהול משא ומתן לקראת חלוקה גיאוגרפית ולא מעבר לכך.

85. ההתנהלות שלאחר המפגש המשולש, יש בה גם כדי לשפוך אור על הנאמר במפגש המשולש עצמו. מהראיות עולה כי במפגש זה נערכה שיחת גישוש (ככל הנראה בעקבות פניות קודמות, (ר' ת/126), בחינת אפשרויות לקראת חלוקה גיאוגרפית של השוק, אך לא נלוותה לאותו מפגש אותה כוונה להשגת המטרה של תיאום המכרז העתיד להתרחש למחרת היום.

ראשית, למפגש מגיע בנו (הצעיר) של הנאשם 1 אשר לפי נאשם 1 בשיחה המתנהלת למחרת במשרד הבריאות, "אינו בעניינים". הבן עצמו כעולה מהתמליל אינו נוקב במחירים. נראה כי התייצבותו לפגישה נבעה דווקא מדרישתו של יניב כי מי מבני משפחת הנאשם 1 יופיע למפגש. הנציג השני, מור, כעולה מתחילת המפגש, לא ברור האם הוא יודע מיהם בתי החולים המשתתפים במכרז, שכן הוא מאזכר בתי חולים שכלל אינם נוטלים בו חלק. הדו-שיח הקונקרטי מתייחס לבית חולים אחד בלבד, איכילוב, כשנזכרים לגביו מספר מחירים, ולא מחיר ספציפי. העלאת שמות בתי חולים נוספים במכרז היא ביוזמת יניב. התמורה ליניב אינה ברורה.

שיחה זו, גם לאור ההתנהלות שלאחריה אינה מלמדת על כוונה ברורה לתאם את המכרז שלמחרת היום.

86. מסקנתי היא אפוא כי לא הוכח במידה מספקת כי קיימת היתה אכן מצד נאשם 1 כוונה מגובשת לתאם את המכרז נשוא כתב האישום, יש על כן לראות את המעשים שעשה כפעולות גישוש, בחינת אפשרויות, הכנה שאינה עולות כדי נסיון (על הקשר בין קיומו/היעדרו של יסוד נפשי של כוונה מגובשת ובין סווג ההתנהגות כפעולת הכנה או כתחילת ניסיון, ר' מ. גור-אריה, **על ההבחנה בין הכנה לבין ניסיון**, משפטים לב(3) (תשס"ב) 505, בעמ' 521 ואילך).

תמיכה למסקנה זו מצויה בהחלטת הרשות שלא להעמיד לדין לא את מור ולא את מתן פולינר וזאת מחמת חוסר עניין לציבור. ככל שאכן מדובר היה בניסיון, לא ברור מדוע הנציגים שנשלחו לייצג בניסיון פטורים מאחריות.

אני מזכה איפוא את הנאשמים 1-2 מהאישום הראשון.

אישום 2

87. אישום 2 מתייחס לכל ארבעת הנאשמים ועניינו עבירת צד להסדר כובל.

88. בשנת 1980 הקים שאול יום-טוב (להלן - שאול) מכבסה בירושלים בשם "מכבסת גאולה" (להלן - מכבסת גאולה) ובמועדים הרלוונטיים לאישום שימש כבעליה.

משנת 1985 או בסמוך לכך, עבד נאשם 3 ב"מכבסת גאולה" עבור שאול, ובהמשך אף ניהל את "מכבסת גאולה". במועד שאינו ידוע במדויק למאשימה עברה פעילות הכביסה של "מכבסת גאולה" לידי נאשם 3.

בשנת 2009 הקים נאשם 3 את נאשמת 4, ובמסגרתה ביצע את פעילות הכביסה הנ"ל.

נאשמת 4 הינה חברה אשר עיקר עיסוקה היה הפעלת מכבסה בירושלים, והנאשם 3 היה בעל מניות יחיד בה ושימש כמנהל כללי והיה מנהל פעיל בה.

89. במועדים הרלוונטיים לאישום זה, "מכבסת גאולה" ונאשמת 4 פעלו באותו המתחם, כאשר "מכבסת גאולה" פועלת על ידי שאול בתחום של השכרת מפות ומפיות, ואילו נאשמת 4 מבצעת את כל פעילות הכביסה על ידי נאשם 3.

בסמוך למועדים הרלוונטיים לאישום, הגיעו שאול והנאשם 3 להסכמות על שותפות עסקית ביניהם לפיה, בין היתר, שאול ילווה לנאשם 3 סכום כספי לצורך רכישת מכבסה. בהתאם להסכמות כאמור, בתאריך 13.2.12 נרשם ברשם המשכונות משכון לטובת שאול על כספים השייכים לנאשם 3. עוד הוסכם כי נאשם 3 ישלם לשאול, בין היתר עבור ליווי עסקי, סך של 10% מהסכום הכולל של חשבוניות נאשמת 4, בתוספת מע"מ, כל חודש.

90. ביום 5.2.12 בצו שניתן על ידי כב' השופט דוד מינץ במסגרת תיק פירוקים 46512-12-11 (להלן - "תיק הפירוק") בבית המשפט המחוזי בירושלים (להלן - בית המשפט), מונה עו"ד טדי ארז (להלן - המפרק) כמפרק זמני לחברת נכסי מוסקוביץ בע"מ, חברה שהפעילה מכבסה תעשייתית הידועה בשם "מכבסת ברבור" במישור אדומים (להלן - מכבסת ברבור). המפרק אף שימש כמפרק קבוע של חברת בר.ב. תעשיות (אשפרה ויצור) בע"מ שהפעילה בעבר את המכבסה.

בתפקידו כמפרק זמני, פנה המפרק למכבסות שונות לקבלת הצעות מחיר לרכישת המכבסה. בין הצעות המחיר שקיבל המפרק היו הצעותיהן בכתב של נאשמת 2 בסך 700,000 ₪ (כולל מע"מ) ושל נאשמת 4, בחתימותיהם של שאול ונאשם 3, בסך 525,000 ₪ (כולל מע"מ).

בתאריך 28.2.12 ניתנה החלטה על ידי כב' השופט מינץ בתיק הפירוק לפיה תתקיים התמחרות בעניין רכישת המכבסה ביום 6.3.12 בשעה 13.00 באולם בית המשפט (להלן - ההתמחרות).

91. בתאריך 6.3.12, בסמוך לפני ההתמחרות, מחוץ לאולם בית המשפט, ניהלו נאשם 1 מטעם נאשמת 2, ושאול ונאשם 3 מטעם נאשמת 4, משא ומתן להסדר אשר בסופו הסכימו שאול והנאשמים 1 ו-3 כי נאשמת 4 תגביל את

עצמה במסגרת ההתמחרות באופן שיאפשר לנאשמת 2 לזכות בהתמחרות, וזאת בתמורה ל-70,000 ₪.

בהתאם להסדר וכחלק מישומו, לפני כניסת נאשמים 1, 3 ושאל לאולמו של כב' השופט מינץ לצורך ביצוע ההתמחרות, מסר נאשם 1 לשאל, המחאה בסך 70,000 ₪.

להתמחרות ניגשו נאשמת 2 ונאשמת 4.

בהתאם להסדר, נאשמת 4 העלתה את הצעת המחיר מטעמה פעמיים בלבד ולאחר מכן לא העלתה את המחיר פעם נוספת כך שנאשמת 2 זכתה בהתמחרות במחיר של 710,000 ₪ בתוספת מע"מ.

92. על פי כתב האישום לאור תפקידו של הנאשם 3, סמכותו ואחריותו בניהול ענייני הנאשמת 4 ולאור הנסיבות הרלבנטיות לכתב האישום, יש לראות במעשיו נשוא כתב האישום ובמחשבתו הפלילית, את מעשיה ומחשבתה של נאשמת 4.

לאור הקשר העסקי שבין שאל ונאשם 3 כמפורט באישום ולאור תפקידו של שאל, סמכותו, אחריותו ופועלו מטעם הנאשמת 4 בהליכים לרכישת "מכבסת ברבור" ובהתמחרות נשוא אישום זה, והנסיבות הרלוונטיות לאישום זה, יש לראות במעשיו של שאל ובמחשבתו הפלילית, את מעשיה ומחשבתה של נאשמת 4.

במועדים הרלוונטיים לאישום היה הנאשם 3 מנהל פעיל בחבר בני אדם שנעברה בידיו עבירה לפי חוק ההגבלים העסקיים.

על פי האישום השני מיוחסת לכל ארבעת הנאשמים עבירה של צד להסדר כובל.

תשובת הנאשמים 1, 2 לאישום 2

93. הנאשמים כפרו במיוחס להם על פי אישום זה.

הנאשמים הודו כי הנאשמת 2 הגישה למפרק הצעה על סך 700,000 ₪ (כולל מע"מ) לרכישת חברת נכסי מוסקוביץ בע"מ, חברה שהפעילה את מכבסת ברבור במישור אדומים ושל חברת ב.ר.ב. תעשיות (אשפרה ויצור) בע"מ אשר הפעילה בעבר את מכבסת ברבור.

על פי תשובתם הנאשם 1 מעולם לא ניהל מטעם הנאשמת 2 כל משא ומתן עם שאל יום טוב ועם נאשם 3 שבמהלכו הסכים כי נאשמת 4 תגביל את עצמה במסגרת ההתמחרות באופן כלשהוא.

באשר למסירת ההמחאה על סך 70,000 ₪ הנאשמים הודו כי נמסרה המחאה כאמור על ידי הנאשם 1 לשאול אך לטענתם היא נמסרה במועד אחר ולתכלית שונה מזו הנטענת בכתב האישום. ההמחאה לטענתם נמסרה כדי לשמש כביטחון להתחייבות של הנאשמת 2 כלפי נאשמת 4 וללא קשר להתמחרות.

הנאשמים אישרו כי להתמחרות ניגשו נאשמות 2 ו-4, וכי הנאשמת 2 זכתה בהתמחרות במחיר של 710,000 ₪ בתוספת מע"מ אך כפרו בכך כי הנאשמת 4 העלתה את הצעת המחיר מטעמה פעמיים בלבד בהתאם להסדר.

על פי התשובה לא היה הנאשמים מעולם שותפים באופן כלשהוא להסדר כובל.

תשובת הנאשמים 3, 4 לאישום 2

94. הנאשמים כפרו במיוחס להם בכתב האישום.

הנאשמים הודו כי הגישו למפרק הצעה בגובה של 525,000 ₪ לרכישת "מכבסת ברבור" במעלה אדומים, אך הכחישו כי היו צד למשא ומתן להגבלת ההתמחרות קודם לכניסה לאולם בית המשפט, וכי היו צד להסדר כלשהוא כתוצאה מכך.

על פי תשובתם הם העלו את הצעת המחיר מטעמם בתום לב ומתוך רצון לרכוש את "מכבסת ברבור" במסגרת ובאופן תחרותי.

בכל הנוגע לשיק על סך 70,000 ₪ נאמר בתשובה כי האמור בסעיף אינו מיוחס לנאשמים 3-4 והם לא היו צד להסדר.

הנאשמים גם הכחישו את אופן תיאור היחסים העסקיים בינם לבין שאול יום-טוב על פי כתב האישום אך הודו כי האחרון הלווה להם כספים ואף דרש מהם בטחונות לשם קיום ההלוואה.

המחלוקת

95. במרכז המחלוקת לגבי אישום זה השאלה האם אכן התנהל בבית המשפט המחוזי ביום ההתמחרות, 6.3.12, משא ומתן בין הנאשם 1 מחד ונאשם 3 ושאול מאידך, להגבלת התחרות, משא ומתן שסופו הסדר לפיו כנגד 70,000 ₪ אשר שולמו על ידי נאשם 1 לנאשם 3 תאפשר נאשמת 4 לנאשמת 2 לזכות בהתמחרות.

ראיות המאשימה

96. ראיות המאשימה לעניין אישום זה נשענות על עדויותיהם של שאול, נאשם 3 ועורך דינו של נאשם 3 בהתמחרות, עו"ד נאיל ראשד. ראיה מרכזית נוספת היא השיק על סך 70,000 ₪ אשר ניתן על ידי נאשם 1 לשאול.

שאל יום טוב

97. העדות המרכזית בכל הנוגע לאישום השני היא עדותו של שאל יום טוב. על פי עדותו עד שנת 2012 היה לו עסק של השכרת מפות ומפיות ומכבסה שנקרא מכבסת גאולה בגאולה ירושלים והוא היה עוסק מורשה. את נאשם 3 טיפח מאז היה נער, הוא הפך בשלב מסוים למנהל עבודה, אחר כך שכר את המקום ממנו ופתח עסק משל עצמו, שנקרא גם הוא מכבסת גאולה, תחילה כעוסק מורשה ואחר כך כחברה היא הנאשמת 4. המיקום המקורי היה בגאולה וב-2006 הם עברו לתלפיות, כשנאשם 3 שכר ממנו את המקום ושילם לו דמי שכירות ואילו הוא כיבס אצלו את המפות והמפיות ושילם לו עבור זה (12, 23-19, 27 - עמ' 13, 1, 9-8, 14-11, 27-15). העסקים התנהלו באותו מקום, אחד נקרא מכבסת גאולה והשני - מכבסת גאולה בע"מ (14, 5-4, 10). כחצי שנה שמונה חודשים קודם לאירועים נשוא כתב האישום הם חיפשו מקום לפתוח בו מכבסה (15, 13-12).

98. שאל העיד כי נודע לו שמכבסת ברבור עומדת למכירה מנאשם 3 ששמע על כך מטדי ארז, המפרק. הוא סבר שזה גדול מדי "עלינו" אבל לאחר שהיו בקשר עם טדי ארז הלכו לראות את המקום (19, 17-6).

הקשר של נאשם 1 למכבסת ברבור הוא שהיה לו שם חוזה עם הצבא. לעדותו של שאל הוא לא הכיר את נאשם 1 קודם ופגש אותו לראשונה יחד עם נאשם 3 בצומת שילת ליד מודיעין לפני ההתמחרות (20, 1-20). מטרת הפגישה הייתה לראות מה קורה עם החוזה הצבאי - האם הוא נשאר במכבסה או לא. במהלך הפגישה העלה נאשם 1 הצעות שונות. שאל העיד כי דובר באופן כללי על כך שהמחירים למפרק גבוהים מדי אך לא סוכם משהוא מיוחד והוא לא קיבל מנאשם 1 דבר במהלך אותה פגישה (22, 7-3, 27-24). חוץ מאותה פגישה לא נפגש איתו על פי עדותו עד להתמחרות (22, 30-28).

99. שאל העיד כי ביום ההתמחרות הגיע לבית המשפט יחד עם נאשם 3 ושם פגשו את נאשם 1, ועוד שניים - ניזאם וצחי, והבינו שאף אחד מהמתחרים הקודמים פרט לנאשם 1 ולנאשמת 4 לא משתתף (23, 12-26). לעדותו נאשם 1 ביקש שהם ירדו מהמכרז והוא אמר לו שהם לא מעוניינים (23, 27-29). הדו שיח התנהל באולם הכניסה של בית המשפט המחוזי בירושלים, בינו לבין נאשם 1 וכל רגע הוא ניגש לנאשם 3 שלא היה ממש איתם אלא יותר עם עורך דינו, על מנת לעדכן אותו (24, 18-1). ההתמחרות החלה ב-10 דקות איחור ובמהלכן התנהל משא ומתן מי ישלם למי וכמה כדי לצאת מהמכרז, נאשם 1 הציע 20,000 ₪, והם הגיבו שזה לא הוגן. ההתמקחות לקחה כמה דקות והם סגרו על 70,000 ₪ (24, 21 - 25, 18) כאשר סוכם שנאשמת 4 בתמורה ל-70,000 ₪ לא תעלה יותר משתי קפיצות במחיר (26, 15-22).

שאל העיד בנוסף כי אחרי שסוכם על 70,000 ₪, הוא ונאשם 1 יצאו לחניון בית המשפט ונאשם 1 נתן לו שיק על סך 70,000 ₪ ליד הרכב (30, 30-30). השיק נכתב ונמסר לו על ידי נאשם 1 2-3 דקות לפני ההתמחרות וכשהגיעו החוקרים השיק היה אצלו בארנק (31, 6-1).

ההתמחרות עצמה הייתה בקפיצות של 20 אלף ₪ וכשהציע נאשם 1 710,000 ₪, הם יצאו להתייעצות, אז אמר לעו"ד של נאשם 3 שהוא לא מוכן להעלות יותר (33, 26-6).

100. שאול העיד כי יום יומיים לאחר זכייתה של נאשמת 2 במכרז התקשר אליו נאשם 1 ושאל אם הם מעוניינים לקחת את המקום במקומו, בדיעבד הבין שהוא (נאשם 1) לא זכה במכרז של הצבא. הוא לא היה כל כך מעוניין ואמר לנאשם 3 שכדאי לבדוק אם המחיר עדיין שווה ואז קבעו ליסוע לנאשם 1. נאשם 1 רצה להיפגש באמצע הדרך אבל הם אמרו שרוצים לראות את המכבסה וכך הגיעו הוא ונאשם 3 לחדרה, שם נמצאת מכבסת הנאשמת 2 (35, 29-1). בפגישה סוכם שמודיעים למפרק שהם נכנסים בנעליו של נאשם 1, לוקחים את המכבסה והשיק יוחזר לו. שאול העיד כי לא החזיר לנאשם 1 את השיק למרות שהאחרון רצה בכך וסוכם שיחזיר לו את השיק כשיכנסו לנעליו או שזה יהיה על חשבון העבודה. לעדותו הם רצו שהמכרז של הצבא יישאר לפחות בהתחלה וציפו לקבל מנאשם 1 עזרה בניהול מכבסה כל כך גדולה (35, 30 - 36, 17).

101. שאול העיד כי בחניון קיבל מנאשם 1 שיק פתוח שהיה כתוב עליו הסכום ובגב השיק "לפקדון בלבד" והשיק היה חתום. בפגישה בחדרה כשסירב להחזיר לנאשם 1 את השיק הוסיף האחרון "שאל יום טוב" ו"לא סחיר" - זה הצבע הכחול של הכיתוב שהוסף ביום חמישי בחדרה אחרי ההתמחרות. הצבע השחור שעל השיק - הינו הכיתוב הקודם לפני ההתמחרות. שאול העיד כי נאשם 3 נכח בעת הוספת הצבע הכחול. (ת/76 השיק, עמ' 36, 18 - 37, 16).

נאיל ראשד

102. העיד כי מייצג את נאשם 3 כעורך דין מזה כארבע שנים (96, 10-7) וכי יום לפני ההתמחרות התקשר אליו נאשם 3 וביקש שייצג אותו למחרת בהתמחרות (96, 29-28).

ביום ההתמחרות הדיון הקודם שהיה אצל כב' השופט מינץ התארך, וכולם חיכו בחוץ. נאשם 3, שאול והמתחרה עמדו ליד מעקה המדרגות והוא עצמו והמפרק, עו"ד טדי ארז, עמדו ליד העמדה שיושבת נציגת לשכת עורכי הדין. הוא ראה את נאשם 3, שאול והמתחרה מחליפים דיבורים ביניהם (97, 22-26). בחלוף כמה דקות ניגש אליו נאשם 3 ואמר לו שיש הצעה מהצד השני - נאשם 1 שיתנו לו 120 אלף (97, 29-28; 99, 4-3) תמורת זה שיסוג והוא אמר לו שזה ממש לא חוקי (98, 1). נאשם 3 חזר אל שאול והמתחרה ואז שב וחזר אליו ואמר לו שמציעים לו שיק בנקאי ושאין לו בטחון באנשים האלה ומה דעתו (של ראשד) שהשיק יופקד בחשבון נאמנות אצלו. משענה לו בשלילה ושזה לא חוקי מסתיימת החזרה של נאשם 3 אליו ואליהם. לעדותו היה שלב שגם אמר לנאשם 3 שאינו מוכן להיכנס בפנים ולעשות הצגה ולא מוכן להיות מריונטה (98, 1; 12-5). כשנאשם 3 סיים בענין ההמחאה נכנסו שני אנשים לבית המשפט, אחד ערבי ואחד יהודי, והערבי אמר לנאשם 3 "תעלה את ההצעה גם אם תגיע למיליון שקל" (99, 21-17).

103. לאחר מכן הם נכנסו לאולם כשהוא מתמחר כרגיל לאחר שניתנו לו הנחיות להיכנס ושתהיה התמחרות (99, 27-21). עובר לכניסה לאולם נאשם 3 אומר לו "טווקל אללה" שזה אומר "נשאר לאלוהים", "תעשה את העבודה שלך", שתיכנס להתמחרות ותתחרה, והוא לא חשד לרגע בכוונת אחרת לא היה נכנס (118, 2-26). הוא מתאר את מדרגות ההתמחרות ואת קשר העין ששמר עם נאשם 3 ושאל (99, 27-30). את היציאה מהאולם לבקשתם, ואת החזרה והאמירה שמרשתו לא מעלה יותר ואת הכרזת המתחרה כזוכה (100, 5).

104. עו"ד ראשד העיד כי לא ראה שבשלב מסוים שאול ונאשם 1 מתנתקים, עוזבים את הרחבה, הולכים וחוזרים אחרי

כעשר דקות (113, 29 - 14, 1). היו אמנם רגעים שהיפנה עורף כי דיבר עם עו"ד ארז אבל הוא זוכר שהם היו באותה רחבה, ואף אחד לא יצא מחוץ לכתלי הכניסה הראשית של בית המשפט (114, 2-4).

סדי ארז

105. מונה כמפרק החברה שבבעלותה המכבסה לגביה התקיימה ההתמחרות בבית המשפט. בהודעותיו שהוגשו בהסכמה (ת/138-ת/139) הוא מפרט כי הפעילות היחידה של המכבסה הייתה כקבלן משנה עבור נאשמת 2 לביצוע העבודות נשוא ההסכם של נאשמת 2 עם משרד הביטחון (ר' גם 272, 16-24) וכי נאשמת 2 היתה הכי מעוניינת ברכישת מכבסת ברבור על מנת להבטיח את הביצוע מול משרד הביטחון. עו"ד ארז העיד כי פנה באופן יזום לענין המכירה למספר מכבסות, נאשמת 4 היתה אחת מהן, ניהל משא ומתן עם הפונים, מאוד מעטים, וגילה שבשוק הזה יש "מלחמות עקובות מדם" (273, 25-30). הצעתה של נאשמת 2 בשלב הראשוני היתה הגבוהה ביותר והוא המליץ לבית המשפט למכור לה את המכבסה אך בית המשפט החליט על התמחרות (ר' 274, 14-18; 23-25).

106. עו"ד ארז זכר שהם המתינו לפחות עשר דקות רבע שעה בחוץ לפני תחילת ההתמחרות (277, 16-17). הוא תיאר את הקפיצות בהתמחרות מ-630 אלף עד 710 אלף, ואמר שאמנם ביחס להצעה הראשונה קיווה שהמחיר יעלה עוד, אבל המחיר היה מחיר טוב ששיקף את המצב באותו רגע (278, 1-7, 21-23).

107. לאחר הדיון פנו אליו מנאשמת 2 ואמרו לו שהם לא זכו במכרז של משרד הביטחון ולא כדאי להם לרכוש את המכבסה ושנאשמת 4 מעוניינת להיכנס במקומם באותם תנאים. הוא פנה לבית משפט כדי לאשר את נאשמת 4 (280, 6-16).

עו"ד ארז העיד כי הוא אישית לא ראה משהוא חשוד ביום המכרז (286, 26) והתרשם שנאשמת 4 מתמודדת רצינית (287, 1).

יניב סרצ'י

108. מאשר שהיתה לו אינפורמציה לגבי ההתמחרות על המכבסה בין נאשם 1 לבין נאשמת 4 ושאל יום טוב (195, 12-9). בעדותו לא שלל כי מסר לרשות להגבלים עסקיים מהו סניף הבנק שבאמצעותו נאשם 2 נותן ערבויות (195, 26-23; 196, 8-12). עוד אישר כי בתקופה הרלוונטית עבד אצלו כחודש בחור בשם צחי שגיב (195, 13-14).

שלום יהודה

109. חוקר רשות ההגבלים העסקיים מאשר כי החקירה בעניין אישום זה נפתחה בעקבות פנייה של יניב לרשות, שלושה ימים לאחר ההתמחרות, אשר בה מסר כי טרם ההתמחרות פנה נאשם 1 לשאל והציע לו 70,000 ₪ תמורת פרישה מההתמחרות (ר' נ/5, 292, 17-21; 325, 10-18).

הוא העיד כי שאל את יניב מאיפה יש לו מידע על ניסיון הטיית המכרז והוא לא סבור שהייתה לו תשובה ברורה, הוא חושב שזה היה דרך אבא שלו (325, 31 - 326, 2). העד אישר שבעקבות הבקשה שלו מיניב, האחרון שולח לו חומר לרבות ערבויות ושיק של נאשמת 2 למכרז ולרכישת מכבסה בשם י.ד. קלין (326, 12-19, 23-26). עוד אישר כי יניב הקליט שיחה בין אביו אלישע לשאול לאחר שפנה לראשונה לרשות, השיחה לא היתה על פי הוראתו, אך הוא אינו רואה בכך שום קושי (328, 1-11). לאחר ששמע את ההקלטה, הוחלט להמשיך בחקירה.

110. ביום 12.3.12, כך העיד, הוא נפגש במכבסת לבנון עם אלישע, יניב, צחי שגיב - מנהל מכירות במכבסת לבנון וניזאם אבו רביעה, בעבר הבעלים של מכבסת י.ד. קלין והם מוסרים לו כי במהלך ההתמחרות יצאו נאשם 1 ושאול מחוץ לאולם בית המשפט וסגרו עיסקה ולפיה יקבל שאול מנאשם 1 70,000 ₪ תמורת יציאתו של שאול מהתמחרות (ר' נ/ 11, עמ' 330, 32 - 331, 1). במהלך הפגישה, בהנחייתו, מתקשר אלישע לנאשמת 4 ומדבר תחילה עם נאשם 3 ואחר כך עם שאול יום טוב. והשיחה הוקלטה (335, 1-3).

ראיות הנאשמים

נאשם 1 - שמואל פולינר

111. העיד כי לאחר שמוסקוביץ, בעליה של מכבסת ברבור, נקלע לקשיים והוא עצמו זכה במכרז של משרד הביטחון של פיקוד מרכז ודרום, פנה אליו מוסקוביץ כדי שיעשה את העבודה הזו בברבור, הצעה שהיתה הגיונית עסקית לאור מיקום הלקוחות (393, 19-29). ארך כחצי שנה להשיג את כל הרישיונות הנחוצים (394, 12-13) והוא התחיל לבצע את העבודה שם כשמוסקוביץ משמש כקבלן משנה שלו (394, 21-22). לאחר שהתברר בהמשך כי למוסקוביץ קשיים כלכליים, והוא החל לגרום לו נזקים, פנה נאשם 1 לבית משפט בבקשה לפרק את ברבור ובית המשפט מינה את עו"ד טדי ארז כמפרק זמני (394, 25 - 395, 3; ש' 7, ש' 17-18, ש' 23-25). כשעו"ד ארז הציע את ברבור למכירה היה חשוב לו שמי שיכנס למכבסה ימשיך לספק עבורו את השירות בגין המכרז של משרד הביטחון (396, 19-21). לעדותו הציוד במכבסה לא היה בעל ערך אבל התשתיות (חשמל, מים, קיטור, אויר) היו שוות הרבה למי שנשאר במבנה וגם הרישיונות ואלו וגם אלו הוצעו למכירה (396, 23 - 397, 6). נאשם 1 העיד כי היה הכי טבעי שנאשמת 2 תרכוש את המכבסה בגלל ההסכם והרישיונות שהיו לה (397, 7-9). המכרז של פיקוד מרכז בדיוק הסתיים, הוא התמודד אבל לא ידע אם יזכה או לא במכרז החדש ולמכרז של פיקוד דרום נותרו עוד שנה, שנה וחודשיים לסיום (398, 5-8).

112. אחרי הגשת ההצעות הראשוניות ב-28.2.12, שאול ונאשם 3 צלצלו ורצו להיפגש איתו, שכן אם יזכו יצטרכו לתת את השירות למכרז של משרד הביטחון (399, 24-26). יום או יומיים לאחר מכן הם נפגשו בתחנת הדלק בצומת שילת ודנו בכל מיני אפשרויות לשיתוף פעולה (400, 1-9). לעדותו באותו מפגש שאול ונאשם 3 ידעו שהוא ניגש למכרז של פיקוד מרכז וצפון והאפשרות שיקח את הכביסה ויבצע אותה בחדרה הדאיגה אותם. הוא אמר שאם יעשו עסקה משותפת הכביסה תתבצע במישור אדומים, גם בגין המכרז העתידי, ולשם כך השאיר את השיק על סך 70,000 ₪ (400, 10-24).

נאשם 1 העיד כי כל הפרטים על השיק מקדימה ומאחורה נכתבו באותו מעמד בצומת שילת, וכי בכלל לא שם לב שהכיתוב בשתי עטים שונות, אבל כנראה שהחל לכתוב עם עט אחת ואחר כך עבר לעט אחרת שהייתה על השולחן

(400, 25 - 401, 5). המטרה של השיק הייתה לשמש לביטחון בלבד, ונרשם עליו "לא סחיר לפיקדון בלבד" למטרה זו, כדי שלא ישמש לדברים אחרים. השיק נרשם מפנקס השיקים האישיים שלו שכן היה לו אותו אותה עת בכיס, ועל הספח נרשם "עצמי" כי ניתן כבטחון והוא לא חשש שמישהוא יעשה בו שימוש (401, 12-19).

נאשם 1 העיד כי הרעיון לשיתוף פעולה לא צלח שכן הוא ביקש בטחונות לעמידה במחיר שהתחייב מול משרד הביטחון, תקופת ההתחייבות ונשיאה בקנסות אם יוטלו על ידי משרד הביטחון (401, 21-29).

113. לגבי יום ההתמחרות העיד כי כשהגיע לבית המשפט ראה כל מיני בעלי מכבסות - נאשמת 4, נציג של לבנון - צחי וניזאם של קרני שומרון ורק בשלב בו ישב מול השופט ידע שיש רק שני מתמודדים (402, 3-9; 20-22). נאשם 1 העיד כי יכול להיות שאמר שלום לשאול כמו לכולם, אך הם לא דיברו על ההתמחרות עצמה (422, 22, 29) לעדותו היה מחוץ לאולם רק לאחר ההתמחרות כשהלך הביתה (402, 28-29) וכי לאחר שהגיע לבית המשפט לא יצא מחלל המבנה (403, 14-10).

114. יום יומיים לאחר הזכייה קיבל הודעה שלא זכה במכרז משרד הביטחון. בעקבות זאת פנה לשאול כדי לברר אם הוא עדיין מעוניין במכבסה, אחרי יום נענה שכן, והוא, נאשם 3 ושאול נפגשו שוב במסעדה בצומת שילת ומשם נסעו לבקשתם למכבסת הנאשמת 2 חדרה. שם רשם את ההסכם ביניהם בכתב יד, שלח אותו לעו"ד לזר שיצר קשר עם עו"ד טדי ארז שאמר שאין בעיה אם יקבל מכתב משאול וגאולה שהם יעמדו בכל התנאים (403, 22 - 404, 3).

נאשם 1 העיד כי השיק היה אצל שאול ובגלל כל המאורעות, שלא זכה במכרז וההתמחרות, לא חשב עליו, ולא זכר אותו בפגישה שלאחר המכרז, גם ידע שכתוב עליו "לא סחיר" ו"לבטחון בלבד" ואי אפשר לעשות אתו כלום (404, 5-9; 451, 5-6; 10-11). לעדותו, מאחר ולא זכר את השיק, גם לא ביקש אותו חזרה קודם להתמחרות על אף שהיה ברור שאין שותפות (451, 23-29).

אדי לזר

115. העיד כי ביום ההתמחרות בא ביחד עם נאשם 1 וראה את ניזאם וכן את צחי שהוא ממכבסת לבנון. לאחר מכן הגיעו שאול, נאשם 3 ועו"ד ראשד. מאחר ואצל השופט מינץ התנהל דיון, הם חיכו בלובי. הוא לעדותו ישב ליד נאשם 1. לפתע נאשם 1 קם ממקומו והלך לשאול ל-2-3 דקות. הוא שאל אותו אחר כך מה היה לו לדבר עם שאול ונאשם 1 אמר שסתם אמר שלום ודיבר על כל מיני דברים וזה לא קשור לבית המשפט (520, 16 - 521, 2). הוא לא ראה את שאול מדבר עם נאשם 1, הולך לדבר עם נאשם 3 וחוזר לנאשם 1 (530, 17-18).

עו"ד לזר העיד כי הם הגיעו לבית המשפט ברבע לאחת והדיון התחיל אולי באחת ורבע, אחת ועשרים (527, 28-29). עוד העיד כי לא הוא ולא נאשם 1 היו בשירותים מרגע שהגיעו והוא גם לא הלך למזנון (528, 14-20) שכן הדיון היה חשוב, היה קבוע ל-13.00 והם היו בכוננות כל רגע להיכנס (528, 24-25). עו"ד לזר העיד כי הוא ונאשם 1 נכנסו יחד לאולם (531, 3-6) וכי לא איבד קשר עין עמו מרגע שהגיעו לבית המשפט ועד שעזבו (531, 12-13). עוד העיד כי בלובי ראה את ניזאם וצחי שמתייחסים בצעקות לעבר נאשם 1, אך לא הצליח לשמוע מה צעקו (529, 13-20).

באולם כל אחד מהצדדים הצהיר שהוא לוקח על עצמו את ההתחייבות מול משרד הביטחון ומול החברה הכלכלית (בעלת המבנה) ואז החלה ההתמחרות. הוא ידע מי מתחרה רק ברגע שהחלה ההתמחרות (521, 7-12). הוא מתאר את ההצעות שעלו, ההתייעצות של שאל והזכיה של נאשם 1 (521, 13-19).

116. למחרת ההתמחרות, ב-7.3, עדכן אותו נאשם 1 כי לא זכה במכרז הצבא ושאל אם יש דרך לצאת מהזכיה בברבור. הוא אמר לו שכן אם יביא מישור במקומו באותם תנאים. למחרת עדכן אותו נאשם 1 שנאשמת 4 מוכנה. הוא (לזר) פנה לעו"ד טדי ארז אשר קבע כמה תנאים שאם יתמלאו הוא ימליץ לבית המשפט לאשר וכך היה (521, 22-33).

נאשם 3 - עאסם חלפאוי

117. העיד כי הוא מכיר את שאל מגיל 14, שאל כמו אבא חורג עבורו והוא הבן החמישי שלו (561, 19-23). עד גיל 20 עבד במכבסת גאולה באזור גאולה. אז שאל החליט שהוא רוצה לפרוש לפנסיה והפעילות הייתה על שמו של נאשם 3 כעוסק מורשה, אחר כך העביר את המכבסה לתלפיות, מקום יותר גדול. כשעברו לתלפיות שאל רצה לפתוח עסק של השכרת מפות ונאשם 3 היה עושה לו את הכביסה והשינוע. בשנת 2009 העיד נאשם 3 כי פתח חברה בשם מכבסת גאולה בע"מ שהוא בעליה היחיד. נאשם 3 העיד כי רצה לגדול, הוא ושאל מעולם לא היו שותפים ושאל לא היה שותף בהפסדים ובחובות (562, 5-32).

118. נאשם 3 העיד כי במסגרת החיפוש אחר מכבסה גדולה יותר פגש בניזאם, לעדותו נוכל, אשר רצה למכור לו ציוד שלא שייך לו (563, 15-18). החיפוש ארך כ-3-4 חודשים (563, 26-28). הוא שמע על מכבסת ברבור לאחר שעו"ד טדי ארז התקשר אליו לתלפיות, הוא שיתף את שאל והתחיל להתעניין במקום. במסגרת זו ביקר במקום 12-15 פעמים (564, 1-8; 19-25). במסגרת הבירורים גם נפגשו הוא ושאל עם אלישע, וזאת כשהלכו למקום בפעם הראשונה ושאל סיפר לו שיש לו חבר ילדות המחזיק מכבסה בסמוך. התרשמותו הייתה שאלישע לא רצה שהם יקנו את המכבסה (565, 6-13).

לעדותו הוא ושאל נפגשו עם נאשם 1 בצומת שילת כי רצו לברר פרטים על העבודה מול הצבא, תשלום לברבור, עובדים וכמויות (565, 19 - 23; 27-29). נאשם 1 לא כל כך נתן תשובות, אמר שהעבודה שלו במקום הזה והעובדים שלו ושהוא הולך לקנות את המכבסה, שהוא יכול לתת שם לשאל ולו שטח לפתוח מכבסה אבל לא את המכבסה עצמה. בסוף הפגישה, כך העיד נאשם 3, לא היו הסכמות והיה לו ברור שהוא הולך על הקניה וכך גם נאשם 1 (565, 32 - 566, 9).

119. לגבי המימון העיד כי שאל תמיד היה "הבנק" שלו תמורת אחוזים מהרווחים או סכום מוסכם והוא היה משעבד לו משהו עד ההלוואה הבאה וגם במקרה הספציפי הזה זו היתה התכנית (566, 15-29).

לשאלה אם היה להם רף מקסימאלי בהתמחרות השיב שסביבות 690, 700, 710 אלף ש"ח. רף שהיה גבוה מהמחיר הראשוני שהציעו עובר לדיון הראשון שם המליץ עו"ד ארז לשופט למכור לנאשמת 2 (567, 1-14).

120. נאשם 3 העיד כי ביום ההתמחרות הגיע עם שאול, במדרגות פגשו את נאשם 1 ואז כשביקשו להיכנס לבנין התנפלו ניזאם וצחי על נאשם 1 בצעקות וכך עשו גם אחר כך בפנים. הוא עמד ליד עו"ד ראשד ואחרי 2-3 דקות שאול שדיבר עם נאשם 1 קרא לו ואמר לו שנאשם 1 מציע 20 אלף ₪ כדי שלא יתחרו, הוא עצמו חשב שזה זלזול ואמר שהם יתנו לנאשם 1 20 אלף ₪ שילך הוא הביתה. הוא חזר לעורך דינו ובשלב זה לא סיפר לו כלום (568, 19 - 569, 1). אז שאול קרא לו שוב ואמר שנאשם 1 מציע 30 אלף ש"ח, הוא ענה שיתנו לנאשם 1 50 אלף ₪ ושילך נאשם 1 הביתה, וחזר שוב לעורך דינו. בשלב זה ניזאם וצחי התחילו לצעוק "**אל תוותרו לו, קחו ממנו 100,000 ₪**" ואז שאול שוב קרא לו ואמר שנאשם 1 מציע 70 אלף ₪ כדי שילכו הביתה. הוא פנה לעורך דינו אשר אמר לו שזה לא חוקי, והוא חזר לשאול ואמר לו את זה. אחר כך שאול קרא לו ואמר לו שמוצע להפקיד שיק בנאמנות אצל עורך דין ראשד. נאשם 3 העיד כי חשב שאם זה נשאר אצל עורכי הדין זה חוקי, אבל עורך דינו אמר לו שגם זה לא חוקי (569, 3-18).

בשלב זה עורך דינו אמר לו שנכנסים לאולם. הוא גם אמר לו או שאנחנו מתחרים או שלא, "**אני לא אכנס מריונטה למשפט**" (569, 21-25). נאשם 3 לעדותו אמר לו אז "**תוואקל אללה**" שמשמעו "**תעשה את העבודה שלך**" וכוונתו היתה שיכנס ויתמחר במכרז (569, 26-31).

נאשם 3 העיד כי באולם, כשעו"ד לזר העלה ל-710 אלף ₪, הוא אמר לעו"ד ראשד שרוצה התייעצות אם להמשיך או לא. הוא עלה בשתי מדרגות כי רצה לקנות את המכבסה, זה היה מן חלום שלו (570, 4-30), אך החליט בהתייעצות להפסיק כי המכבסה לא שווה יותר מזה, והוא ראה שנאשם 1 הולך להמשיך ולו אין תקציב (571, 1-6). הוא לא ידע על הסכמה כלשהיא לא להעלות את המחירים (571, 7-9).

121. למחרת התקשר אליו שאול ואמר לו שנאשם 1 שואל אם הם עדיין מעוניינים במכבסה. הוא עשה בירורים והתברר לו כי הסיבה למכירה היא הפסד המכרז של הצבא על ידי נאשם 1. לאחר שחשב אמר לשאול שהוא עדיין מעוניין במכבסה (571, 11-32). ביום 11.3.12 הם נפגשו עם נאשם 1 בצומת שילת, אחר כך נסענו למכבסה בחדרה, אז פעם ראשונה שראה את השיק, שיק שנרשם עבור עבודות עתידיות (572, 1-18). השיק היה ריק, הסכום של ה-70,000 ₪ היה כתוב, שאול מסר אותו לנאשם 1 ונאשם 1 רשם עליו כל מיני דברים (609, 16-24). על השיק שמע לראשונה, לא ראה, כשהיה בדרך מבית המשפט לתלפיות אחרי ההתמחרות (581, 12-16).

סיכומי המאשימה

122. מהלך השיחה המתנהלת בין הנאשם 1 לבין שאול והנאשם 3 בלובי בית המשפט מתוארת בעדויותיהם של שאול, נאשם 3 ועורך דינו של נאשם 3 - עו"ד ראשד. מעדותו של שאול ומהודעתו של נאשם 3 ברשות להגבלים עסקיים עולה כי הוסכם שנאשמת 4 תאפשר לנאשמת 2 לזכות בהתמחרות לרכישת ברבור בתמורה ל-70,000 ₪.

על פי הודעתו של נאשם 3 כשהוא נכנס לאולם השופט מינץ שאול ונאשם 1 לא היו שם והם נכנסו יחדיו כשהתחיל התמחר. עובדה זו מתאימה לגירסת שאול ולפיה משבו הוא והנאשם 1 מהחניון לאחר מתן השיק נכנסו יחדיו לדיון. עדותו של שאול בנוגע למועד מסירת השיק, ביום ההתמחרות, מתאימה לעדויות עו"ד ראשד ונאשם 3 אשר בהודעתו אומר כי שאול סיפר לו על השיק בזמן הכניסה לאולם בית המשפט.

123. מראה השיק עצמו, העובדה שנרשם בשני צבעים, מהווה סיוע לגירסת שאול ונאשם 3 ופרכה בגרסת הנאשם 1. ראה נוספת לתמיכה בראיות התביעה ישנה בשיחת טלפון שמשוחחים נאשם 3 ושאול ביום 11.3.12 עם אלישע סרצ'י. אכן אין ספק שבאותה שיחה שאול מסתיר מאלישע את העובדה שהוא הולך להיפגש עם הנאשם 1 או שכבר נפגש איתו ושהם הולכים להיכנס בנעליו ולרכוש את המכבסה, גם אמירות של שאול בשיחה לגבי פגישה שצפויה ביום שני לא נכונות, ואולם דברי שאול לגבי העבר הם אמת, בשיחה שהוא אינו יודע כי היא מוקלטת, ושאינן בה הכנסת דברים על ידי אלישע.

124. שאול העיד שהייתה לו כוונה להפוך את השיק למזומן, שקיבל את השיק בחניון בית המשפט בתמורה להסדר אליו הגיע עם נאשם 1, עדותו היא בניגוד לאינטרס שלו והוא העיד לאחר שהיה בעניינו הסדר טעון סגור שאך המתין לאישור בית משפט. על אף ששאול בעדותו לא שולל פרשנויות שעשויות לסייע לנאשמים, הוא שולל פעם אחר פעם את האפשרות שהשיק ניתן לו במסגרת משא ומתן לשיתוף פעולה אחר כלשהוא. גם עדותו של עו"ד ראשד משתלבת בקטעים ובמקומות בהם היה מעורב או צופה והעובדה שלא ראה את שאול ונאשם 1 יוצאים מהבנין לא שוללת שכך היה. יש גם לקבל באופן כללי את עדותו של נאשם 3 שהודעתו היא בניגוד לאינטרס שלו ולהעדיף את גרסתו בחקירה ברשות שנמסרה בסמוך לאירוע על פני גרסתו בעדותו בבית המשפט.

אשר לעדותו של עו"ד לזר שהעיד כי ראה את הנאשם 1 לאורך כל ההמתנה עד תחילת הדיון ושלא יצא מכתלי בית המשפט, נטען כי הדברים אינם סותרים את הראיות לגבי עצם ההסכמה ומכל מקום יש ליתן משקל מועט אם בכלל לעדות זו בשים לב לכך שחלפו 4 שנים מעת האירוע, ולכך שמדובר במי שמכיר ומייצג את הנאשם 1 מזה שנים רבות ונכח בחלק לא מבוטל מהדיונים.

125. דברי הנאשם 1 עצמו ולפיהם לא דיבר עם שאול בבית המשפט למעט אולי אמירת שלום נסתרים בעדויות של כל העדים, ויש בכך כדי להוסיף לראיות התביעה. גם גרסת הנאשם 1 בנוגע למסירת השיק, שעלתה רק לאחר שהוצג לו השיק, אינה מתיישבת עם העדויות האחרות, אין לה סיוע מכל מקור אחר, ויש מספר דברים השוללים אותה בהודעותיו של הנאשם 1 ברשות, ובאי סבירותה בהינתן גרסתו של הנאשם 1 לגבי נסיבות נתינתו של השיק. גרסת הנאשם 1 גם לא משתלבת עם דבריו ביחס לאירועים ביום ההתמחרות ובפגישה השניה בצומת שילת ובחדרה. גם העובדה שרשם בספח השיק "עצמי" להבדיל מספחים אחרים בפנקס מחזקת את ראיות התביעה.

לבסוף, ביחס לנאשם 1 שני האישומים מחזקים זה את זה במובן זה שהנאשם תחילה מכחיש עובדות מרכזיות ורק לאחר שמוצגות לו ראיות הוא נוקט בגירסא שמנסה להתאים להם. הוא הדין בנסיגונו לתרץ פעמיים את המיוחס לו בתיאוריות קונספירציה.

126. לגבי נאשמת 4 נטען כי מהראיות עולה כי שאול הוא למעשה שותף של הנאשם 3 בניהול המכבסה ולכל הפחות אורגן שלה בכל הנוגע לקשרים עם גופים חיצוניים בכלל וביחס להתמחרות בפרט. מסכת היחסים בין שאול לבין נאשם 3 ביחס למכבסה, מסכת העולה הן מההיבטים הכספיים, הן מהרשום על מסמכים שונים, והן בהופעה המשותפת בפגישות עסקיות ובדיונים, מצדיקה את הגדרתם של השניים כשותפים ולכל הפחות מעשיו של שאול ביחס להתמחרות וקניית המכבסה הם מעשי הנאשמת 4. שאול גם הודה בכתב אישום שעשה את הדברים מטעם הנאשמת 4. בכל

האמור די כדי להרשיע את נאשמת 4.

127. אשר לנאשם 3 נטען כי גרסת ההגנה של הנאשם 3 ולפיה לא הסכים להסדר ואמר זאת לשאול והדברים נודעו לו רק אחרי האירוע, אינה מופיעה בהודעתו ברשות שהייתה סמוכה לאירועים ויש להעדיף אותה על פני עדותו בבית המשפט. הודעתו ברשות אמינה ומתאימה לעדויות האחרות ולפיה היה שותף למשא ומתן וידע על ההסכמות בו, שאול פעל מכוחו ועשה את המעשים ברשות ובסמכות, כאשר נאשם 3 לא הסתייג מהם וודאי לא מנע משאול להמשיך במשא ומתן ולהגיע להסכמה. הנאשם 3 אף ידע על ההסכמה וכי התקבל שיק, קודם להתמחרות. העובדה שבעת גביית ההודעה לא היה סיפק בידו להבין את משמעות הדברים לרעתו רק מחזקת את אמיתותם. גם שאול בהודעתו מתייחס לניהול המשא ומתן ככזה שנעשה יחדיו על ידו ועל ידי הנאשם 3. גם לעדותו של עו"ד ראשד עמדו הנאשם 1, שאול ונאשם 3 יחדיו. העובדה כי כלפי עורך דינו יצר נאשם 3 מצג כי עליו להמשיך בהתמחרות אין בה כדי לסייע לו.

128. לטענת המאשימה ההסכמה מהווה הסדר כובל, בין אם מדובר בהבטחה לפרוש מההתמחרות ולהציע מחיר אפס, ובין אם מדובר בהעלאה פעמיים של המחיר, מדובר בהסדר בנוגע למחיר, ואין צורך להוכיח שאלמלא ההסדר היה צד פועל בצורה שונה.

סכומי ב"כ הנאשמים 2-1

129. לטענת ב"כ הנאשמים 2-1 בפגישה שהתקיימה בין שאול, נאשם 3 ואלישע קודם להתמחרות, הבין אלישע שהוא יכול להשתמש בשאול כדי ליצר ראיות מפלילות נגד נאשם 1. תחילה יניב (בנו של אלישע) פונה לחוקר שלום יהודה ומספר לו על מתן השיק על ידי נאשם 1 תמורת פרישה מההתמחרות ולאחר מכן מנהל אלישע שיחה אותה הוא מקליט עם שאול. מהראיות עולה כי השיחה מתנהלת בשעות הערב לאחר החתימה על הסכם העברת המכבסה לידי נאשם 3. לאחר מכן ובעקבות פגישה המתקיימת במכבסת לבנון של אלישע בנוכחות החוקר, אלישע, יניב, ניזאם וצחי, מתנהלת שיחה נוספת בין אלישע לשאול בנוכחות החוקרים (נ/11).

בשיחות הללו שאול משקר לאלישע לגבי רכישת מכבסת ברבור ואולם המאשימה מנסה לערוך הבחנה בין שקרים אלו לבין מה שנאמר בשיחות לגבי ההתרחשויות בעבר, הבחנה שאין לה מקום.

130. לטענת ב"כ הנאשמים 2-1 כל הסיפור נשוא ההפללה לא היה ולא נברא, הוא נוצר על ידי אלישע, שאול מספר אותו בחקירתו לבקשת וביוזמת אלישע ואין הוא מבין כי בכך הוא מפליל את עצמו ואילו נאשם 3 כשמוצגת לו גרסת שאול, הוא נצמד אליה כדי שלא להציג את שאול כשקרן.

אלישע נעזר לצורך ההפללה בניזאם וצחי שבאו לבית המשפט כדי לייצר ראיות, ובאדם נוסף טומי, אשר יוצר קשר טלפוני עם שאול בעניין ההטייה לכאורה ממש לפני ההתמחרות, אך לא אחד מהם הובא לעדות על ידי הרשות על אף שמדובר בעדים מרכזיים הנוכחים במקום בעת ההתרחשות.

131. בפגישה בצומת שילת שקדמה ליום ההתמחרות בין נאשם 1, שאול ונאשם 3 נדונו כל מיני אפשרויות לשיתוף פעולה, כך עולה מעדויותיהם של נאשם 1, שאול ונאשם 3, ואף זו של עו"ד טדי ארז.

אין מחלוקת ששיק על סך 70,000 ₪ ניתן על ידי נאשם 1 לשאול, המחלוקת היא מתי ניתן וכנגד מה. גירסת נאשם 1, כבר מחקירתו ברשות היא כי ניתן על מנת לתת ביטחון לנאשם 3 ולשאול שהוא יעביר להם עבודה, בעיקר במכרז של משרד הביטחון. הוא אכן ראה בהם מתחרים בהתמחרות אך גם שותפים פוטנציאליים והוא רצה להבטיח שיתוף פעולה עסקי וליצור אוירה טובה. גם שאול עצמו אומר שבכל מקרה לא היתה כוונה לפדות את השיק. יש לדחות את טענת המאשימה כי נאשם 1 בתחילת חקירתו ניסה להסתיר את מתן השיק שכן הוא נשאל על מתן השיק בהקשר של ההתמחרות. גם טענת המאשימה שבסוף המפגש בשילת כבר היה ברור לצדדים שאין ביניהם עסקה ולכן לא היתה הצדקה למתן השיק אינה נכונה.

132. אשר לשיק עצמו נטען כי מי שנותן שיק כדי לבצע עבירה לא נותן שיק משורטט שרשום עליו "לא סחיר" ולפקדון בלבד, שכן השיק חייב לעבור דרך בנק לצורך פרעונו, ואין כל משמעות לעובדה שהרישום עליו בשני עטים. גם הסבר שנתן נאשם 1 לכך שנרשם בספח "עצמי" בלבד, שאינו נגדיק מקום שאין צורך בהתחשבות, מניח את הדעת והעובדה שנאשם 1 שכח לבקש את השיק חזרה מוסברת בלחץ האירועים.

133. ראיות המאשימה מסתמכות על השיחה המוקלטת ועל עדויותיהם של שאול, נאשם 3 ועו"ד ראשד ואולם מהשיחה המוקלטת רואים שאלישע מזכיר ראשון את השיק, משמע קדמו לאותה שיחה קודמות בהן תפר אלישע את העלילה ופיתה את שאול ליטול בה חלק, ואילו העדויות עליהן מסתמכת המאשימה לא מתיישבות האחת עם השנייה והרבה פעמים נותן עד עדות שאינה מתיישבת עם דברים שאמר במקום אחר.

עו"ד ראשד שמע את הדברים רק מנאשם 3 ולא מנאשם 1 או שאול, נאשם 3 שמע משאול או צחי או ניזאם ולא מנאשם 1 ולא ברור מה שאול אמר ובעיקר למה אמר, כאשר נטען כאמור שפיתה על ידי הסובבים אותו להציג את השיק שהיה כבר קודם בכיסו, כשיק שניתן בתמורה ליציאה מהתמחרות. בנסיבות אלו אי הבאתם של צחי וניזאם לעדות כאשר מדובר באנשים שהתערבו לכאורה בתהליך הטיית המכרז והעידו ברשות, היא משמעותית. גם לוח הזמנים למה שנטען שהתרחש בלובי אינו הגיוני ושיחת הטלפון מטומי ברגע הקריטי בה הוא מיעץ לשאול לדרוש שה-70 יושלמו, לגביה כלל לא התבצעה חקירה (של טומי), מלמדת שהיתה שיחה קודמת בין שאול לאלישע בה שאול סיפר לאלישע שקיבל שיק מנאשם 1.

134. נאשם 1 העיד שהיתה שיחה קצרה מאוד עם שאול, ועו"ד לזר, שאין כל סיבה להטיל דופי ביושרו, תמך בכך. גם עו"ד ארז לא הבחין בכל התרחשות חריגה ברחבה, וגם עו"ד ראשד לא הבחין בעזיבה של האולם.

אין טענה שניתן לבסס אותה לגבי תוכן ואופן הסיכום - שאול עצמו העיד שלא ידע מה גובה המדרגות שיקבע השופט ועדותו לא היתה עקבית בשאלה באיזה שלב הוא צריך לפרוש. מדובר בעיסקה נטולת מסויימות. מכל מקום מי שמחליט אם להעלות ובכמה זה נאשם 3, שלעדויות בכלל לא התכוון לוותר על המכבסה ואף מעדותו של עו"ד ראשד עולה כי

ההתמחרות היא אמיתית. השיק בסופו של דבר לא נפדה ושאל נון הסברים לעניין זה.

135. לטענת ב"כ הנאשמים 2-1 כל השיחה בין שאול לאלישע נועדה מצד שאול לרצות את אלישע, שהיה אדם אלים, בלא להבין את משמעות הדבר מבחינתו ומבחינת נאשם 3, בפרט כאשר אלישע עוד שלח לאירוע ההתמחרות את צחי וניזאם, ולקיומה של שיחת טלפון עם "היועץ" טומי. השאלה למה שאול אמר מה שאמר בחקירתו במשטרה תישאר נעלם ובעניין זה הפנתה ב"כ הנאשמים 2-1 לאפשרויות שהעלו נאשם 1 ונאשם 3 בעניין זה.

136. לטענת ב"כ הנאשמים 2-1 חומר הראיות נשען על כזה שהובא בידי היריבים בשוק, מתוך אינטרס וביוזמה של צד מעוניין, הוא לא נבדק כראוי ולא ניתן לסמוך עליו. מדובר כאן בסוכן מדיח שניסה לייצר ראיות, דיבורים שייראו כמו הטיית מכרז. מכל מקום גם מבחינת ההסדר הנטען עצמו נדרשת הבנה בסיסית ומסויימת דיה או ניתנת להשלמה בין הצדדים, מה שלא נתקיים כאן.

סכומי ב"כ הנאשמים 4-3

137. נטען כי אמנם לשאל ולנאשם 3 הייתה מערכת יחסים קרובה ומיוחדת, אך האינטרס של נאשם 3 שרצה להתפתח ולגדול ורצה מאוד את המכבסה כעולה גם מהתנהלותו קודם לכן, שונה בתכלית מזה של שאול שרצה לפרוש ויש בכך כדי להשליך על כל האירועים נשוא כתב האישום. נאשם 3 ערך בדיקות רבות בעניין המכבסה, והביא אנשי מקצוע לבדיקתה שכן רצה לבדוק לעומק מה הוא קונה. בשיחות שנערכו עם נאשם 1 כדי להבין איך המכבסה פועלת הוצעו שיתופי פעולה ונאשם 1 דאג לאמר שהוא נחוש להתחרות. גם במהלך הדיון הראשון בבית המשפט כשנאשם 3 הבין שהמכבסה עלולה לחמוק ממנו הוא ביקש משאל לקום ולאמר שיש מציעים נוספים ובשל כך בכלל התקיים המכרז. הוא פנה קודם ליום המכרז לעורך דינו על מנת שיבוא וייצגו בהתמחרות. כל אלו מלמדים על רצינותו בהתמחרות.

138. גם האירועים של יום ההתמחרות תומכים בתום לבו של נאשם 3 ושוללים את הטענה כי התכוון לוותר על המכבסה תמורת 70,000 ₪. לאחר ששאל מוסר לנאשם 3 תחילה כי נאשם 1 מציע 20,000 ₪ תמורת נסיגה מההתמחרות הוא מחזיר הצעה נגדית באותו סכום כי חשב שמדובר בזלזול. בהמשך לאחר שמתיעץ עם עורך דינו והתברר לו כי העניין אינו חוקי, דבר שלא היה נהיר לו מלכתחילה, וכך גם הפקדת שיק בנאמנות, הוא אומר את הדברים לשאל ואומר לעורך דינו עליו הוא סומך "טווקל אללה" שפירושו "תעשה את העבודה שלך" כשכוונתו שיכנס ויתחרה. יש בכך כדי לשלול כל מחשבה פלילית אצל נאשם 3.

גם עו"ד ראשד העיד כי נאשם 3 פעל תמיד לפי עצותיו המקצועיות ואין להניח כי הפעם פעל אחרת. כשהחליט נאשם 3 להתחרות הוא מקבל החלטה שביכולתו לקבלה לבדו, כך גם לפי עדות שאול.

139. עדותו של נאשם 3 כי לא ידע עת התחרה על השיק ועל הסכמה כלשהיא בעניין אי תחרות, נתמכת בכך שלמעשה מקריאת עדותו של שאול לא עולה כי אמר במקום כלשהוא לנאשם 3 על השיק עובר להתמחרות ולא הוכח כי אמר לו דבר כזה. יתירה מכך, גם לא עולה במפורש מעדות שאול מה ההסדר ומה עליו לעשות, כיצד הוא ימנע את התחרות

ויאפשר לנאשם 1 לזכות. זאת ועוד. ההתנהגות של נאשם 3 בעת ההתמחרות עצמה שוללת כל הסכמה להסדר. המחיר עלה 4 פעמים והן על פי עדות שאול והן על פי עדות נאשם 3 המכבסה לא היתה שווה יותר.

140. גם האירועים למחרת המכרז מלמדים על תום לבו של נאשם 3. למחרת, לאחר פנייתו של נאשם 1, מוכן נאשם 3 לרכוש את המכבסה במחיר בו נרכשה על ידי נאשם 1 ולוותר על ה-70,000 ₪. אין בכך כל הגיון שכן או שמעדיף את ה-70,000 ₪ או את המכבסה. גם בשיחה עם אלישע ניכר תום לבו של נאשם 3 שאינו מעוניין לדבר עם אלישע אך מהמעט שאומר ניכר תום לבו, וכל השיחה בין אלישע לשאול צריכה להילקח בערבון מוגבל שכן מדובר בשיחה בה מוסר שאול לאלישע דיסאינפורמציה.

141. לטענת ב"כ הנאשמים 3-4 לאור השוני באינטרסים בין שאול לנאשם 3 לא ניתן להשליך ממחשבתו של שאול על זו של נאשם 3 ושל הנאשמת 4. יש לדחות את טענה המאשימה כי הדברים המהותיים שהם עיקר הגנתו של נאשם 3 - כי אמר לשאול שהדבר אינו חוקי, כי ידע על השיק רק בחזרה מבית המשפט וכי לא שוחח ישירות עם נאשם 1, לא מופיעים בהודעתו ברשות ויש בכך כדי להשליך על אמינות גירסתו. מדובר בנקודות שוליות ויש ליתן משקל לדברים המהותיים שכן עולים מהעדויות - כי רצה להתחרות וכך אמר לעורך דינו, ולהסבירו לגבי הדברים שאמר ברשות - רצונו להגן על שאול והעובדה שלא חש בטוב.

עוד נטען כי המאשימה מבקשת ליתן משקל מכריע להודעתו של נאשם 3 ברשות ואולם ההודעה אינה מתיישבת עם המציאות המוכחת אלא סותרת אותה, וגם מההודעה עצמה עולה כי למרות מצוקתו של נאשם 3 ולמרות שלא רצה לפגוע בשאול הוא כל הזמן חזר על המוטיב המרכזי שהוא התחרה במכרז.

142. באשר לפן המשפטי נטען כי במקרה הנוכחי לא היה כל פוטנציאל לפגיעה בתחרות, שכן שאול אינו יכול לממש כל הסדר שהוא עושה ורק נאשם 3 יכול להורות לעו"ד ראשד כמה לעלות. ואולם נאשם 3 אינו מודע להסדר ואין לו כל כוונה או רצון לוותר על ההתמחרות. גם היסוד הנפשי אינו מתקיים כאן אצל נאשם 3.

נטען כי שאול אינו אורגן של נאשמת 4, הוא לא היה בעל תפקיד פורמאלי בנאשמת 4 ולא היתה לו סמכות לחייב את החברה בקבלת החלטות בנוגע לשאלה האם להתחרות במכבסה. עוד נטען כי אפילו היה שאול אורגן בחברה אין בכך כדי להצדיק הטלת אחריות על החברה שכן יש לבחון האם האורגן פעל במסגרת תפקידו ולטובת החברה ואילו כאן נכונותו של שאול לוותר על המכבסה תמורת 70,000 ₪ לא היתה לטובת החברה כפי שניתן לראות מהעובדה שיום למחרת נכון היה נאשם 3 לרכוש את המכבסה תמורת אותו הסכום. בנוסף, כשנאשם 3 הודיע לעו"ד ראשד כי יתמודד, זו היתה גם עמדת החברה. בנסיבות אלו אין כל הצדקה להטלת אחריות על החברה בשל התנהגות שאול. גם המחיר התחרותי אליו הגיעו במכרז ורק בזכות נאשם 3 תומך בכך.

יחוס האחריות לנאשם 3 מכח היותו מנהל אף היא דינה להידחות לאור ההגנות הקיימות בסעיף 48 לחוק ההגבלים העסקיים אשר מתקיימות כאן - כי נאשם 3 לא ידע על ההסדר וכי נקט בכל האמצעים הסבירים - התייעצות עם עורך דין, עדכנו של שאול, ואמירה לעורך הדין להתחרות, כמו גם תחרות בפועל.

הכרעה

143. הרקע לאירועים נשוא כתב האישום אינו שנוי במחלוקת. מכבסת ברבור אשר במישור אדומים הוצעה למכירה במסגרת הליכי פירוק אשר ננקטו כנגד בעליה על ידי הנאשם 1. המפרק, עו"ד טדי ארז, פנה מיוזמתו לבעליהן של מספר מכבסות, לרבות לנאשם 3, לצורך קבלת הצעות. התקבלו מספר הצעות ובדין הראשון שהתקיים ביום 28.2.12 בבית המשפט המחוזי בירושלים בפני כב' השופט מינץ, המליץ עו"ד ארז על מכירתה של ברבור לבעל ההצעה הגבוהה ביותר, נאשם 1. כב' השופט מינץ החליט לקיים הליך התמחרות, תוך זמן קצר ביותר, ודין ההתמחרות נקבע ליום 6.3.12.

בהתמחרות עצמה השתתפו שני מתחרים בלבד. נאשמת 2 שבבעלות נאשם 1 ונאשמת 4 שבבעלות נאשם 3. נאשמים 2-1 היו מיוצגים על ידי עו"ד אדי לזר ונאשמים 3-4 על ידי עורך דין נאיל ראשד. הסכום ההתחלתי להתמחרות כפי שנקבע על ידי בית המשפט עמד על סך 630,000 ₪. נאשמת 4 הציעה 650,000 ₪, נאשמת 2 670,000 ₪, נאשמת 4 הציעה אז 690,000 ₪, ונאשמת 2 העלתה ל-710,000 ₪. בשלב זה ביקש נאשם 3 פסק זמן להתייעצות, לאחריו הודיע כי הוא פורש ונאשמת 2 הוכרזה כזוכה.

144. בלב המחלוקת נשוא אישום זה, האם עובר להתמחרות ניהלו הנאשמים 2-1 מחד ונאשמים 3-4 ושאל מאידך משא ומתן להסדר לפיו תגביל עצמה נאשמת 4 בהתמחרות באופן שיאפשר לנאשמת 2 לזכות, משא ומתן שהתגבש להסדר במסגרתו נתן נאשם 1 לשאל שיק על סך 70,000 ₪.

האם התנהל משא ומתן להסדר להגבלת הנאשמת 4 בהתמחרות?

145. מהטעמים שיפורטו להלן התשובה לכך היא בחיוב.

ראשית, עדותו של עו"ד נאיל ראשד. עו"ד ראשד העיד כי במהלך הנוכחות בלובי של בית המשפט המחוזי ניגש אליו נאשם 3 אותו יצג, פעמיים, ואמר לו שנאשם 1 מציע סכום כסף ולאחר מכן שיק על מנת לפרוש מההתמחרות. אכן עו"ד ראשד זכר סכום שונה, 120,000 ₪, מהסכום שכל הנראה עליו דובר כעולה מהעדויות האחרות ואולם המהות העולה מעדותו היא כי נוהל משא ומתן כאמור בלובי בית המשפט עובר להתמחרות. אין כל סיבה לפקפק בגירסתו, אין כל הסבר מניח את הדעת מדוע כך יעיד אם לא כך היו פני הדברים ועדותו היתה נאמנה עלי.

שנית, גם נאשם 3 בהודעתו ברשות (ת/5) מתאר את המשא ומתן. הודעתו ברשות נגבית בטרם התייעץ עם עורך דין לגבי החקירה, ובסמוך לאירועים. אכן בתחילת החקירה לא סיפר מיוזמתו לגבי המשא ומתן בנוגע לשיק, אלא רק לאחר שנאמר לו כי שאל מסר גירסא בעניין זה, ואף התאפשר לו לקרוא אותה. עם זאת, עיון בהודעתו גם משלב זה משקף גירסא קולחת, מפורטת, אשר אינה מתיישבת אך עם נסיון להתאים את הדברים לדברים שקרא בהודעתו של שאל. יצוין גם כי עוד בטרם עימתו את נאשם 3 עם גירסתו של שאל, הוא סיפר מיוזמתו כי בעת המפגש בבית המשפט אמר נאשם 1 כי "חבל על הכסף כי עכשיו כל אחד יעלה את המחיר והמכבסה לא שווה את המחיר שהגענו אליו" (ת/5, 130-131). כמובן, האמור בחלק זה של ההודעה גם בניגוד לאינטרס שלו. נאשם 3 חזר על כך שהתנהל

משא ומתן בבית המשפט גם בעדותו בבית המשפט. הדברים משתלבים עם האמור בעדותו של עו"ד ראשד.

שלישית, שאול יום טוב העיד אודות קיומו של המשא ומתן בבית המשפט. שאול הורשע במסגרת הסדר טעון סגור, שאך המתין לאישורו של בית המשפט בעת מתן העדות. אין הסבר מניח את הדעת מדוע יאמר את הדברים שאמר, כעולה מעדותו ומעדות נאשם 3 כבר בחקירתו במשטרה, דברים שהינם בניגוד לאינטרס שלו ושהוו בסיס להגשת כתב אישום כנגדו, למעט זו לה טוענת ב"כ הנאשמים 1-2 - גירסת הקונספירציה.

146. אכן התברר במהלך העדויות כי שוק המכבסות התעשייתיות הוא שוק רווי יצרים ומאבקים, בבית המשפט ומחוצה לו, כאשר ההתנהלות של המתחרים בו יוצאת דופן בצורתה ובסגנונה בהשוואה לשווקים אחרים. כך העיד גם עו"ד טדי ארז אשר נחשף לשוק זה מעת מנויו כמפרק של מכבסת ברבור. עוד ברור כי יריבו המר ביותר של הנאשם 1 בשוק זה הוא אלישע סרצ'י מולו ניהל הנאשם 1 אינספור הליכים משפטיים במהלך השנים. בנו של אלישע, יניב, הוא מי שהביא לפתיחת החקירה נשוא אישום זה. בעקבות פנייתו ולאחר שנאמר לו על ידי חוקר הרשות שלום יהודה כי עליו להביא ראיות נוספות, יוזם אביו אלישע שיחה לשאול יום טוב, חברו מילדות, שיחה אותה מקליט יניב ואשר מובאת כראיה נוספת לרשות בעקבותיה נפתחה החקירה. מתמליל השיחה המוקלטת בין שאול לאלישע (ת/123) עולה כי אלישע מודע עוד קודם לשיחה המוקלטת לתשלום בסך ₪ 70,000 אותו קיבל שאול. המאשימה, מטעמיה, גם לא זימנה לעדות את צחי וניזאם, מקורבים לאלישע ועוינים את הנאשם 1 (ר' נ/11), אשר נכחו בלובי בית המשפט בעת ניהול המשא ומתן ואף התערבו בו (עמ' 99, ש' 17-19).

עדיין, ובזהירות המתחייבת מכל האמור, תיאורית הקונספירציה מחייבת כי בנקודה זו, של עובדת ניהולו של משא ומתן בבית המשפט המחוזי, ישתפו פעולה בניסיון להפליל את נאשם 1 עו"ד נאיל ראשד, נאשם 3 ושאול, כאשר השניים האחרונים ימסרו הודעות כנגד האינטרס שלהם בהליכים פליליים כנגדם. אין עוגן לתאוריה זו ואין בידי לקבלה.

147. העובדה שהתנהל דו שיח בין נאשם 1 לבין שאול בלובי של בית המשפט המחוזי עובר להתמחרות, נתמכת גם בעדותו של עו"ד לזר אשר העיד כי עת ישבו הוא ונאשם 1 בלובי ניגש האחרון לשאול ושוחח איתו 2-3 דקות. מעדותו עולה כי גם הוא הופתע מדו שיח זה ושאל את נאשם 1 מה פשרו והאחרון ענה לו, כך לעדותו, כי אמר לשאול שלום ודברו על כל מיני דברים וזה לא קשור לבית המשפט, תשובה תמוהה משהוא. אכן עו"ד לזר העיד כי מדובר היה ב-2-3 דקות והוא גם לא ראה את שאול מתרחק, מדבר עם נאשם 3 וחוזר, ואולם מדובר בעדות הנמסרת מספר שנים לאחר התרחשות האירועים, לעניין משך הזמן אין לצפות לדיוק מה גם שלא ברור האם לא היה אכן המשא ומתן קצר בזמן, והעובדה שכן או לא ראה את שאול מתרחק לעבר נאשם 3, אין בה כדי לגרוע מעצם קיומו של המשא ומתן.

הנאשם 1 עצמו "הקטין" בעדותו את הדו שיח שניהל עם שאול בלובי והעיד כי "יכול להיות שאמרנו שלום", "כמו שלכולם אמרתי שלום גם לו כנראה אמרתי שלום" (22, 29, 422). עדות שאף אינה תואמת את זו של עורך דינו בנקודה זו, שאינו מעיד על אמירת שלום "אגב אורחא", אלא על הליכה יזומה ודוח שיח קצר.

148. בעניין ניהולו של המשא ומתן תואמת עדותו של שאול את עדויותיהם של נאשם 3 ושל עו"ד ראשד ומסקנתי היא

כי אכן התנהל בבית המשפט המחוזי ביום 6.3.12 משא ומתן להגבלת הנאשמת 4 בהתמחרות.

השיק

149. אין מחלוקת כי נאשם 1 נתן לשאול שיק על סך 70,000 ₪ (ת/76). מדובר בשיק מחשבונו האישי, אשר הכיתובים עליו רשומים בשני עטים : שחור וכחול. בעט שחור נרשם על חזיתו 70,000 ₪ בספרות ובמילים וכן מופיעה חתימה, בעט שחור גם נרשם על גבו "עבור פקדון בלבד". בעט כחול מופיע הרישום "שאול יום טוב" ו"לא סחיר".

לעדוּתו של שאול לאחר ניהול המשא ומתן וכנגד הגבלת ההתמחרות הוא קיבל מנאשם 1 את השיק בחניון בית המשפט, 2-3 דקות לפני הכניסה לאולם בית המשפט. לעדותו, אותה עת נרשם הכיתוב בעט השחור ואילו הכיתוב בכחול הוסף מספר ימים לאחר מכן בפגישה הנערכת בינו, נאשם 3 ונאשם 1.

נאשם 3 מסר בחקירתו ברשות כי שמע משאול ביום ההתמחרות אודות השיק, שיק שניתן לו על מנת שיצאו מההתמחרות. בהודעתו ברשות גם מסר כי נאשם 1 ושאול היו מחוץ לבית המשפט והוא סבור כי הלכו לכון הרכב. גם בחקירתו בבית המשפט מסר כי שמע על השיק ביום ההתמחרות אם כי העיד כי שמע על כך רק ביציאה מבית המשפט בנסיעה לתלפיות. אף נאשם 3 העיד כי הכיתוב על השיק נעשה בשתי פעמים שונות. כשראה (לא רק שמע) לראשונה את השיק מספר ימים לאחר ההתמחרות במפגש בינו, שאול ונאשם 1, היה רשום על השיק הסכום ונאשם 1 הוסיף עליו כיתוב נוסף. כך גם עולה מהודעתו ברשות (ת/5, 201-208; 609, 16-24).

גירסתו של הנאשם 1 היא כי השיק נמסר בכלל מספר ימים קודם להתמחרות בפגישה המתקיימת בינו, שאול ונאשם 3 בצומת שילת. השיק מולא כולו באותו מועד, וניתן כבטחון מצידו לכך שימשיך להעביר כביסה של מכרזי הצבא למכבסת ברבור ככל שיזכו הנאשמים 3-4 בהתמחרות, וזאת במסגרת שיתוף פעולה בינו לבינם.

מהטעמים שיפורטו להלן שוכנעתי כי השיק ניתן על ידי הנאשם 1 לשאול כנגד הגבלת ההתמחרות בהתמחרות.

150. **ראשית**, משקבעתי קודם לכן כי בלובי בית המשפט המחוזי התנהל משא ומתן להגבלת התחרות, יש בכך כדי לחזק את גירסת שאול, הנתמכת בגירסתו של נאשם 3, כי השיק ניתן בסיומו של המשא ומתן ולתכלית הגבלת התחרות.

151. **שנית**, נאשם 1 היה מעוניין עד מאוד במכבסה. הטעם לכך היה נעוץ בעובדה שהעבודה היחידה שביצעה מכבסת ברבור היתה כקבלן משנה עבור נאשם 1 בגין מכרזי הצבא. נאשם 1 השיג את הרשיונות והאישורים הנדרשים לכך ודאג לתשתיות המתאימות. בעקבות העובדה שמוסקוביץ בעליה של ברבור נקלע לקשיים ונאשם 1 חשש כי לא יעמוד במכרזי הצבא, היה נאשם 1 מעורב בתפעולה השוטף של ברבור ועבדו בה אותה עת אף עובדים שלו (ת/3, 138-139, 152). אף כלשונו של נאשם 1 עצמו "היה טבעי שאני אקנה כי אני קיים במקום" (ת/3, 138), והיה חשוב לו לקנות את המקום על מנת לעמוד במכרזי הצבא, ולאחר שנכווה עם מוסקוביץ, ללא שותפים הפעם (ת/3, 218-220). במקום אחד בחקירתו ברשות אף אמר כי מאחר וסבר שיש סכוי טוב שיזכה במכרז הצבא "לא יכולתי להרשות לעצמי

להפסיד את העסקה של ברבור" (ת/3, 299).

החשיבות של המכבסה עבור נאשם 1 עולה גם מעדותו של נאשם 3 הן ברשות והן בבית המשפט. בהודעתו ברשות מסר נאשם 3 כי בשיחה טלפונית אותה יזם עם נאשם 1 על מנת לברר אם במקרה של זכייה במכרז ימשיך נאשם 1 להעביר לו את הכביסה של הצבא, נענה על ידי נאשם 1 כי לא יעביר לו את העבודה במקרה שיזכה (ת/5, 63-66). הוא פירט באותה הודעה שנגבתה ברשות כי בפגישה עם נאשם 1 ימים ספורים לפני ההתמחרות "הבנו שהוא רוצה את המכבסה בכל מחיר" (ת/5, 114). גם בעדותו בבית המשפט חזר על כך שנאשם 1 אמר באותו מפגש שהעבודה שלו, שהמקום שלו והעובדים שלו והוא הולך לקנות את המכבסה (32, 565 - 9, 566).

נאשם 1 הוא גם מי שהציע את ההצעה הגבוהה ביותר עובר לדיון הראשון בבית המשפט, הצעה שבעקבותיה אף המליץ עו"ד טדי ארז למכור לו את המכבסה ללא התמחרות.

152. **שלישית**, גירסתו של שאול הנתמכת בזו של נאשם 3 משתלבת בכיתוב בשני עטים שעל השיק. הסברו של נאשם 1 בעניין זה אינו מניח את הדעת. לגירסתו של שאול ניתן השיק ללא שם המוטב וללא הרישום "לא סחיר" ביום הדיון בבית המשפט כאשר השיק היה אמור להיות מוחלף במזמנים מאוחר יותר.

אין מחלוקת כי לאחר הזכייה ביקש נאשם 1 שלא לרכוש את המכבסה. מהודעתו ברשות עולה כי זה היה רצונו לאחר שהתחוויר לו כי לא זכה במכרז של הצבא אליו ניגש קודם לכן (ר' ת/3, 262-237). לאחר שהתייעץ עם עורך דינו, עו"ד לזר, אמר לו האחרון כי אם ימצא מישהוא שיכנס בנעליו באותם תנאים הרי שיוכל להשתחרר בכפוף לאישור המפרק ולאישור בית משפט. בעקבות זאת פנה נאשם 1 לשאול אשר לאחר התייעצות עם נאשם 3 הביע נכונות עקרונית להיכנס בנעליו של נאשם 1. לשם כך מתקיימת ביום 11.3.12 פגישה משולשת נוספת בצומת שילת בין נאשם 1, נאשם 3 ושאול אשר לאחריה נוסעים השלושה למכבסת הנאשמת 2 בחדרה.

גירסתו של שאול היא כי אותה עת ביקש נאשם 1 את השיק חזרה ואולם הוא אמר שהשיק ישאר אצלו עד שיכנסו בנעליו של נאשם 1 ואז הוסיף נאשם 1 את הכיתוב "שאול יום טוב" ו"לא סחיר". גירסא זו נתמכת כאמור בעדותו של נאשם 3 אשר מעיד כי הוא רואה אז את השיק לראשונה ואת נאשם 1 מוסיף כיתוב עליו.

153. נאשם 1 עצמו מסר ברשות וגם בבית המשפט כי סתם רשם בעטים בשני צבעים וכי כלל לא שם לב לכך עד שעומת בעניין זה בחקירתו ברשות (ת/5, 595-598). לגרסתו מולא השיק במלואו בפגישה הראשונה בצומת שילת שהתקיימה בין השלושה קודם להתמחרות. ואולם, מדובר בפגישה המתקיימת במסעדה/בית קפה ולא במשרד בו עשויים להימצא כלי כתיבה רבים על השולחן. אין גירסא ולפיה אזל הדיו מהעט ובשל כך הוחלף, אלא סתם כך, ללא הסבר "אולי היו שם כשכתבתי שני עטים שונים" (ת/5, 595). לעניין זה גם יצוין כי הכיתוב על גב השיק "לפקדון בלבד" הוא באותו עט כמו חלק מהכיתוב בחזיתו.

154. נאשם 1 העיד בנוסף כי בלהט המאורעות - ההתמחרות, הפסד המכרז עם הצבא, הוא פשוט שכח מהשיק ולכן

כלל לא ביקש אותו חזרה במפגש המחודש בצומת שילת. עוד טען כי אילו אכן היה רוצה את השיק בחזרה לא היה מוסיף כיתובים עליו במפגש המחודש אלא פשוט לוקח אותו.

גירסתו של נאשם 1 כי פשוט שכח משיק על סך 70,000 ₪ אותו נתן זמן קצר קודם לכן לאדם אותו אינו מכיר ועתה פוגש בו שנית, אינה משכנעת. באותה עת גם ביקש נאשם 1 "להתפטר" מברבור בה זכה, והיה מעוניין כי נאשמת 4 תיכנס בנעלי נאשמת 2. הוא זקוק היה לרצונו הטוב של שאול. לנוכח ההסכם המסתמן, ניתן היה גם להשאיר את השיק בידי שאול לצורך התחשבות עתידית שהרי במקרה זה תמשיך נאשמת 4, לפחות עד תום תקופת המכרז עם הצבא, לשמש כקבלן משנה של נאשמת 2. יש בכך כדי להסביר מדוע לא פשוט לקח נאשם 1 את השיק במפגש האמור אלא אך הוסיף את שמו של שאול ואת הכיתוב "לא סחיר", על מנת להבטיח שהשיק לא יועבר הלאה.

מסקנתי היא איפוא כי הכיתוב על השיק נעשה בשתי הזדמנויות שונות ולא באותה פעם כגירסת נאשם 1, מסקנה המשתלבת עם גירסת שאול ונאשם 3.

155. **רביעית.** גירסתו של נאשם 1 עצמו בכל הנוגע לתכלית השיק. כשעומת נאשם 1 לראשונה בחקירתו ברשות עם העובדה כי בידי הרשות השיק על סך 70,000 ₪ ונשאל עבור מה נתן את ההמחאה לשאול יום טוב, הגיב: **"אני לא יודע איך הצ'ק הזה הגיע אל שאול יום טוב"** ולשאלה **"אתה לא נתת את הצ'ק הזה לשאול יום טוב ממכבסת גאולה?"** השיב **"אני לא יודע אני צריך לבדוק"**. רק כשנשאל פעם נוספת, הרי זה שיק שניתן בשבוע שעבר והוא אמור לזכור אותו, השיב כי השיק ניתן לשאול עוד בפעם הראשונה כדי להבטיח את הרצינות שאם ילכו ביחד הוא יעביר את העבודה, כולל העבודה של המכרז החדש של משרד הביטחון אם יזכה בו. מדובר בגירסא מקרטעת הנבנית תוך כדי מתן תשובות.

גם בכל הנוגע לתכלית מתן השיק גירסתו אינה משכנעת. לגרסת נאשם 1 ניתן השיק כדי להבטיח רצינות מצידו שהוא יעביר עבודה כולל זו של המכרז החדש של משרד הביטחון לברבור. ואולם, קודם לכן, עוד בטרם עומת עם העובדה שבידי הרשות השיק האמור, הוא מסר בהודעתו ברשות שהיה חשוב לו לאחר שנכווה עם מוסקוביץ להיות הבעלים בלי שותפים כדי שיוכל בעצמו לתת את השירות לצבא (ת/3, ש' 218-220). כך גם עולה מעדותו של נאשם 3 הן ברשות והן בעדותו בבית המשפט שעמד על כך שנאשם 1 כלל לא רצה להעביר להם את העבודה של הצבא ורצה להתמחר "עד הסוף". לנאשם 1 לא היה כל אינטרס לתת ביטחון ליריביו, אותם רצה לנצח בהתמחרות, באמצעות מתן שיק כאמור. זאת ועוד. אותה עת, כעולה מהודעתו של נאשם 3 ברשות כבר החליט בית המשפט כי הזוכה בהתמחרות יהא מחוייב בהסכם של נאשמת 2 כלפי הצבא (ר' ת/69). מדוע איפוא היה על נאשם 1 ליתן שיק כאמור?

נאשם 1 הסביר כי השיק ניתן במהלך פגישה שהתקיימה בנוכחותו, נוכחות נאשם 3 ונוכחות שאול ימים ספורים לפני הליך ההתמחרות בבית המשפט, פגישה שהתקיימה אף היא בצומת שילת. אין מחלוקת בדבר התקיימותה של פגישה כאמור. נאשם 3 מסר ברשות כי תכליתה מצידו ומצד שאול היתה לברר את גורל מכרזי הצבא לאור אמירות סותרות על ידי המפרק ועל ידי נאשם 1 בעניין זה. לגירסתו של נאשם 1 נדונו באותה פגישה כל מיני אפשרויות לשיתוף פעולה, לרבות קנייה משותפת של המכבסה וחלוקת השטח (ת/3, ש' 220-222) או שיתוף פעולה עסקי אחר (ת/3, 322-324; 355-357; 400, 9-1). ואולם, כאמור באותו חלק של ההודעה ברשות אשר נמסר לפני שמעומת נאשם 1 עם העובדה

שבידי הרשות מצוי השיק, הוא אינו מדבר על שיתוף פעולה עסקי בכל הנוגע למכרזי הצבא, אלא להיפך. את אלו רוצה להותיר בידיו, והוא מדבר אך על שיתוף פעולה בנוגע לרכישת המבנה. רק לאחר שמעומת עם נושא השיק מעלה נאשם 1 את האפשרות לשיתוף פעולה עסקי בנוגע למכרזי הצבא. גירסא אחרונה זו אינה מתיישבת כאמור עם עדותו של נאשם 3 לפיה סירב נאשם 1 אף לחשוף פרטים בנוגע למכרזי הצבא. זאת ועוד.

שיתוף פעולה בנוגע לרכישת המבנה עצמו שהיה גם לעדות נאשם 1 גדול מדי ומחייב תשלום דמי שכירות בשעור גבוה (ר' ת/3, עמ' 6) אינו מספק הסבר למתן שיק כאמור על ידי נאשם 1. ואולם גם בגירסא בדבר שיתוף פעולה בכל הנוגע למכרזי הצבא אין כדי להסביר מתן שיק, על סך 70,000 ₪, בשלב ראשוני שטרם התגבש להסכם, ימים ספורים קודם להתמחרות, לאדם אותו כלל לא הכיר נאשם 1 קודם לכן.

ומדוע נרשם דווקא הסכום של 70,000? לכך לא היה לנאשם 1 הסבר. ואולם הסכום שעל השיק מתיישב עם המשא ומתן המתואר בעדויותיהם של שאול ושל נאשם 3 שבמהלכו הועלו סכומים של עשרות אלפי שקלים.

156. עו"ד לזר העיד כי גירסת השיק בבית המשפט אינה אפשרית שכן הוא ראה את נאשם 1 כל עת שהותם בבית המשפט, בעת ההמתנה בלובי ועד לכניסה לאולם. מדובר בעדות הנמסרת בדצמבר 2015 לגבי אירוע המתרחש במרץ 2012. היכולת לזכור, לאחר זמן כה רב, פרט שולי שאינו בולט כדוגמת נוכחותו הרציפה של נאשם 1 כל העת בלובי בית המשפט, היא מוגבלת מטיבה. לזמן יש תפקיד משלו וזיכרון, גם חזק, עלול לתעתע.

מסקנתי היא איפוא כי השיק ת/76 נמסר על ידי נאשם 1 לשאול על מנת להגביל את הנאשמת 4 בהתמחרות שנערכה בבית המשפט.

תוכן ההסכם

157. שאול העיד כי קיבל את השיק על סך 70,000 ₪ תמורת זה שנאשמת 4 לא תעלה ביותר ממדרגה או שתיים בהתמחרות. במהלך עדותו פעמיים אמר קפיצה אחת או שתיים, ואילו במרבית המקרים העיד על שתי קפיצות במחיר. יצוין כי שאול גם לא זכר בעדותו האם במהלך ההתמחרות הם יצאו החוצה להתייעצות לאחר העלאה אחת על ידי נאשמת 4 או שתיים. כשעומת נאשם 3 בחקירתו ברשות עם הודעתו של שאול הוא אמר ששאול אמר לו בכניסה לאולם שהם צריכים לצאת מהמכרז ושיש לו שיק על סך 70,000 ₪. עאסם לא ידע לפרט כיצד יצאו מהמכרז ובאיזה שלב.

לא שוכנעתי במידה מספקת כי אכן תוכן ההסכמה היה להגביל את ההשתתפות בהתמחרות לשתי קפיצות לכל מתחרה. שאול העיד כי כלל לא ידע עד לכניסה לאולם מה יהיה גובה הקפיצות בהתמחרות אותם יקבע השופט. עם זאת אני משוכנעת כי השיק ניתן כנגד הסכמה לתת לנאשמת 2 לזכות, באמצעות פרישה בשלב מסוים של ההצעות, ולא יותר משתי קפיצות.

158. נאשם 1 העיד ברשות כי אם אכן ניתן השיק על מנת למנוע תחרות, לא ברור מדוע בכלל נכנסו שאול ונאשם 3

לאולם לצורך התמחרות. ואולם כעולה מעדותו של שאול, כשנשאל בעניין זה בחקירתו ברשות, השיב כי נאשם 1 אמר לו כי אי אפשר פשוט סתם להיעלם וכי זה לא יראה טוב (27, 4-9, 24, 15). מדובר בהסבר מניח את הדעת.

האם היה נאשם 3 צד להסכם?

159. נאשם 3 העיד כי לאחר המשא ומתן שהתנהל בלובי הכניסה של בית המשפט ולאחר שעורך דינו אמר לו כי הפקדת שיק בנאמנות אינה חוקית, והוא אמר זאת לשאול ונכנס לאולם בית המשפט מתוך כוונה להתמחר. לעדותו כלל לא היה מודע אותה עת לכך ששאול קיבל שיק מנאשם 1 ועל דבר השיק נודע לו רק מאוחר יותר, לאחר ההתמחרות, עת נסעו הוא ושאול לתלפיות.

גירסא זו אינו תואמת את הודעתו ברשות. בהודעתו ברשות, לאחר שהוצגה לו הודעתו של שאול, תחילה אמר ש"אין לי תגובה" (ת/5, 182-186) ובהמשך פירט את השתלשלות האירועים בבית המשפט ומתן השיק. אמנם גם בהודעתו ברשות העיד כי לא ראה את השיק עובר להתמחרות אך העיד כי ידע עליו וכי שאול אמר לו בכניסה לאולם שהוא קיבל את השיק מנאשם 1 ושהם צריכים לצאת מהמכרז.

כשעומת בחקירתו בבית המשפט עם דבריו ברשות, העיד כי היה מאוד לחוץ בחקירה ברשות, וכי עשה עצמו חכם, ולא ידע מה להגיד, אך עמד על כך כי על השיק נודע לו רק לאחר ההתמחרות בנסיעה מבית המשפט. בעדותו בבית המשפט גם העיד כי תחילה לא סיפר על המשא ומתן בחקירתו ברשות מאחר ולא רצה לפגוע בשאול, וכי עדותו שם לאחר שעיימתו אותו עם הודעתו של שאול היתה על מנת להתאים גירסתו אליה.

160. אכן משוכנעת אני לאחר שמיעת עדויותיהם של שאול ושל נאשם 3 כי נאשם 3 היה עושה כל שביכולתו כדי לגונן על שאול, ולהיפך. כשנאשם 3 גם עומת ברשות עם דברי שאול הוא עונה בתחילה כי הוא מאמין לכל מילה ששאול אומר וכל מה ששאול אומר זאת האמת. עם זאת, בקטע שהוצג לו מעדותו של שאול ברשות (ת/155), לא נאמר כי הוא, נאשם 3, יודע אודות מתן השיק. הודעתו ברשות נגבית בסמוך לאירועים ובלא שתקדם לה התייעצות עם עורך דין. הוא מגדיר שם את עצמו כמי שנהג בטיפשות בעניין זה. מעדיפה אני איפוא את גירסתו ברשות ולפיה ידע אודות השיק קודם כניסתו להתמחרות על פני גירסתו בבית המשפט בעניין זה. זאת ועוד. מאחר ומסקנתי היא כי השיק ניתן לשאול כנגד התחייבות ליתן לנאשם 1 לזכות, אין זה סביר כי שאול לא אמר דבר לנאשם 3 בעניין זה עובר לכניסה לאולם, בפרט כאשר מי שייצג את נאשמת 4 בהתמחרות היה עו"ד ראשד אשר היה עורך דין של נאשם 3 וקיבל הוראות ממנו, לא משאול.

161. נאשם 3 ידע אודות השיק שניתן עובר לכניסתו להתמחרות. נאשם 3 העיד כי לאור מערכת היחסים בינו לבין שאול והכבוד שהוא רוחש לו, לא יכול היה, לאחר שהתברר לו מעורך דינו כי קבלת השיק אינה חוקית, לאמר לו להפסיק לנהל משא ומתן עם נאשם 1. בנסיבות אלו ומשדחיתי את גירסתו של נאשם 3 בדבר אי ידיעתו אודות קבלת השיק עובר להתמחרות ומשאמר לו שאול עובר לכניסה לאולם בית המשפט כי קיבל שיק על מנת לצאת מהתחרות, מסקנתי היא כי נאשם 3 הסכים לכך.

אמירתו לעורך דינו "טוואקל אללה", "תתחרה" אין בה כדי לשלול הסכמה כאמור שהרי העורך דין מפיו מקבל הוראות, וממילא גם לגירסת שאול לא היתה כוונה לפרוש מההתמחרות ללא כל תחרות. גם העובדה שנאשם 3 מאוד רצה במכבסה, להבדיל משאול, אין בה כדי לשנות ממסקנתי זו. אכן כעולה מכל העדויות נאשם 3, להבדיל משאול שרצה לפרוש, רצה לגדול. נאשם 3 כה רצה את המכבסה עד שלמחרת, כאשר התברר כי נאשם 1 אינו מעוניין עוד במכבסה, ביקש הוא להיכנס בנעליו באותם תנאים. הוא העיד כי המכבסה היתה מעין חלום שלו. עם זאת, עוד בחקירתו ברשות כשנשאל למה ויתר על המכרז השיב כי לפי התייעצות עם עורך דינו, עם שאול וגם משהוא בשם מחמוד שאמר לו כי אם העובדים של נאשם 1 במקום, והעבודה שלו, ברגע שהוא יקנה את המכבסה נאשם 1 יעשה לו בעיות והוא יכנס למיטה חולה "אז עדיף להשאיר את זה לשמוליק ושיהיה לו במזל טוב" (ת/5, 157-160).

החלום לא התייחס דווקא למכבסה הזו, היתה תמורה שהוצעה והיה את שאול שרצה. בנסיבות מסקנתי היא שנאשם 3 הסכים.

פעולה לפי ההסכם

162. בהתאם להסכם מסר נאשם 1 שיק על סך ₪70,000 לשאול ובהתאם להסכם גם העלתה נאשמת 4 את המחיר פעמיים ואפשרה לנאשמת 2 לזכות בהתמחרות.

יחוס מעשי שאול ומחשבתו הפלילית לנאשמת 4

163. לטענת המאשימה מהראיות עולה כי שאול היה למעשה שותף של הנאשם 3 בניהול המכבסה (נאשמת 4) ולכל הפחות אורגן שלה בכל הנוגע לקשרים עם גופים חיצוניים בכלל וביחס להתמחרות בפרט ולכן פעולותיו של שאול הן פעולותיה של נאשמת 4.

לטענת ב"כ הנאשמים 3-4 שאול אינו אורגן של נאשמת 4 וגם אם יקבע אחרת, סוג המעשים והנסיבות אין בהם כדי לחייב את נאשמת 4.

164. היקף אחריותו הפלילית של תאגיד מוסדר בסעיף 23 לחוק העונשין הקובע כי:

23. (א) תאגיד יישא באחריות פלילית -

(1) לפי סעיף 22, כשהעבירה נעברה על-ידי אדם במהלך מילוי תפקידו בתאגיד;

(2) לעבירה המצריכה הוכחת מחשבה פלילית או רשלנות, אם, בנסיבות הענין ולאור תפקידו של האדם, סמכותו ואחריותו בניהול עניני התאגיד, יש לראות במעשה שבו עבר את העבירה, ובמחשבתו הפלילית או ברשלנותו, את מעשהו, ומחשבתו או רשלנותו, של התאגיד.

(ב) בעבירה שנעברה במחדל, כאשר חובת העשיה מוטלת במישרין על התאגיד, אין נפקה

מינה אם ניתן לייחס את העבירה גם לבעל תפקיד פלוני בתאגיד, אם לאו.

זהות האדם שמעשיו ומחשבתו הפלילית ייחשבו כמעשיו ומחשבתו הפלילית של התאגיד נבחנה בפסיקה על פי שני מבחנים חילופיים. האחד, מבחן פורמאלי הירארכי. האם מדובר במי שמצוי בהירארכיה העליונה של התאגיד וסמכותו מעוגנת במסמכי היסוד של התאגיד. השני, מבחן פונקציונאלי, האם מדובר במי שראוי לראות במעשיו ומחשבתו

הפלילית כמעשי ומחשבתו של התאגיד לנוכח התפקיד או הפונקציה אותה הוא ממלא בתאגיד (ר' ע"פ 3027/90 **חברת מודיעים בינוי ופיתוח בע"מ נ. מ.י.** פ"ד מה(4) 364; ע"פ 3891/04 **ערד השקעה ופיתוח תעשייה בע"מ נ. מדינת ישראל** פ"ד ס(1) 294. ר' גם תזכיר חוק מטעם הממשלה: הצעת חוק העונשין (תיקון מס'..). (אחריות פלילית של תאגיד), התשע"ה-2014 המבקש לעגן במסגרת תיקון לחוק העונשין את שני המבחנים האמורים).

165. בענייננו אין מחלוקת כי שאול לא היה בעל תפקיד פורמאלי בנאשמת 4 וכי בעל המניות והמנהל היחיד שסמכותו עוגנה במסמכי היסוד של המכבסה הוא נאשם 3. עוד אין מחלוקת כי בין שאול לנאשם 3 שררו יחסי קירבה מיוחדים, "אביו החורג", "בנו החמישי", כלשונם. יחסים אלו באו לידי בטוי גם בכל הנוגע להתנהלות העסקית. עם זאת, וכפי שיפורט להלן, אינני סבורה כי ניתן לראות בשאול כאורגן של נאשמת 4, שיש בפעולותיו ובמחשבתו הפלילית כדי לחייבה.

166. ב"כ המאשימה היפנה לכך שבהתנהלותה של נאשמת 4 כלפי צדדים שלישיים, עמד בהקשרים שונים שאול כמי שמייצג את נאשמת 4. בפרט, כך נטען, בכל הנוגע להתנהלות בכל הנוגע לרכישת מכבסת ברבור. אכן שאול היה מי שחתם על ההצעה למפרק קודם לדיון הראשון בבית המשפט (ת/71), הוא גם השתתף בדיונים המשפטיים שהתנהלו, ובפגישות העסקיות שהתקיימו עם נאשם 1 בנוגע לרכישת המכבסה (ר' ת/69; עמ' 19, ש' 13-15; 20, 25-27; 35, 29-1). הוא אף חתום, לאחר ההתמחרות, ביחד עם נאשם 3 על ההסכם עם נאשם 1 לפיו יכנסו בנעליו של האחרון לרכישת המכבסה (ר' ת/124). ואולם, נאשם 3 הסביר כי בהקשרים שונים ביקש כי שאול כיהודי, יעמוד ב"פרונט" מול גורמים שלישיים, יהודים אף הם, שכן חשב כי כך נכון לפעול עסקית, ולאור היחסים ביניהם גם מילא שאול תפקיד של יועץ ומסייע לנאשם 3 במהלכו השונים. אך בכל הפגישות והדיונים נכח נאשם 3 לצידו של שאול ובכל המסמכים המחייבים - לרבות ההסכם לרכישת מכבסת ברבור חתום נאשם 3 לבדו (ר' ת/110), ואין כל אינדיקציה לכך שלשאול היתה סמכות לחייב בפעולותיו את נאשמת 4 ללא הסכמתו של נאשם 3.

גם ביחסים הממוניים שבין השניים אין כדי להוביל למסקנה אחרת. אכן שאול חתום על הערבות הבנקאית שהועברה למפרק ואשר היוותה תנאי מוקדם להשתתפות בהתמחרות (ר' ת/110; 38, 21-17). הוא אף מימן את החלק הארי של רכישת מכבסת ברבור באמצעות הלוואה לנאשם 3 אשר להבטחתה נתן האחרון לשאול בטוחות שונות (ר' עמ' 586). משלא הוחזרה ההלוואה במועד, לא מימש שאול את הבטוחות שניתנו לו (ר' 587, 21-1). על פי ההסכם ביניהם, לאחר ההתמחרות, היה שאול זכאי ל-10% מרווחי נאשמת 4 בגין ציוד מוניטין, ולווי עסקי שיספק למכבסה (ר' ת/85).

יש בכל האמור כדי ללמד על המערכת הקרובה והמיוחדת אשר שררה בין השניים ועל המערכת העסקית ביניהם. יש בכך אף כדי ללמד על האינטרס הכלכלי שהיה לשאול בנאשמת 4. אין בכך כדי ללמד כי שאול בפעולותיו היה בעל סמכות לחייב את נאשמת 4 כך שיש לראות בו אורגן שלה. שאול לא היה בעל סמכות ניהולית בנאשמת 4, אין כל ראייה לכך שהפעיל סמכויות ושיקול דעת עצמאיים, ושרשאי היה לבצע פעולות המחייבות או מזכות את נאשמת 4 ללא הסכמתו של נאשם 3.

הטלת אחריות על הנאשמת 4 מכח מעשיו של נאשם 3

167. כפי שפורט קודם לכן, "ברגע האמת" הסכים נאשם 3 כי נאשמת 4 תגביל עצמה במסגרת ההתמחרות באופן

שיאפשר לנאשמת 2 לזכות בהתמחרות. נאשם 3 הינו בוודאי אורגן של נאשמת 4 ויש בפעולותיו כדי לחייבה.

על אף האמור סבורה אני כי יש לזכות את הנאשמת 4 וזאת מן הטעם שטיב המעשה שבוצע, הסכמה להגבלת ההתמחרות כנגד תשלום של 70,000 ₪, היה מנוגדת לאינטרס של נאשמת 4.

168. בע"פ 5734/91 **מדינת ישראל נ. לאומי ושות' בנק להשקעות בע"מ** (פ"ד מט (2) 4) הגביל בית המשפט את אחריותו הפלילית של תאגיד למעשה אורגן שלו בתנאי שהפעולה נעשתה במסגרת תפקיד האורגן ואינה מנוגדת לאינטרס התאגיד או פועלת לרעתו (ר' גם פרשת **ערד**, ע"פ 3891/04, לעיל, פסקה 66. לדעות שונות בעניין היקפו של תנאי זה והאופן בו מוצע לעגנו במסגרת תיקון חוק העונשין, ר' תזכיר חוק מטעם הממשלה: הצעת חוק העונשין (תיקון מס'..)) (אחריות פלילית של תאגיד), התשע"ה-2014).

בענייננו נראה כי ישומו של תנאי זה מוליך למסקנה כי אין מקום להטלת האחריות. המעשה אותו מבקשים לייחס לנאשמת 4 ולהטיל אחריות בגינו, הוא קבלת שיק על ידי שאול כנגד הגבלת ההתמחרות. השיק שניתן לשאול הוא שיק אישי, שעתיד היה להיות מוחלף במזומנים, ואולם בכל מקרה אין ראייה לכך שהמדובר בכסף שעתיד היה להינתן לתאגיד עצמו. הפרישה מההתמחרות כנגד התשלום האמור לא היתה באינטרס התאגיד. זאת ניתן ללמוד לא רק מהעובדה שמלכתחילה סבר נאשם 3 כי באינטרס נאשמת 4 להשתתף בהתמחרות, אלא גם מכך שלמחרת ההתמחרות, כאשר התברר כי נאשם 1 אינו מעוניין עוד במכבסה, נכון היה נאשם 3 בשם נאשמת 4 באופן כמעט מיידי לרכוש את ברבור. משמע, כי הגבלת ההתמחרות כנגד התשלום האמור היתה מנוגדת לאינטרס של נאשמת 4. על כן סבורה אני כי לא ניתן לייחס את פעולת האורגן, במקרה זה נאשם 3, לנאשמת 4.

התוצאה היא שאני מורה על זכיה של הנאשמת 4.

סוף דבר

169. אישום 1 - אני מזכה את הנאשמים מהעבירות המיוחסות להם בכתב האישום.

אישום 2 - אני מזכה את הנאשמת 4 מהעבירות המיוחסות לה בכתב האישום.

170. ב"כ המאשימה ביקשה להרשיע את הנאשמים באישום השני בעבירת צד להסדר כובל, לפי סעיף 47(א)(1) בצירוף סעיפים 2(א), 2(ב)(1), 2(ב)(3) ו-4 לחוק ההגבלים העסקיים. סעיף 2(ב)(3) עניינו **"חלוקת השוק, כולו או חלקו, לפי מקום העיסוק או לפי האנשים או סוג האנשים שעמם יעסקו"**. אינני סבורה כי ההסדר בענייננו נוגע לחלוקת שוק ואין מקום להרשעת הנאשמים בחלופה זו.

אני מרשיעה את הנאשמים 1 ו-3 בעבירת צד להסדר כובל לפי סעיף 47(א)(1) בצירוף סעיפים 2(א), 2(ב)(1) ו-4 לחוק ההגבלים העסקיים התשמ"ח-1988.

אין מחלוקת כי במועדים הרלוונטיים לכתב האישום שימש נאשם 1 כבעל מניות ומנהל כללי של נאשמת 2, היה על כן

אורגן שלה, ויש לייחס לנאשמת 2 את פעולותיו. אני מרשיעה את נאשמת 2 בעבירת צד להסדר כובל לפי סעיף 47(א)(1) בצירוף סעיפים 2(א), 2(ב)(1) ו-4 לחוק ההגבלים העסקיים התשמ"ח-1988 וסעיף 23(א)(2) לחוק העונשין, תשל"ז-1977.

ניתנה היום, י"ז סיוון תשע"ו, 23 יוני 2016, במעמד הנוכחים.

שירלי רנר, שופטת